KONTROLLUTVALGET I GJEMNES KOMMUNE

Gjemnes, 28. mai 2018

Til medlemmene i kontrollutvalget

MØTEINNKALLING

MØTE NR.: **2/18**
TID: **4.6.2018 kl. 13:00**
STED: **Kommunestyresalen, Gjemnes kommunehus**

SAKSLISTE:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 08/18	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 14. FEBRUAR 2018
PS 09/18	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 10/18	REGNSKAPSREVISJON. PRESENTASJON ÅRSOPPGJØR 2017 (ettersendes)
PS 11/18	GJEMNES KOMMUNE. ÅRSREGNSKAP 2017 (ettersendes)
PS 12/18	GJEMNES KOMMUNE. ØKONOMISK RAPPORT 1. KVARTAL 2018
PS 13/18	FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «HELSESTASJON OG SKOLEHELSETJENESTEN»
PS 14/18	OPPFØLGINGSLISTE
PS 15/18	EVENTUELT

Dersom det er saker kontrollutvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i senere møte, kan dette gjøres under **Eventuelt**.

Eventuelle forfall meldes på tlf. 71 11 15 79, evt. mob 91 37 11 12.
E-post: jane.anita.aspen@molde.kommune.no
Innkallingen går som melding til varamedlemmer som innkalles etter behov.

Øyvind Gjøen (s)
leder

Jane Anita Aspen
daglig leder

Kopi:
Ordfører
Rådmann
Møre og Romsdal Revisjon IKS

GJEMNES KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1557/02
Arkiv: 033 & 17
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 16.5.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 08/18	Kontrollutvalget	4.6.2018

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 14. FEBRUAR 2018

Sekretariatets innstilling

Protokollen fra møte 14. februar 2018 godkjennes.

Til å signere protokollen velges:
1. ……..
2. ……..

Saksopplysninger

Vedlagt følger protokollen fra forrige møte. Protokollen er tidligere utsendt. Det er ikke fremkommet merknader til protokollen.
Protokollen fra forrige møte godkjennes formelt i dette møte, samtidig som det velges to medlemmer til å signere protokollen.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET I GJEMNES KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Møte nr:	1/18
Møtedato:	14.2.2018
Tid:	Kl. 13.00 – kl. 16.30
Møtested:	Kommunestyresalen, Gjemnes kommunehus
Sak nr:	01/18 – 07/18
Møteleder:	Øyvind Gjøen, leder (H)
Møtende medlemmer:	Kristine Måløy, nestleder (Krf) Geir Berg (Ap) Erik Aspen Bakke (Frp) Kari Roset Holten (Sp)
Forfall:	Ingen
Ikke møtt:	Ingen
Møtende vara:	Ingen
Fra sekretariatet:	Jane Anita Aspen, daglig leder
Fra revisjonen:	Bjarne Dyrnes, oppdragsansvarlig regnskapsrevisor June Beøy Fostervold, regnskapsrevisor
Av øvrige møtte:	Ingen

Lederen ønsket velkommen og ledet møtet.

Det fremkom ingen merknader til innkalling og sakliste.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 01/18	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 15. NOVEMBER 2017
PS 02/18	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 03/18	INTERIMRAPPORT REGNSKAPSREVISJON – REVISJONSÅRET 2017
PS 04/18	KONTROLLUTVALGET. ÅRSMELDING FOR 2017
PS 05/18	MØTEPLAN FOR 2018
PS 06/18	OPPFØLGINGSLISTE
PS 07/18	EVENTUELT

PS 01/18	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 15. NOVEMBER 2017

Kontrollutvalgets vedtak
Protokollen fra møte 15. november 2017 godkjennes.

Til å signere protokollen velges:
1. Erik Aspen Bakke
2. Geir Sveinung Berg

Kontrollutvalgets behandling

Det foreslås at Erik Aspen Bakke og Geir Sveinung Berg velges til å underskrive protokollen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer (5 voterende)

Sekretariatets innstilling:

Protokollen fra møte 15. november 2017 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen:
1. .....
2. .....

PS 02/18	REFERAT OG ORIENTERINGER

Kontrollutvalgets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Referatsaker:

RS 01/18 **Protokoll fra styremøte i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal** 13.12.2017

RS 02/18 **Gjennomførte tilsyn sommaren 2017**, brev datert 5.10.2017 fra fylkesmannen i Møre og Romsdal til kommunene om gjennomførte tilsyn med tjenestene til enkelte personer som har psykisk utviklingshemming.
Fylkesmannen uttrykte i brevet uro over at det var avdekt lovbrudd i alle de gjennomførte tilsynene (12 kommuner). Fylkesmannen ber om at ledelsen i de kommunene som benyttet tvang overfor personer som har psykisk utviklingshemming gjennomgår hvordan disse tjenestene blir styrt.

RS 03/18 **e-INFO 18/1 – Redegjørelse for likestilling mv. i årsberetningen**, informasjon fra Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) datert 8.1.2018.

RS 04/18 **Fremtidig organisering av PPT i Gjemnes**, Saksfremlegg og protokoll fra kommunestyremøte 12.12.2017, K-sak 66/17.

RS 05/18 **Forvaltningsrevisjonsprosjekt om PP-tjenesten i Gjemnes, Eide og Fræna – notat om organisering**, fra Møre og Romsdal Revisjon IKS til Kontrollutvalget i Eide med kopi til kontrollutvalget i Gjemnes kommune og Fræna kommune, datert 30.1.2018.

Orienteringssaker:

OS 01/18 **Status og oppdragsavtalen med Møre og Romsdal Revisjon IKS,**
Sekretær orienterte om status etter høringsrunden til rådmennene. Oppdragsavtalen ble signert av utvalgsleder.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (5 voterende)

PS 03/18	INTERIMRAPPORT REGNSKAPSREVISJON – REVISJONSÅRET 2017

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget tar revisjonens rapport fra interimrevisjonen til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Oppdragsansvarlig revisor, Bjarne Dyrnes, presenterte interimrapport fra regnskapsrevisjonen 2017. Det ble presentert oversikt over hva som er utført av arbeid, revisjonstilnærming og funn knyttet til oppfølgingspunkter fra revisjonen 2016 og risikopunkter i plan for 2017.

Regnskapsrevisor, June B. Fostervold og oppdragsansvarlig revisor, Bjarne Dyrnes, svarte på spørsmål fra utvalgsmedlemmene undervegs i presentasjonen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (5 voterende)

PS 04/18	KONTROLLUTVALGET. ÅRSMELDING FOR 2017

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget vedtar årsmelding for 2017. Saken legges frem for kommunestyret med følgende innstilling:

Kontrollutvalgets årsmelding for 2017 tas til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Sekretær orienterte om årsmeldingen og svarte på spørsmål.

Under pkt. 4.6. Oppfølging av politiske vedtak. Det kom forslag om å rette en setning. Siste setning blir korrigert slik:

> Kontrollutvalget har merket seg at det i kommunestyremøte 15.11.2017 sak 52/17 og 53/17 ble fattet vedtak om å videreføre leiekontraktene for Flemma grendehus og Heggem allaktivitetshus, inntil avklaring av grensejustering er avgjort.

Det fremkom ikke andre forslag om endringer i årsmeldingen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling (5 voterende)

PS 05/18	MØTEPLAN FOR 2018

Kontrollutvalgets vedtak

Følgende møteplan for 2018 godkjennes:

Uke	Dato	Møte nr	Saker til behandling
7	14.02.	1/18	▪ Revisjonens rapport fra interimrevisjon 2017 ▪ Kontrollutvalgets årsmelding for 2017 ▪ Møteplan for 2018
16	23.04.	2/18	▪ Virksomhetsbesøk?
23	04.06.	3/18	▪ Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet 2017 for Gjemnes kommune ▪ Oppsummering av årsoppgjørsrevisjonen ▪ Økonomirapport 1. kvartal 2018 ▪ Forvaltningsrevisjonsrapport
38	19.09.	4/18	▪ Kommunikasjons-/Revisjonsplan for revisjonsåret 2018 ▪ Budsjett for kontroll og tilsyn for 2019
47	19.11.	5/18	▪ Økonomirapport 2.tertial 2018 ▪ Bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt

Kontrollutvalgets leder, i samråd med sekretariatet, gis fullmakt til å foreta endringer av møtedatoer dersom det blir nødvendig.

Kontrollutvalgets behandling

Sekretær orienterte og redegjorde for møteplanen.

Det fremkom forslag om å endre møtedato i april fra 18.04 til 23.04.

Tiltaksplan 2018 oppdateres med korrekt dato for møte i april. Dato for virksomhetsbesøk korrigeres til 23.04 og bestilling av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt korrigeres til 19.11.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer. (5 voterende)

Sekretariatets innstilling

Følgende møteplan for 2018 godkjennes:

Uke	Dato	Møte nr	Saker til behandling
7	14.02.	1/18	▪ Revisjonens rapport fra interimrevisjon 2017 ▪ Kontrollutvalgets årsmelding for 2017 ▪ Møteplan for 2018
16	18.04.	2/18	▪ Virksomhetsbesøk?
23	04.06.	3/18	▪ Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet 2017 for Gjemnes kommune ▪ Oppsummering av årsoppgjørsrevisjonen ▪ Økonomirapport 1. kvartal 2018 ▪ Forvaltningsrevisjonsrapport
38	19.09.	4/18	▪ Kommunikasjons-/Revisjonsplan for revisjonsåret 2018 ▪ Budsjett for kontroll og tilsyn for 2019
47	19.11.	5/18	▪ Økonomirapport 2.tertial 2018 ▪ Bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt

Kontrollutvalgets leder, i samråd med sekretariatet, gis fullmakt til å foreta endringer av møtedatoer dersom det blir nødvendig.

PS 06/18	OPPFØLGINGSLISTE

Kontrollutvalgets vedtak

Følgende saker føres opp på oppfølgingslisten:

Refusjon sykepenger
Revisjonens rapport 2. halvår 2015 omtaler en uavklart fordring på refusjon sykepenger fra 2013 på kr 777 824,- som må undersøkes nærmere for eventuelle tap, dvs. om fordringen er reel. Kontrollutvalget ønsket informasjon fra administrasjonen om eventuelle tap, samt orientering om rutiner for refusjon sykepenger og hvilket arbeid som blir gjort for å undersøke uavklarte fordringer. Kontrollutvalget ser behov for å følge opp denne saken til gode rutiner på området er på plass.
14.02.18: Oppdragsansvarlig revisor opplyste at kommunen har avtalt møte med Nav. Det fremgår av rapport fra interimrevisjon 2017 at avstemmingen av refusjon sykepenger mot NAV bør gjennomføres innen rimelig tid.

Eldreomsorg i Gjemnes kommune
I kommunebarometeret skårer Gjemnes jevnt bra, men når det gjelder eldreomsorg kommer Gjemnes kommune på 403 plass. Dette er dårligst i regionen, ned 47 plasser fra året før. Administrasjonen ble i KU-møte 09.05.16, sak 14/16 Eventuelt, spurt om orientering/vurdering om deres syn på tallene. Rådmannen vil analysere tallene nærmere, men sier at det kan se ut som at det at pasientene på sykehjemmet ikke har eget bad slår dårlig ut. Utvalget vil få tilsendt informasjon om metoden som er brukt for å komme frem til skår i Kommunebarometeret. Etter at utvalget har fått sett på bakgrunnen for tallene, vil de vurdere om dette er noe de ønsker å følge opp nærmere. Kontrollutvalget ønsker å følge opp helse og omsorg i Gjemnes videre.
14.02.18: Avdelingsleder Helse, har i e-post 10.1.2018 informert om at de ikke har greid å prioritere å gjennomføre brukerundersøkelser i 2017. Mål om gjennomføring er videreført til 2018.

Innkjøp og offentlige anskaffelser
Anskaffelsesregelverket er omfattende og erfaringsvis er dette et risikoområde som det er viktig at kontrollutvalget følger opp. Gjemnes kommune er deltaker i Nordmøre Interkommunale Innkjøpssamarbeid. Samarbeidet er organisert etter kommuneloven§ 27. Kontrollutvalget ønsker en årlig oppdatering av status på innkjøpsområdet, dette innbefatter bl.a. status for rammeavtaler.
14.02.18: Sekretariatet bes om til førstkommende møte å hente frem revisjonens anbefalinger fra tidligere gjennomført forvaltningsrevisjonsprosjekt på området.

Kvalitetssikring av saksfremlegg til politiske saker (ny sak)
Etter kommunelovens § 23 pkt. 2, skal administrasjonssjefen påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet og at vedtak blir iverksatt. Utvalget ønsker å følge opp hvordan det sikres at politikerne får de opplysninger som er nødvendig for å fatte forsvarlige beslutninger. For eksempel hvordan kvalitetssikres opplysninger som er grunnlag for beslutning om store investeringer, slik at beslutningene er faglig godt fundert.

Tilsynsrapporter (ny sak)
Flere eksterne forvaltningsorgan fører tilsyn med Gjemnes kommune. For eksempel fylkesmannen, helsetilsynet, arbeidstilsynet og arkivverket. Disse tilsynene kan avdekke avvik eller svakheter i den kommunale organisering og utøving av tjenesteproduksjonen. Det er formålstjenlig at kontrollutvalget blir orientert om slike tilsyn, for å kunne løpende følge opp at den samlede tjenesteproduksjonen i Gjemnes kommune kvalitetssikres og forbedres. Kontrollutvalget ber om at rådmannen alltid sender kontrollutvalget endelig rapport fra gjennomførte tilsyn. Samt kommunens plan for lukking av eventuelle avvik og tilsynsetatens brev om oppfølgingen/lukking av tilsyn.

14.02.18: Sekretær kontakter administrasjonen og ber om rapporter fra gjennomførte tilsyn i 2017.

Kontrollutvalgets behandling

I dagens møte var det ikke orienteringer knyttet til saker på oppfølgingslisten. Utvalget gjennomgikk de saker som var opplistet i saksframlegget, disse føres på oppfølgingslisten for 2018.

Det ble i tillegg forslått å føre opp to nye saker på oppfølgingslisten

- **Kvalitetssikring av saksfremlegg til politiske saker**
- **Tilsynsrapporter**

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer. (5 voterende)

Sekretariatets innstilling

Følgende saker føres opp på oppfølgingslisten:

PS 07/18	**EVENTUELT**

Referat fra NKRF's kontrollutvalgskonferanse 2018
Deltakerne gav utvalget et kort resyme fra konferansen.

Virksomhetsbesøk – ev. orientering fra enhetsleder
I kontrollutvalgets møteplan er det satt av tid til besøk i en kommunal virksomhet. Alternativt kan en enhetsleder inviteres til å gi informasjon om sin enhet.

Kontrollutvalgets behandling
Utvalgets medlemmer diskuterte hvilken kommunal virksomhet det kunne være aktuelt å besøke eller få informasjon om.

Konklusjon
Utvalgets medlemmer ønsker å gjennomføre et virksomhetsbesøk på Batnfjord skule i forbindelse med kontrollutvalgets møte mandag 23. april.

Sekretær får ansvar for å komme med forslag til stikkord for virksomhetsbesøket og formidle dem på e-post til utvalgsmedlemmene. Utvalgsmedlemmene korrigerer og godkjenner stikkordene på e-post.

Øyvind Gjøen
leder

Kristine Måløy
nestleder

Geir Berg

Kari Roset Holten

Erik Aspen Bakke

Jane Anita Aspen
sekretær

GJEMNES KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1557/02
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 24.5.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 09/18	Kontrollutvalget	4.6.2018

REFERAT OG ORIENTERINGER

Sekretariatets innstilling

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Saksopplysninger

Referatsaker:

OS 06/18 **Årsrapport for 2017 – Nordmøre Kemnerkontor Gjemnes kommune** (vedlagt)

OS 07/18 **Kontrollrapport 2017 vedrørende skatteoppkreverfunksjonen for Gjemnes kommune** – brev fra Skatteetaten, Skatt Midt-Norge, datert 15.2.2018. (vedlagt)

RS 08/18 **Kontrollutvalget - Årsmelding 2017** – saksprotokoll fra kommunestyrets møte 17.4.2018 i K-sak 17/18 (vedlagt).

RS 09/18 **Innkalling til representantskapsmøte Møre og Romsdal Revisjon IKS 20.4.2018** (vedlagt)

RS 10/18 **Protokoll fra representantskapsmøte Møre og Romsdal Revisjon IKS 20.4.2018** (vedlagt)

RS 11/18 **Innkalling til eiermøte Møre og Romsdal Revisjon IKS 20.4.2018** (vedlagt)

RS 12/18 **Protokoll fra eiermøte Møre og Romsdal Revisjon IKS 20.4.2018** (vedlagt)

RS 13/18 **Signerte dokument fra sluttmøte 27.4.2018 i Kommunerevisjonsdistrikt 2,** fra Veslemøy E. Ellinggard til medlemskommunene (vedlagt)

RS 14/18 **Protokoll fra styremøte i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal 25.4.2018** (vedlagt)

RS 15/18 **Årsmelding 2017 – Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal** (vedlagt)

RS 16/18 **Forvaltningsrevisjonsprosjekt om drift og forvaltning av PP-tjenesten for Gjemnes, Eide og Fræna - oversendelse av rapport til Kontrollutvalget i Eide kommune**, brev datert 25.4.2018 med kopi til kontrollutvalget i Gjemnes og Fræna (vedlagt). Rapporten sendes som eget elektronisk vedlegg til utvalget.

RS 17/18 **Godkjenning av bemanningsnorm i PPT for Gjemnes, Eide og Fræna** – rådmannens saksframlegg til kommunestyrets møte 29.5.2018 i K-sak 27/18 (vedlagt).

RS 18/18 **Oversendelse av rapport etter tilsyn – pasient og brukerrettighetsloven kap. 4A,** (2 avvik), fylkesmannen, datert 6.12.2017 (U.off. jf.offl. §13, jf. fvl. §13, deles ut i møte)

RS 19/18 **Plan for lukking av avvik etter tilsyn med Pasient og brukerrettighetsloven kap. 4A,** brev fra Gjemnes kommune til fylkesmannen, datert 7.2.2018 (U.off. jf.offl. §13, jf. fvl. §13 nr. 1, deles ut i møte)

RS 20/18 **Tilsynsrapport – Tilsyn med Gjemnes kommune som barnehagemyndighet,** (7 pålegg), fylkesmannen, datert 20.2.2018 (vedlagt)

Orienteringssaker:

Jane Anita Aspen
daglig leder

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Kommunenr: 1557
Dato: 31 JAN 2018
Saks og Arkivnr: 1557
Løpenr: 045/18
Arkivkode: 232
Gradering:

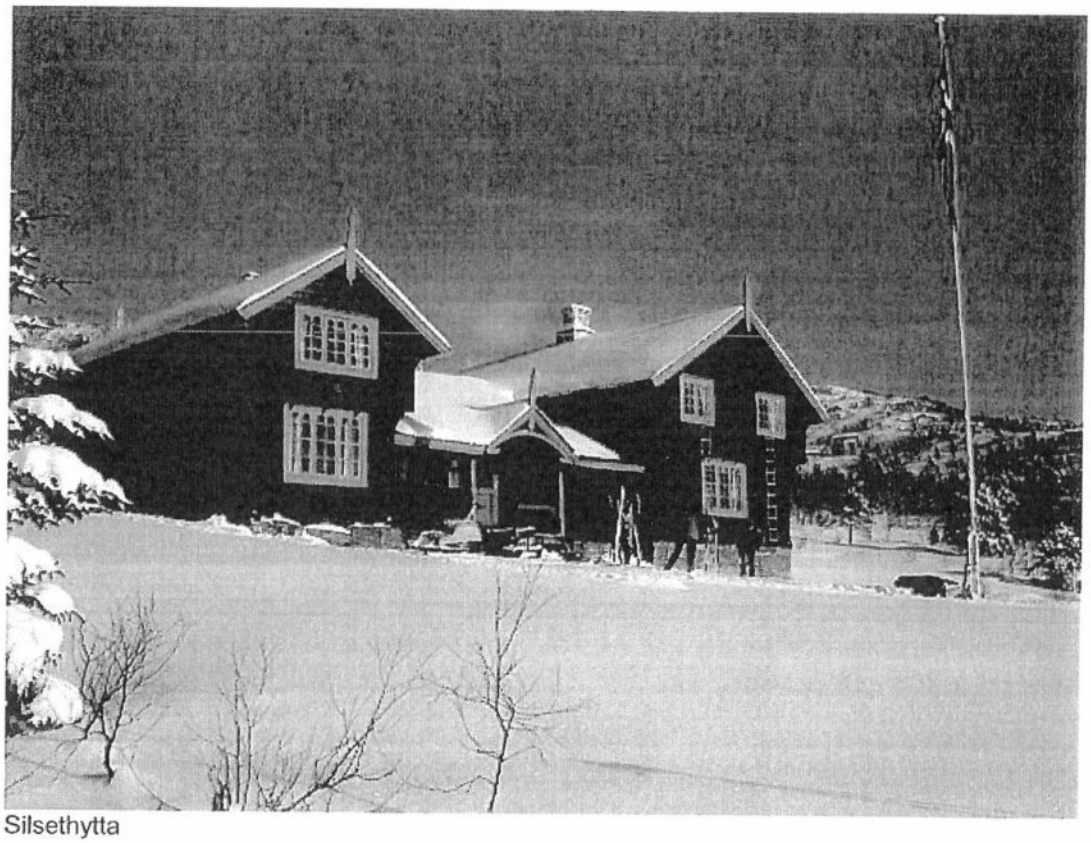

Silsethytta

Årsrapport for 2017

Nordmøre Kemnerkontor Gjemnes kommune

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet 3
1.1 Skatteoppkreverkontoret – organisering, ressurser og kompetanse 3
1.2 Internkontroll 4
1.3 Skatteutvalg 4
1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen 4

2. Skatteregnskapet 5
2.1 Avleggelse av skatteregnskapet 5
2.2 Vurdering av skatteinngangen 5
2.3 Margin 5

3. Innfordring av krav 6
3.1 Restanseutviklingen 6
3.2 Innfordringens effektivitet 8
3.3 Særnamskompetanse 9

4. Arbeidsgiverkontroll 9
4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen 9
4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller 9
4.3 Resultater fra kontrollene 10
4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten 10
4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører 10
4.6 Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak 10

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet

Skatteoppkreverne skal i henhold til Skatteoppkreverinstruksen § 2-9 nr. 1 utarbeide en årsrapport i samsvar med retningslinjer gitt av Skattedirektoratet. I henhold til § 3-3 nr. 2 skal skatteoppkreveren også utarbeide et årsregnskap som vedlegges årsrapporten.

Årsrapporten skal omhandle hvordan oppgavene skatteregnskap, innkreving og arbeidsgiverkontroll er ivaretatt ved skatteoppkreverkontoret.

1.1 Skatteoppkreverkontoret – organisering, ressurser og kompetanse

Organisering

Nils Birger Sagvik	Kemner
Anette Lilleås	Nestleder ved kontoret - innfordring/skatteutvalg/gjeldsordning
Britt Lillan Karlsen	Innfordring/skatteregnskap
Viggo Røe	Avdelingsleder arbeidsgiverkontroll/skatteregnskap
Toivo Brennløkken	Skatterevisor
Tonny Kornstad	Skatterevisor
Siw Marita Johansen	Skatterevisor
Berit Karlsen Dyrnes	Skatterevisor

Nordmøre Kemnerkontor ble opprettet som foretak 01.01.11 og utfører skatteoppkreverfunksjonen for kommunene Averøy, Halsa, Gjemnes og Kristiansund. Nils Birger Sagvik er kemner. Anette Lilleås arbeider med innfordring. Har ansvar for behandling av gjeldsordninger etter gjeldsordningsloven, samt forbereder saker for skatteutvalget. Anette Lilleås er nestleder ved kontoret – overtar kemnerens oppgaver ved fravær. Britt Lillan Karlsen arbeider med innfordring, registrering av oppgjørs-lister utleggstrekk og avløser ved føring av skatteregnskapene. Viggo Røe fører skatteregnskapene for Averøy, Gjemnes, Halsa og Kristiansund. I tillegg er Viggo Røe avdelingsleder for arbeidsgiverkontrollen.

Arbeidsgiverkontrollen blir organisert gjennom interkommunalt samarbeid mellom kommunene Averøy, Aure, Eide, Gjemnes, Halsa, Kristiansund, Oppdal, Rauma, Rindal, Smøla, Sunndal og Tingvoll. Oppdal kommune ble medlem av ordningen fra 2016. I tillegg har Nordmøre Kemnerkontor gjennomført enkeltkontroller for Surnadal kommune og bistått Surnadal kommune ved opplæring av ny skatteoppkrever. Ordningen blir administrert fra Kristiansund. Viggo Røe er avdelingsleder ved arbeidsgiverkontrollen. Toivo Brennløkken, Tonny Kornstad, Siw Marita Johansen og Berit Karlsen Dyrnes er ansatt som skatterevisorer for å gjennomføre arbeidsgiverkontroll. Innføringen av saksbehandlersystemet KOSS har medført betydelige endringer i arbeidsmetodikk. Det har vært ressurskrevende over en periode, men på sikt gir systemet bedre oversikt og flere muligheter i kontrollarbeidet. Utgiftene til arbeidsgiverkontrollen blir fordelt mellom kommunene etter en fordelingsnøkkel, beregnet ut fra krav til antall kontroller i den enkelte kommune.

Ressurser

For 2017 er det 0,9 årsverk ved skatteoppkreverkontoret som benyttes til skatteoppkreverfunksjonen.

Tabellen viser ressursbruk ved skatteoppkreverkontoret, fordeling av årsverk per område

	Årsverk	**%-andel fordelt**
Skatteregnskap	0,20	22,22 %
Innfordring	0,40	44,44 %
Arbeidsgiverkontroll	0,15	16.67 %
Administrative oppgaver	0,15	16,67 %
SUM	**0,90**	**100 %**

Vurdering av ressurssituasjon og kompetanse

Etter kemnerens vurdering blir driften av kontoret utført på en god måte. Kemneren har prioritert oppgaveløsning innenfor rammen av tilgjengelige ressurser. Det har vært en del omdisponering av bemanningen i 2017 for å nå kravene på best mulig måte.

Ved utgangen av året 2017 var det 8 besatte årsverk ved kontoret – i tillegg ett årsverk som er satt vakant. Av disse er 4 ½ øremerket arbeidsgiverkontroll, 2 ½ til innfordring og føring av skatteregnskap – i tillegg kommer kemneren.

Vi fikk ansatt to nye medarbeiderne ved kontoret høsten 2016 – disse har gjennomført opplæring i arbeidsgiverkontroll med kurs arrangert av Skatteetaten. Opplæringen startet med 4 samlinger høsten 2016 og ble sluttført med 4 samlinger våren 2017. Opplæringen var svært målrettet - noe våre to nye medarbeider fikk god nytte av i sitt videre arbeid ved kontoret. I tillegg har medarbeidere ved kontoret deltatt på kurs arrangert av Skatt Midt-Norge.

1.2 Internkontroll

Nordmøre Kemnerkontor har organisert internkontrollen ved kontoret i samsvar med gjeldende instruks og retningslinjer.

I forbindelse med overgang til SOFIE ble rutinebeskrivelsene ved kontoret omarbeidet og tilpasset det nye verktøyet. I tillegg til generelle rutinebeskrivelser fra Sofie, er det utarbeidet egne rutinebeskrivelser ved kontoret som jevnlig oppdateres.

Følgende verktøy er disponible for å sikre god internkontroll ved skatteoppkreverfunksjonen:

- Virksomhetsplan.
- Kontrollplan.
- Faste avdelingsmøter med gjennomgang av resultater, måloppnåelse og korrigering ved avvik fra fremdriftsplanen.
- Resultatrapport vedrørende innfordringstiltak, innfordringsresultater, restanseutvikling, antall kontroller, endringsforslag inntekt og arbeidsgiveravgift.
- Månedlig rapportering fra arbeidsgiverkontrollen med fullstendig oversikt.
- Rutinemessig oppfølging av arbeidslistene.
- Månedlig uttak av rapporter fra SOFIE.
- Avstemming og kontrollskjema.
- Fullmakter. Våre fullmakter fremgår i SOFIE.
- Medarbeidersamtaler.
- Årsrapport.

Kemneren mener internkontrollen og rutinebeskrivelsene ved kontoret er gode.

1.3 Skatteutvalg

Nordmøre Kemnerkontor har mottatt og behandlet 8 saker som er videresendt til skatteutvalget i 2017. Av disse fikk 3 skatteytere restskatten ettergitt, mens 3 saker ble fastholdt. To saker er fortsatt under behandling i skatteutvalget. Sum ettergitt restskatt innvilget av skatteutvalget i 2017 kr 89.544,-.

Fra 2009 ble skatteutvalget sammensatt på regionalt nivå. Kemnerkontoret mottar søknadene og innstiller ovenfor skatteutvalget. Deretter oversendes sakene til Skatt Midt-Norge som administrerer behandlingen i skatteutvalget.

1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skattekontoret har gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverfunksjonen, jf. rapport datert 26.10.2017.

Nordmøre Kemnerkontor er ikke gitt pålegg som følge av kontroll i 2017.

2. Skatteregnskapet

Skatteoppkreverens arbeid med skatteregnskapet innbefatter regnskapsføring, regnskapsavleggelse, behandling av inn- og utbetalinger, krav, periodisk oppgjør og fordeling til skattekreditorene.

2.1 Avleggelse av skatteregnskapet

Skatteoppkreveren bekrefter at skatteregnskapet for 2017 er ført, avstemt og avlagt i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer, jf. Instruks for skatteoppkrevere av 8.april 2014 § 3-3 nr. 2.

2.2 Vurdering av skatteinngangen

Det vedlagte årsregnskapet viser skatteinngangen for regnskapsåret 2017.

Total skatte- og avgiftsinngang i forhold til foregående regnskapsår

Skatteregnskapet viser hva som totalt er innbetalt av skatter, forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift fra bedrifter og personlige skatteytere med skatteplikt til kommunen. I tillegg gir skatteregnskapet oversikt over samtlige restanser basert på utliknede og forhåndsutskrevne beløp.

Skatteregnskapet for 2017 viser at det er innbetalt 240.519.489 kroner i skatt og arbeidsgiveravgift. Til sammenligning ble det innbetalt 232.884.926 kroner i 2016. Det er en økning på 7.634.563 kroner eller 3,28 % i forhold til 2016.

Innbetalte skatter, tvangsmulkt og forsinkelsesrenter økte med 3,16 %, mens innbetalt arbeidsgiveravgift økte med 4,09 % i forhold til 2016.

Kommunens andel av skatteinngangen i regnskapsåret

Kommunens andel av skatteinngangen i 2017 var 60.402.427 kroner mot 59.460.398 kroner i 2016. Dette utgjør en økning på 942.029 kroner eller 1,58 % i forhold til 2016.

Skatteørene fastsettes innenfor et samlet opplegg for kommuneøkonomien. Fastsettingen blir sett i sammenheng med utviklingen i skattegrunnlagene, endringer i personbeskatningen og fordelingen av inntektene til kommuner og fylkeskommuner mellom overføringer og skatter. I kommuneproposisjonen for 2017 ble det signalisert at skatteørene skulle fastsettes ut fra det mål om at skatteinntektene til kommunesektoren skulle utgjøre ca. 40 % av de samlede inntektene. Dette ble lagt til grunn ved fastsettelsen av skatteørene for kommunene. De kommunale skatteørene for 2017 ble fastsatt av Stortinget til 11,80 %, som er uendret fra 2016.

Økningen i skatteinntektene til Gjemnes kommune er svakere enn landsgjennomsnittet som viser en økning på 4,5 %.

2.3 Margin

Ved hvert periodiske oppgjør i inntektsåret og de seks første månedene i året etter inntektsåret skal skatteoppkrever holde tilbake en bestemt prosent av innbetalt forskuddstrekk og forskuddsskatt som margin. Marginen skal brukes til oppgjør med skattytere som får til gode skatt ved avregning.

Tabellen under viser marginavsetning for inntektsårene 2016 og 2017.

	per 31.10.2017 (inntektsåret 2016)	per 31.12.2017 (inntektsåret 2017)
Innestående margin	0	18 415 596
For mye avsatt margin		
For lite avsatt margin	576 262	
Prosentsats	10 %	10 %

Kommentarer til marginavsetningen

Det har vært underskudd på marginoppgjøret i årene frem til 2014. For inntektsåret 2014 var det overskudd ved marginoppgjøret med 0,5 mill. kroner og for inntektsåret 2015 var overskuddet 1,0 mill. kroner. For inntektsåret 2016 ble det et underskudd på marginoppgjøret med 0,6 mill. kroner.

Marginavsetningen har de siste 3 årene vært tilnærmet bruk ved marginoppgjøret, kemneren ser derfor ingen grunn til å foreslå endring av marginprosenten.

3. Innfordring av krav

I henhold til skatteoppkreverinstruksen § 4-3 skal innfordring iverksettes uten unødig opphold etter forfall, og gjennomføres etter en helhetlig vurdering. Ved vurdering av innfordringstiltak skal skatteoppkreveren legge avgjørende vekt på tiltak som enkeltvis eller samlet bidrar til at oppgjør kan skje hurtig og effektivt, samtidig som det overfor skyldner blir utvist den hensynsfullhet og varsomhet som forholdene tillater.

3.1 Restanseutviklingen

Totale restanser og berostilte krav

Tabellen viser totale restanser og berostilte krav for 2017 og 2016, samt endring fra i fjor for restanse og berostilte krav.

Skatteart	Restanse 31.12.2017	Herav berostilt restanse 31.12.2017	Restanse 31.12.2016	Herav berostilt restanse 31.12.2016	Endring i restanse Reduksjon (-) Økning (+)	Endring i berostilt restanse Reduksjon (-) Økning (+)
Sum restanse pr. skatteart	3 053 944	0	2 821 390	0	232 554	0
Arbeidsgiveravgift	0	0	0	0	0	0
Artistskatt	0	0	0	0	0	0
Finansskatt	0	0				
Forsinkelsesrenter	30 160	0	30 440	0	-280	0
Forskuddsskatt	0	0	0	0	0	0
Forskuddsskatt person	1 634 408	0	1 551 556	0	82 852	0
Forskuddstrekk	0	0	0	0	0	0
Gebyr	0	0	0	0	0	0
Innfordringsinntekter	19 092	0	23 865	0	-4 773	0
Inntekt av summarisk fellesoppgjør	0	0	0	0	0	0
Kildeskatt	0	0	0	0	0	0
Restskatt	505	0	200	0	305	0
Restskatt person	1 253 289	0	1 204 054	0	49 235	0
Tvangsmulkt	116 490	0	11 275	0	105 215	0
Sum restanse diverse krav	0	0	0	0	0	0
Diverse krav	0	0	0	0	0	0
Sum restanse pr. skatteart inkl. diverse krav	3 053 944	0	2 821 390	0	232 554	0

Kommentarer til restansesituasjonen og utviklingen i restanser

Det har vært en svak negativ endring i restansesituasjonen. Restansene økte med kr 232.554 i løpet av året. Der er marginale økninger for forskuddsskatt og restskatt person samt tvangsmulkt.

Skatteregnskapet SOFIE er et godt verktøy til å holde god kontroll på og til å drive aktiv innfordring. Større enkeltsaker har funnet sin løsning i 2017 – det kan være oppgjør av enkeltsaker der innfordringen har pågått over lang tid eller avslutning av gjeldsordnings– og konkurssaker.

Krav stilt i bero er redusert er kr. 0,-.

Kemneren har merket seg økningen i restanser, men er av den oppfatning at restansesituasjonen er under god kontroll. Økningen skyldes stort sett endringssaker der innfordringsprosessen pågår eller nye saker med forfall rett før årsskiftet.

Innbetalt skatt fra personlige skatteytere og selskaper viser en økning med ca. 6,4 mill. kroner eller 3,16 % i 2017 i forhold til 2016. For arbeidsgiveravgift var økningen ca. 1,3 mill. kroner eller 4,09 % i samme periode.

Sum avskriving i 2017 var kr 65.833,-. Sum ettergivelse av krav kr 0,-.

Det er meldt krav i flere konkursbo og gjeldsordninger, som fortsatt er under behandling. Behandlingen av konkursbo tar ofte lang tid. Det samme gjør gjeldsordning etter gjeldsordningsloven. Erfaringsmessig gir sluttbehandling av konkursbo og gjennomføring av gjeldsordninger liten eller ingen dekning til kreditorene.

Restanser eldre år

Tabellen viser totale restanser eldre år og restansene på restskatt person for de samme årene.

Inntektsår	Sum restanse (debet)	Herav skatteart "Restskatt – person"
2015	585 702	487 041
2014	185 920	90 409
2013	95 119	2 728
2012 – 2000	1 513 707	----------

Kommentarer til restanser og restanseoppfølgingen for eldre år

Kemneren er av den oppfatning at restansesituasjonen for eldre krav er under god kontroll. Flere eldre saker har blitt løst i løpet av 2017, enten ved innfordring, gjennomført gjeldsordning eller avsluttet konkursbehandling. Det gjennomføres løpende innfordringstiltak mot alle skatterestanser.

Nordmøre Kemnerkontor har gjennomgått rapporten "Restanseliste – forelda krav" dato t.o.m. 31.12.2017.

Nødvendige tiltak for å bryte foreldelsesfristene har blitt iverksatt for krav i skatteregnskapet med nær foreldelse.

Det arbeides kontinuerlig med innfordringen av alle skattekrav ved uttak av restanselister og gjennomføring av nødvendige tiltak. Det gjennomføres utleggstrekk, avholder utleggsforretninger, begjærer tvangssalg av panteobjektene. I tillegg begjæres det konkurs der det er nødvendig for enten å sikre likebehandling av kreditorene eller for å stoppe uforsvarlig drift.

Antall krav som var foreldet pr. 31.12.2017: 0
Samlet beløp på krav som var foreldet pr. 31.12.2017: 0

3.2 Innfordringens effektivitet

Vurdering av resultatet pr. 31.12.2017

Oversikten viser krav, resultat og resultat i forhold til krav pr 31.12.17.

	Krav	Resultat	Resultat i forhold til krav
Restskatt innbetalt	96,0 %	94,83 %	-1,17%
Arbeidsgiveravgift	99,8 %	100,00 %	0,20%
Forskuddstrekk	99,9 %	100,00 %	0,10%
Forskuddsskatt pers	99,5 %	99,68 %	0,18%
Restskatt upersonlig	99,4 %	93,07 %	-6,33%
Forskuddsskatt upersonlig	99,9 %	100,00 %	0,10%

Tabellen viser at Nordmøre Kemnerkontor nådde målene for Gjemnes kommune pr 31.12.17, med unntak av restskatt personlig og restskatt upersonlig. For restskatt upersonlig ble det ikke dekning til uprioriterte krav i to konkursbo. Restanse restskatt personlig er relatert til et dødsbo samt til daglig leder i et konkursbo.

Kemneren er godt fornøyd med innfordringsresultatet.

Vurdering av sammenheng mellom aktivitet og resultat

Medarbeiderne ved Nordmøre Kemnerkontor har arbeidet målbevisst for å oppnå fastsatte mål/krav. Alle tilgjengelige ressurser har vært benyttet planmessig og strategisk innfor rammen av regelverk som regulerer utøvelsen av skatteoppkreverfunksjonen.

Stor innsats fra den enkelte medarbeider har gitt høy innfordringsaktivitet, noe som avspeiler innfordringsresultatet kontoret oppnådde i 2017.

Skatteoppkrevers eventuelle tiltak for å bedre effektiviteten i innfordringen

Nordmøre Kemnerkontor ble samlokalisert med Skatt Midt-Norge i "Skattens Hus" fra januar 2013. Samlokaliseringen har gitt positiv effekt på arbeidet som blir utført ved kemnerkontoret, med nærhet til miljøet som fastsetter skattekravene. Det har også blitt enklere for brukerne som har fått en felles besøksadresse for sine skattespørsmål.

Kemneren jobber kontinuerlig med tiltak for å holde effektiviteten på et høyt nivå innenfor rammen av tilgjengelige ressurser.

En medarbeider ved kontoret sluttet ved utgangen av oktober og gikk over i pensjonistenes rekker. To nye medarbeidere ble ansatt fra 15. august 2016 – begge er nyutdannede revisorer. De to nye medarbeiderne har deltatt på kontrollopplæring i skatteetaten. Opplæringen startet i september 2016 og vart fram til utgangen av mai 2017. Det var 4 samlinger i 2016 og 4 samlinger i 2017. Hver samling hadde en varighet på 1 uke. Samlingene har vært gjennomført i Oslo og Stavern. Nordmøre Kemnerkontor deltar på kurs og seminar som blir arrangert av skatteetaten.

Stabil bemanning og godt arbeidsmiljø med lite sykefravær har bidratt til økt effektivitet. Dette har medført gode resultater i innfordringsarbeidet.

Omtale av spesielle forhold

Foretaket Nordmøre Kemnerkontor ble stiftet for å administrere skatteoppkreverfunksjonen og arbeidsgiverkontrollen for flere kommuner i regionen. Skatteoppkreverfunksjonen for Averøy og Kristiansund ble slått sammen 01.04.10. Fra 01.01.11 ble det felles skatteoppkreverfunksjonen for Averøy, Halsa og Kristiansund. Fra 01.10.12 tok Nordmøre Kemnerkontor over skatteoppkreverfunksjonen for Gjemnes kommune. I 2015 ble det inngått avtale med Oppdal kommune om å utføre arbeidsgiverkontroll i Oppdal fra 2016. Fra 2016 ble også samarbeidet med Rauma kommune utvidet til å omfatte hele arbeidsgiverkontrollen. Denne prosessen har medført tilrettelegging og omarbeiding av rutiner som videre har ført til noen endringer av arbeidsoppgaver for den enkelte ved kontoret. Totalt sett har dette vært positive endringer som har styrket skatteoppkreverfunksjonen.

Samlokalisering med Skatt Midt-Norge fra 01.01.13 har vært positivt for utviklingen ved Nordmøre Kemnerkontor. Samling av kompetanse har gitt god effekt på utførelsen av arbeidet ved kontoret.

Nordmøre Kemnerkontor har gitt opplæring til ny skatteoppkrever i Surnadal, samt gjennomført enkeltkontroller for Surnadal kommune.

Kemneren ved Nordmøre Kemnerkontor har ved flere anledninger i 2017 vært oppnevnt som setteskatteoppkrever der det har vært habilitetsproblematikk hos Skatteoppkrevere i vårt distrikt.

3.3 Særnamskompetanse

Nordmøre Kemnerkontor har benyttet særnamskompetansen.

Det ble avholdt totalt 220 utleggsforretninger ved Nordmøre Kemnerkontor i 2017 - mot 339 i 2016. Det er 119 færre enn forrige år. Et langt større antall ble berammet, men fant sin løsning i perioden fram til det tidspunkt utleggsforretningen skulle avholdes.

4. Arbeidsgiverkontroll

4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen

Det er etablert interkommunalt samarbeid om arbeidsgiverkontrollen mellom kommunene Averøy, Aure, Eide, Gjemnes, Halsa, Kristiansund, Oppdal, Rauma, Rindal, Smøla, Sunndal og Tingvoll. Samarbeidet ble sist utvidet med Oppdal kommune som kom med i ordningen fra 2016. Ordningen blir administrert av Nordmøre Kemnerkontor.

I 2017 har det vært 5 skatterevisorer ved Nordmøre Kemnerkontor til å utføre arbeidsgiverkontroll. Fra oktober ble det en endring ved at en av skatterevisorene ble avdelingsleder i ½ stilling ved arbeidsgiverkontrollen og den andre ½ stillingen ble disponert til føring av skatteregnskapene. Ved utgangen av året 2017 arbeidet følgende personer som skatterevisorer - Toivo Brennløkken, Tonny Kornstad, Siw Marita Johansen, Berit Karlsen Dyrnes og Viggo Røe i ½ stilling som avdelingsleder arbeidsgiverkontroll.

Utgiftene til arbeidsgiverkontrollen fordeles mellom kommunene ut fra krav til antall kontroller. Antall kontroller som skal avholdes, blir fastsatt med grunnlag i antall arbeidsgivere og arbeidstakere lokalisert i den enkelte kommune.

4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller

Antall planlagte kontroller for 2017 var 5. Dette utgjør 4,6 % av totalt antall opplysningspliktige i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2017 var 5. Dette utgjør 4,6 % av totalt antall opplysningspliktige i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2016 var 6.

4.3 Resultater fra kontrollene

Antall avdekningskontroller med avdekket beløp 0 stk. eller ca. 0,0 % av avdekningskontrollene. Avdekket beløp inntekt kr 0,-, arbeidsgiveravgift grunnlag kr 0,-.

4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten

Aktiviteten på arbeidsgiverkontrollområdet har vært god i 2017.

Kontrollkrav 2017 til sammen for alle kommuner i kontrollsamarbeidet var 156 kontroller – av disse ble det totalt gjennomført 156 kontroller. I tillegg en kontroll for skatteoppkreveren i Surnadal kommune.

I tillegg har Nordmøre Kemnerkontor gjennomført 3 PLK-kontroller i 2017.

4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører

Nordmøre Kemnerkontor har arbeidet aktivt over flere år for utvidelse av kontrollsamarbeidet. Fra 2016 kom Oppdal kommune med som deltaker. I tillegg har Nordmøre Kemnerkontor gjennomført enkelt-kontroller for skatteoppkreveren i Surnadal kommune.

Kan opplyse at Nordmøre Kemnerkontor har gjennomført 3 kontroller/aksjoner sammen med Arbeidstilsynet, Politi og Skatt Midt-Norge i 2017. Av disse ble en kontroll/aksjon gjennomført i Rauma kommune og to i Kristiansund.

4.6 Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak

Det er gitt informasjon til 5 nye arbeidsgivere i Gjemnes kommune i 2017.

Nordmøre Kemnerkontor har kunnskap om at nyregistrerte arbeidsgivere i stor grad benytter seg av autoriserte regnskapskontor til å utføre sin regnskapsførsel.

Det ble registrert 17 nye arbeidsgivere i Gjemnes i 2017.

Kristiansund, 15.01.18

Skatteoppkreverens signatur

Vedlegg: Årsregnskapet for 2017
Vedlegg til årsregnskapet

Årsregnskap - kommune - sammendrag

Utvalgskriterier: *Komm nr : '1557', År : '2017', Hovedbokstype : 'K'*

		Valgt år	Forrige år
	Likvider	18 639 879	18 261 121
	Skyldig skattekreditorene	-205 118	-196 787
	Skyldig andre	-19 162	-25 619
	Innestående margin	-18 415 596	-18 038 713
	Udisponert resultat	-3	-2
Sum		**0**	**0**
	Arbeidsgiveravgift	-31 875 702	-30 623 778
	Kildeskatt mv - 100% stat	0	-2 950
	Personlige skatteytere	-200 462 003	-196 272 333
	Tvangsmulkt	-165 779	
	Upersonlige skatteytere	-7 994 103	-5 810 300
	Renter	-22 078	-174 846
	Innfordring	176	-719
Sum		**-240 519 489**	**-232 884 926**
	Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	31 875 701	30 623 779
	Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	63 907 627	58 522 153
	Fordelt til Fylkeskommunen	12 730 791	12 709 610
	Fordelt til kommunen	60 402 427	59 460 398
	Fordelt til Staten	71 602 942	71 568 987
	Krav som er ufordelt	1	-1
	Videresending plassering mellom kommuner	0	-0
Sum		**240 519 489**	**232 884 926**
Sum totalt		**0**	**0**

Årsregnskap - kommune - detaljert

Utvalgskriterier: *Komm nr : '1557' , År : '2017' , Måned : '12' , Hovedbokstype : 'K'*

		Valgt år	Forrige år
	Bank	18 639 879	18 261 121
	Kontanter	0	0
	Utbetalinger som ikke er gjennomført	0	0
Likvider		**18 639 879**	**18 261 121**
	Int fordelt folketr arbavg	-41 067	-40 925
	Int fordelt folketr medlavg	-154 579	-140 242
	Int fordelt stat FS	-125 328	-132 485
	Int fordelt til fylkeskomm	-32 039	-30 322
	Int fordelt til kommunen	-150 689	-141 650
	Int fordelt til stat TS mv	-49 616	-29 317
	Mellomregnskapskonto	214 768	240 749
	Oppgjørskonto RAFT	133 432	77 405
Skyldig skattekreditorene		**-205 118**	**-196 787**
	Diverse debitorer og kreditorer	-18 966	-12 137
	Innbetalinger ikke inntektsført	-196	-13 482
	Uidentifiserte innbetalinger	0	0
Skyldig andre		**-19 162**	**-25 619**
	Innestående margin	-18 415 596	-18 038 713
	Udisponert resultat	-3	-2
Ikke fordelt til skattekreditorer		**-18 415 599**	**-18 038 715**
	Arbeidsgiveravgift	-31 875 702	-30 623 778
	Kildeskatt mv - 100% stat	0	-2 950
	Personlige skatteytere	-200 462 003	-196 272 333
	Tvangsmulkt	-165 779	
	Upersonlige skatteytere	-7 994 103	-5 810 300
Innbetalt skatter og avgifter		**-240 497 587**	**-232 709 361**
	Renteinntekter	-94 296	-286 584
	Renteutgifter	72 218	111 738
Renter		**-22 078**	**-174 846**
	Innfordringsinntekter	-4 905	-4 434
	Innfordringsutgifter	5 081	3 715
Innfordring		**176**	**-719**
	Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	31 875 701	30 623 779
	Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	63 907 627	58 522 153
	Fordelt til Fylkeskommunen	12 730 791	12 709 610
	Fordelt til kommunen	60 402 427	59 460 398
	Fordelt til Staten	71 602 942	71 568 987
	Videresending plassering mellom kommuner	0	-0
Fordelt skattekreditorene		**240 519 488**	**232 884 927**
	Krav som er ufordelt	1	-1
Sum totalt		**0**	**0**

15/1-18
Nils Birger Sag

Skatteetaten

Vår dato	Din dato	Saksbehandler
15.02.2018		Lisa Reinkind
800 80 000	Din referanse	Telefon
Skatteetaten.no		92660521
Org.nr	Vår referanse	Postadresse
991733116	2018/53646	Postboks 2060
		6402 Molde

Kommunestyret i Gjemnes kommune
Kommunehuset
6631 BATNFJORDSØRA

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Kommunenr:
Dato: 19 FEB 2018
Saks og Arkivnr:
Løpenr:
Arkivkode:
Gradering:

Kontrollrapport 2017 vedrørende skatteoppkreveren for Gjemnes kommune

1. Generelt om faglig styring og kontroll av skatteoppkreveren

Skatteoppkreverens ansvar og myndighet følger av skattebetalingsloven og "Instruks for skatteoppkrevere" av 8. april 2014.

Skattekontoret har faglig ansvar og instruksjonsmyndighet overfor skatteoppkreverne. Det betyr at skattekontoret:

- plikter å yte veiledning og bistand i faglige spørsmål
- gjennom mål- og resultatstyring søker å legge til rette for best mulig resultater
- utfører kontroll av skatteoppkreveren

Grunnlaget for skattekontorets styring av skatteoppkreverne er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014. Grunnlaget for skattekontorets kontroll av skatteoppkreverne er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Formålet med kontrollen er å avklare:

- om skatteoppkreveren har en tilfredsstillende intern kontroll for utførelsen av sine gjøremål
- om regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av årsrapport og årsregnskap er i samsvar med gjeldende regelverk
- om utførelsen av innkrevingsarbeidet og oppfølgingen av restansene er i samsvar med gjeldende regelverk
- om utførelsen av arbeidsgiverkontrollen er i samsvar med gjeldende regelverk

2. Om skatteoppkreveren

Nordmøre Kemnerkontor omfatter kommunene Kristiansund, Averøy, Gjemnes og Halsa.

Sum årsverk i henhold til skatteoppkreverens årsrapporter:

Antall årsverk 2017	Antall årsverk 2016	Antall årsverk 2015
0,9	0,9	0,9

3. Måloppnåelse

Skatte- og avgiftsinngang
Skatteoppkreverens frist for avleggelse av årsregnskapet og årsrapporten er 20. januar 2018. Skattekontoret har mottatt det innen fastsatt frist.

Årsregnskapet for Gjemnes kommune viser per 31. desember 2017 en skatte- og avgiftsinngang[1] til fordeling mellom skattekreditorene (etter fradrag for avsetning til margin) på kr 240 519 489 og utestående restanser[2] på kr 3 053 944.

Innkrevingsresultater
Tabellen viser innkrevingsresultatene per 31. desember 2017 for Gjemnes kommune.

	Resultatkrav 2017 (i %)	Innbetalt av sum krav 2017 (i %)	Innbetalt av sum krav 2016 (i %)	Innbetalt av sum krav for regionen (i %)
Restskatt personlige skattytere 2015	96,00 %	94,83 %	98,56 %	96,46 %
Forskuddstrekk 2016	99,90 %	100,00 %	100,00 %	99,95 %
Forskuddsskatt personlige skattytere 2016	99,50 %	99,68 %	99,52 %	99,50 %
Forskuddsskatt upersonlige skattytere 2016	99,90 %	100,00 %	100,00 %	99,97 %
Restskatt upersonlige skattytere 2015	99,40 %	93,07 %	98,94 %	99,38 %
Arbeidsgiveravgift 2016	99,80 %	100,00 %	100,00 %	99,84 %

Skatteoppkreveren for Gjemnes kommune har gode innfordringsresultater, og har nådd kravene som er satt av skattekontoret med unntak for restskatt personlige skattytere og restskatt upersonlige skattytere. Skatteoppkrever begrunner manglende måloppnåelse med at det har vært enkelte restanser som har vært vanskelig å få inn selv om innfordringstiltak har vært iverksatt.

Resultater for arbeidsgiverkontrollen
Arbeidsgiverkontrollen er organisert gjennom interkommunalt samarbeid mellom kommunene Averøy, Aure, Eide, Gjemnes, Halsa, Kristiansund, Oppdal, Rauma, Rindal, Smøla, Sunndal og Tingvoll. Ordningen er administrert av Nordmøre kemnerkontor.

Resultater for den arbeidsgiverkontrollen i Gjemnes per 31. desember 2017 viser følgende i henhold til skatteoppkreverens resultatrapportering:

Antall arbeidsgivere i kommunen/ kontrollordningen	Minstekrav antall kontroller (5 % av arbeidsgiverne)	Antall utførte kontroller i 2017	Utført kontroll 2017 (i %)	Utført kontroll 2016 (i %)	Utført kontroll 2017 region (i %)
108	5	5	4,6 %	5,1 %	4,6 %

Arbeidsgiverkontrollen for Gjemnes har gjennomført tilstrekkelig antall kontroller.

Kontrollordningen har også deltatt i ulike kontrollsamarbeid og aksjoner sammen med Skatteetaten, blant annet mot arbeidslivskriminalitet.

---

[1] Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorene
[2] Sum åpne (ubetalte) forfalte debetkrav

4. Skattekontorets kontroll av skatteoppkreveren

Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverne i regionen utføres i henhold til en årlig plan, hvor behovet for kontroll av områdene skatteregnskap, innkreving og arbeidsgiverkontroll vurderes overordnet for hver skatteoppkrever. Samtlige områder vil derfor nødvendigvis ikke bli kontrollert hvert år.

Skattekontoret har for 2017 utført kontorkontroller av skatteoppkreveren for området skatteregnskap.

Skattekontoret har i 2017 også gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreveren for områdene skatteregnskap og innkreving avholdt 9. og 10. oktober 2017. Rapport er sendt skatteoppkreveren 26. oktober 2017. Skatteoppkrever har gitt tilbakemelding på rapporten 31. oktober 2017.

Skatteoppkrevers overordnede internkontroll
Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, anser vi at skatteoppkreverens overordnede interne kontroll i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av årsregnskap
Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, anser vi at regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og gir et riktig uttrykk for skatteinngangen i regnskapsåret.

Skatte- og avgiftsinnkreving
Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, anser vi at utførelsen av innkrevingsarbeidet og oppfølgingen av restansene i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

5. Skattekontorets oppfølging av skatteoppkreveren

Skattekontoret har avholdt oppfølgings- og styringsmøte med skatteoppkrever 31. januar 2017. Det er avholdt oppfølgingsmøte vedrørende arbeidsgiverkontrollen 26. april 2017 der Nordmøre kemnerkontor deltok.

Med hilsen

Ida Moen
fung. avdelingsdirektør
avdeling for innkreving
Skatt Midt-Norge

Lisa Reinkind

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til: Kontrollutvalget for Gjemnes kommune
Rådmann/administrasjonssjef Gjemnes kommune
Kemneren ved Nordmøre Kemnerkontor
Riksrevisjonen

PS 17/18 Kontrollutvalget - Årsmelding 2017

Kontrollutvalgets forslag til vedtak
Kontrollutvalgets årsmelding for 2016 tas til orientering

Behandling i Kommunestyret - 17.04.2018

Enstemmig vedtak
Kontrollutvalgets årsmelding for 2017 tas til orientering

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

INNKALLING

MØTE I REPRESENTANTSKAPET I MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

TID: 20. april 2018 kl. 10.

STED: Quality Hotel Grand i Kristiansund

SAKLISTE REPRESENTANTSKAPET:

1/2018	Åpning av møtet
2/2018	Registrering av deltagere/konstituering
3/2018	Godkjenning av innkalling og sakliste
4/2018	Valg av møteleder og møtesekretær
5/2018	Valg av 2 representanter til å underskrive møteprotokollen sammen med møteleder
6/2018	Oppsummering av 2017
7/2018	Godkjenning av årsregnskapet og styrets årsberetning
8/2018	Fokuspunkt for selskapet for 2018
	Eventuelt

Sakspapirer ligger vedlagt.

Eide/Molde 13.04.2018

Egil Karstein Strand
Representantskapets leder

Veslemøy E. Ellinggard
Daglig leder

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Sak nr.:	Styre/råd/utvalg:	Møtedato:
Sak 6/2018	**Representantskapet**	**20.04.2018**

OPPSUMMERING AV 2017

2017 var selskapets første driftsår. Styret gjennomførte en strategiprosess for selskapet for det ble etablert en strategi gjennom bruk av perspektiver.

Den vedlagte presentasjonen vil bli gjennomgått i møtet. I oppsummeringen av 2017 er det fokusert på hva som gikk bra i året. Forbedringspunkter er tatt med i fokuspunkter for 2018 som presenteres i sak 8/2018.

Saken fremmes med følgende innstilling til vedtak:

Oppsummeringen tas til orientering.

Oppsummering av 2017

MRR
Møre og Romsdal Revisjon IKS

Innledning til strategiprosess

- Strategiplan ble behandlet av styret i sak 19/2017 i møte 28.03.17
- Selskapet har gjennomført strategiseminar 29. mai med en ekstern del og en intern del
- I den eksterne delen fikk vi innspill på bl.a. våre kunders forventninger til oss
- I den interne delen diskuterte ansatte og representanter fra styret hvor vi ønsker at MRR skal være i 2020
  - Hvilke mål skal vi ha
  - Hva ønsker vi å prioritere
  - Hva er kritiske suksessfaktorer for å nå disse målene

Strategiprosess

- Utkast til visjon, mål og strategi ble diskutert både i intern samling for ansatte og i styremøte i løpet av august
- Omforent visjon, mål og strategi ble vedtatt i styremøte 17. november.

Visjon

Vi vil bidra til at innbyggerne i vårt distrikt får enda bedre kommuner å bo i

Mål

- MRR er den foretrukne leverandøren av kommunale og fylkeskommunale revisjonstjenester i Nordmøre og Romsdal ved avtaleperiodens utløp

Etablering av strategi for perioden 2017-2020 gjennom perspektiver

Samfunns-perspektiv

Kunde-perspektiv

Finans-perspektiv

Intern-perspektiv

Digitaliserings-perspektiv

Engasjert, kvalitetsbevisst, troverdig og endringsvillig

MRR
Møre og Romsdal Revisjon IKS

Resultater fra samfunnsperspektivet

- Oppmerksomhet i media knyttet til forvaltningsrevisjonsrapporter
  - Nominert til «Årets mediarapport 2017» på Arena for forvaltningsrevisjon
- Fokus på å bidra til læring og forbedring
- Fokus på uavhengighet, integritet og etiske valg og prioriteringer
- Fokus på samfunnsansvaret vi har gjennom revisjonsmandatet som «samfunnets tillitspersonen»
- Fokus på at vi sammen med NKRF er «på vakt for fellesskapets verdien»
- Fokus på å bidra til antikorrupsjon, antihvitvasking og forhindring av misligheter

Samfunns-perspektiv

Resultater fra kundeperspektivet

- Etablert kommunikasjonsplan med alle kommuner/fylkeskommunen
  - Innhold og tidspunkt for kommunikasjon
  - Administrasjon og kontrollutvalg
- Oppstart av ny møtestruktur og innhold med alle kommuner
- Tettere dialog med kommunene
- Etablert felles kvalitetsforventninger, rutiner og maler
- Gjennomført 2 fagdager med godt oppmøte, engasjement og gode tilbakemeldinger fra økonomipersonell i kommunene
- «Kommunerevisors time» i regi av fylkesmannen for økonomisjefer i Møre og Romsdal
- Fokus på kunnskapsdeling
- Bestått kvalitetskontroll fra NKRF (Norske Kommunerevisorforbund)
- Innhentet etterslep av leveranser på forvaltningsrevisjoner

Kunde-perspektiv

Resultater fra finansperspektivet

- God økonomistyring
- Innhenting av deler av underskudd fra året før
- Bedre resultat enn budsjettert
- Fokus på å redusere kommunenes/fylkeskommunens kostnader til revisjon som er gjenspeilet i gjeldende økonomiplan
- Fokus på kvalitetsheving og effektivisering

Finans-perspektiv

MRR
Møre og Romsdal Revisjon IKS

Resultater fra internperspektivet

- Skapt arbeidsro etter krevende sammenslålingsfase
- Ansatt daglig leder
- Økt trivsel, engasjement og samhold blant ansatte
- Etablert samarbeid på tvers av kontorer/geografi og team på tvers
- Påbegynt samordning av arbeidstidsreglement
- Etablert felles systemer og verktøyer (se digitaliseringsperspektivet)
- Rekruttert 3 gode ansatte som har bidratt til økt utdanningsnivå i selskapet (midlertidig og faste)
- Etablert felles visjon, mål og strategi
- Etablert grafisk profil og startet merkevarebygging
- Startet bygging av felles kultur preget av deling og åpenhet

Intern-perspektiv

Resultater fra digitaliseringsperspektivet

- Etablert felles plattform og felles domene (mrrevisjon.no)
- Innført felles dataprogrammer og systemer
  - Revisjonsmetodikk og verktøy
  - Timeregistrering
  - Samhandlingsverktøy
  - Elektronisk arkiv
- Startet prosess for å øke digital interesse og digital kompetanse

Digitaliserings-perspektiv

"Vi vil bidra til at innbyggerne i vårt distrikt får enda bedre kommuner å bo i"

- Møre og Romsdal Revisjon IKS

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Sak nr.:	Styre/råd/utvalg:	Møtedato:
Sak 7/2018	**Representantskapet**	**20.04.2018**

GODKJENNELSE AV ÅRSREGNSKAP OG STYRETS ÅRSBERETNING

Årsregnskapet for MRR sitt første driftsår ligger vedlagt sammen med styrets årsberetning og revisors beretning.

Saken fremmes med følgende innstilling til vedtak:

Årsregnskapet med styrets årsberetning godkjennes.

Revisors beretning tas til orientering.

Til representantskapet i **Møre og Romsdal Revisjon IKS**

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Møre og Romsdal Revisjon IKS sitt årsregnskap som viser et overskudd på kr 243 477. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.
I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av tap er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Molde, 16. februar 2018

ES Revisjon AS

Finn Å. Ødegård

registrert revisor

Årsregnskap 2017
for
Møre og Romsdal Revisjon IKS

Organisasjonsnr. 917802149

Utarbeidet av:

Bedriftspartner AS
Autorisert regnskapsførerselskap
Vageveien 7
6509 KRISTIANSUND N
Organisasjonsnr. 938251878

Resultatregnskap

	Note	jan-des 17	nov-des 16
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Driftsinntekter			
Salgsinntekt		16 968 778	0
Annen driftsinntekt		219 297	0
Sum driftsinntekter		**17 188 075**	**0**
Driftskostnader			
Lønnskostnad	1,6	12 579 148	397 584
Annen driftskostnad		4 378 464	77 691
Sum driftskostnader		**16 957 612**	**475 275**
DRIFTSRESULTAT		**230 463**	**(475 275)**
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Finansinntekter			
Annen renteinntekt		13 016	1 857
Sum finansinntekter		**13 016**	**1 857**
Finanskostnader			
Annen rentekostnad		2	67
Sum finanskostnader		**2**	**67**
NETTO FINANSPOSTER		**13 014**	**1 790**
ORDINÆRT RES. FØR SKATTEKOSTNAD		**243 477**	**(473 485)**
Skattekostnad på ordinært resultat		0	0
ORDINÆRT RESULTAT		**243 477**	**(473 485)**
ÅRSRESULTAT		**243 477**	**(473 485)**
OVERF. OG DISPONERINGER			
Fremføring av udekket tap		243 477	(473 485)
SUM OVERF. OG DISP.		**243 477**	**(473 485)**

Balanse pr. 31.12.2017

	Note	31.12.2017	31.12.2016
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i tilknyttet selskap	2	25 000	0
Sum finansielle anleggsmidler		**25 000**	0
SUM ANLEGGSMIDLER		**25 000**	0
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer		2 230 949	0
Andre kortsiktige fordringer	3	1 591 352	0
Sum fordringer		**3 822 301**	0
Bankinnskudd, kontanter o l	4	2 375 742	2 768 857
SUM OMLØPSMIDLER		**6 198 043**	**2 768 857**
SUM EIENDELER		**6 223 043**	**2 768 857**

Balanse pr. 31.12.2017

	Note	31.12.2017	31.12.2016
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Annen innskutt egenkapital	5	2 767 000	2 767 000
Sum innskutt egenkapital		**2 767 000**	**2 767 000**
Opptjent egenkapital			
Udekket tap		(230 008)	(473 485)
Sum opptjent egenkapital		**(230 008)**	**(473 485)**
SUM EGENKAPITAL		**2 536 992**	**2 293 515**
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		189 994	0
Skyldig offentlige avgifter		991 560	0
Annen kortsiktig gjeld		2 504 497	475 342
SUM KORTSIKTIG GJELD		**3 686 051**	**475 342**
SUM GJELD		**3 686 051**	**475 342**
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		**6 223 043**	**2 768 857**

Kristiansund, 12. februar 2018

Per Ove Dahl
Styreleder

Heidi Blakstad Dahl
Nestleder

Frank Sve

Anita Øyen Halås

Einar Andersen
Ansatterepresentant

Veslemøy E. Ellinggard
Daglig leder

Balanse pr. 31.12.2017

	Note	31.12.2017	31.12.2016
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Annen innskutt egenkapital	5	2 767 000	2 767 000
Sum innskutt egenkapital		**2 767 000**	**2 767 000**
Opptjent egenkapital			
Udekket tap		(230 008)	(473 485)
Sum opptjent egenkapital		**(230 008)**	**(473 485)**
SUM EGENKAPITAL		**2 536 992**	**2 293 515**
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		189 994	0
Skyldig offentlige avgifter		991 560	0
Annen kortsiktig gjeld		2 504 497	475 342
SUM KORTSIKTIG GJELD		**3 686 051**	**475 342**
SUM GJELD		**3 686 051**	**475 342**
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		**6 223 043**	**2 768 857**

Kristiansund, 12. februar 2018

Per Ove Dahl	Heidi Blakstad Dahl	Frank Sve
Styreleder	Nestleder	
Anita Øyen Halås	Einar Andersen	Veslemøy E. Ellinggard
	Ansatterepresentant	Daglig leder

Noter 2017

Regnskapsprinsipper:

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven. Det er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder. Unntaksreglene for små foretak er benyttet for alle poster der det foreligger slik valgadgang

Driftsinntekter og -kostnader
Inntektsføring skjer etter opptjeningsprinsippet som normalt vil være leveringstidspunktet for varer og tjenester. Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet, dvs. at kostnader medtas i samme periode som tilhørende inntekter inntektsføres

Aksjer og andeler i datterselskap og tilknyttet selskap
Investeringer i datterselskap og tilknyttet selskap er vurdert etter kostmetoden

Fordringer
Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld
Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes å ikke være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig og kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi

Enkelte poster er vurdert etter andre regler. Postene dette gjelder vil være blant de postene som omhandles nedenfor.

Skatt
Selskapet har ikke erverv som formål, og en helhetsvurdering av selskapet og dets virksomhet medfører at det ikke er skattepliktig

Noter 2017

Note 1 - Lønnskostnad

Lønnskostnader	2017	2016
Lønn	10 011 661	141 400
Arbeidsgiveravgift	1 386 792	19 937
Pensjonskostnader	975 555	0
Andre lønnsrelaterte ytelser	205 140	236 247
Totalt	**12 579 148**	**397 584**
Gjennomsnittlig antall arsverk	17	

Ytelser til ledende personer

	Lønn	Annen godtgj.
Daglig leder (mai-desember)	627 564	3 897
Pensjonskostnad knyttet til daglig leder	94 584	
Styret	122 212	

Ved oppsigelse fra arbeidsgiver sin side, har daglig leder rett til kompensasjon tilsvarende 3 måneders lønn, i tillegg til lønn i oppsigelsestiden

Obligatorisk tjenestepensjon

Selskapet er pliktig a ha tjenestepensjon etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne loven. Se note 6 for ytterligere omtale

AFP

AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetaks pensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger kostnadsføres løpende og ingen avsetninger foretas i regnskapet.
Tilskudd til AFP ordningen inngar i regnskapslinjen lønnskostnader.

Fellesordningen for AFP offentliggjør ikke anslag pa fremtidige premiesatser, men legger til grunn at premien for ny AFP ma økes over tid for a imøtekomme forventninger om økte utbetalinger med tilstrekkelig bufferkapital.

Selskapet er solidarisk ansvarlig for to tredeler av pensjonen som skal utbetales til de arbeidstakere som til enhver tid fyller vilkarene. Ansvaret gjelder både manglende innbetaling og dersom premiesatsen viser seg a være utilstrekkelig.

Ved eventuell avvikling av ordningen har selskapet plikt til fortsatt premiebetaling for dekning av pensjonsutbetalinger til arbeidstakere som er tiltradt eller som fyller vilkarene for avtalefestet pensjon pa avviklingstidspunktet.

Noter 2017

Revisor
Kostnadsført revisorhonorar for 2017 utgjør kr. 7 500 eksl. mva.

Note 2 - Investeringer i tilknyttet selskap

Selskapet har aksjer i følgende tilknyttede selskaper, tall i hele 1 000 kroner:

Tilknyttet selskap, kontorsted:	Eier-andel %	Stemme-rett %	Årsresultat siste år	Balanseført EK siste år
Revisjon Nor AS, Kristiansund	20,00 %	20,00 %	387	721

Regnskapstall er oppgitt for 2016. Aksjene er erverver gjennom virksomhetssammenslaing med Distriktsrevisjon Nordmøre IKS

Note 3 - Andre kortsiktig fordringer

Herav utgjør krav pa tidligere revisjonsenheter i forbindelse med virksomhetsoverdragelse

Fordring MRFK	64 000
Fordring KOMREV2	407 519
Fordring DRN	813 887
Sum	1 285 406

Note 4 - Bankinnskudd, kontanter o.l.

Skattetrekkinnskudd utgjør pr 31.12. i ar kr 664 689 og utgjorde pr 31 12. i fjor kr 0.

Note 5 - Deltagere

Deltagere med delt ansvar er:

MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE	Andel: 30,4 %
MOLDE KOMMUNE	Andel: 12,1 %
KRISTIANSUND KOMMUNE	Andel: 12,1 %
VESTNES KOMMUNE	Andel: 3,8 %
RAUMA KOMMUNE	Andel: 3,8 %
NESSET KOMMUNE	Andel: 2,3 %
AUKRA KOMMUNE	Andel: 3,0 %
FRÆNA KOMMUNE	Andel: 4,6 %

Noter 2017

EIDE KOMMUNE	Andel: 2,3 %
AVERØY KOMMUNE	Andel: 3,6 %
GJEMNES KOMMUNE	Andel: 2,3 %
TINGVOLL KOMMUNE	Andel: 3,0 %
SUNNDAL KOMMUNE	Andel: 3,8 %
SURNADAL KOMMUNE	Andel: 3,8 %
RINDAL KOMMUNE	Andel: 2,3 %
HALSA KOMMUNE	Andel: 1,5 %
SMØLA KOMMUNE	Andel: 2,3 %
AURE KOMMUNE	Andel: 3,0 %

Note 6 - Pensjonsforpliktelser

Selskapet har pensjonsordning i KLP, KS18 Fellesordningen for kommuner og bedrifter. Det er 18 personer i ordningen hvorav 17 aktive og en oppsatt rettighet. Ansatte betaler egenandel på 2% av lønn.

Selskapet har ikke balanseført pensjonsforpliktelsen

Netto pensjonskostnad	1 542 159
+Administrasjonskostnad	54 127
= Samlet kostnad	1 596 286
Innbetalt premie/tilskudd ink adm	813 649
Årets premieavvik	-782 637
Estimat 31.12	
Brutto påløpt forpliktelse	12 572 248
- Pensjonsmidler	9 972 611
= Netto pensjonsforpliktelse	2 599 637

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Årsberetning 2017

Møre og Romsdal Revisjon IKS skal i hovedsak drive regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon i egen regi for eierkommunene. Selskapet har som mål å styrke revisjonens uavhengighet, kvalitet og effektivitet. Selskapet har ikke erverv som formål

Selskapet ble formelt stiftet i konstituerende representantskapsmøte 14. november 2016. Selskapet ble registrert i Foretaksregisteret 2. januar 2017. Den 1. februar 2017 ble virksomheten og de ansatte i Distriktsrevisjon Nordmøre IKS, Kommunerevisjonsdistrikt 2, Møre og Romsdal og Møre og Romsdal Fylkesrevisjon overført til Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Selskapet har forretningsadresse Kristiansund og avdelingskontorer i Molde og Surnadal.

Regnskapet for 2017 omfatter en drift i 11 måneder, sammenligningstallene fra 2016 gjelder kostnader med etableringen av selskapet, herunder kostnader knyttet til rekruttering av daglig leder og innleie av konstituert daglig leder. Regnskapet for 2017 viser etter styrets oppfatning et rettvisende bilde av selskapets stilling og resultater av driften. Regnskapet er avlagt under forutsetningen av fortsatt drift. Styret bekrefter at forutsetningen er tilstede.

Selskapet hadde i 2017 17 ansatte, hvorav 13 kvinner og 4 menn.

Selskapets styre består av tre menn og to kvinner. Selskapet har ikke funnet det nødvendig å iverksette særskilte tiltak for å fremme likestilling.

Selskapets virksomhet forurenser ikke det ytre miljø.

Kristiansund, 12. februar 2018

Per Ove Dahl
Styreleder

Heidi Blakstad Dahl
Nestleder

Frank Sve

Anita Øyen Halås

Elnar Andersen
Ansattes representant

Vestemøy E. Ellinggard
Daglig leder

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Årsberetning 2017

Møre og Romsdal Revisjon IKS skal i hovedsak drive regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon i egen regi for eierkommunene. Selskapet har som mål å styrke revisjonens uavhengighet, kvalitet og effektivitet. Selskapet har ikke erverv som formål.

Selskapet ble formelt stiftet i konstituerende representantskapsmøte 14. november 2016. Selskapet ble registrert i Foretaksregisteret 2. januar 2017. Den 1. februar 2017 ble virksomheten og de ansatte i Distriktsrevisjon Nordmøre IKS, Kommunerevisjonsdistrikt 2, Møre og Romsdal og Møre og Romsdal Fylkesrevisjon overført til Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Selskapet har forretningsadresse Kristiansund og avdelingskontorer i Molde og Surnadal.

Regnskapet for 2017 omfatter en drift i 11 måneder, sammenligningstallene fra 2016 gjelder kostnader med etableringen av selskapet, herunder kostnader knyttet til rekruttering av daglig leder og innleie av konstituert daglig leder. Regnskapet for 2017 viser etter styrets oppfatning et rettvisende bilde av selskapets stilling og resultater av driften. Regnskapet er avlagt under forutsetningen av fortsatt drift. Styret bekrefter at forutsetningen er tilstede.

Selskapet hadde i 2017 17 ansatte, hvorav 13 kvinner og 4 menn.

Selskapets styre består av tre menn og to kvinner. Selskapet har ikke funnet det nødvendig å iverksette særskilte tiltak for å fremme likestilling.

Selskapets virksomhet forurenser ikke det ytre miljø.

Kristiansund, 12. februar 2018

Per Ove Dahl Styreleder	Heidi Blakstad Dahl Nestleder	Frank Sve
Anita Øyen Halås	Einar Andersen Ansattes representant	Veslemøy E. Ellinggard Daglig leder

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Sak nr.:	Styre/råd/utvalg:	Møtedato:
Sak 8/2018	**Representantskapet**	**20.04.2018**

Som et ledd i oppdatering av strategiplan for 2018 vedtok styret i møte 16.03.2018 noen fokuspunkt for 2018 for hvert perspektiv i selskapet sin strategi. Den vedlagte presentasjonen viser fokuspunktene og vil bli gjennomgått i møtet.

Saken fremmes med følgende innstilling til vedtak:

Fokuspunktene tas til orientering.

Oppdatering strategiplan Fokuspunkt 2018

MRR
Møre og Romsdal Revisjon IKS

Fokus i 2018

1) Bygge trygghet internt
2) Dele kunnskap eksternt

Samfunns-perspektiv

Kunde-perspektiv

Finans-perspektiv

Intern-perspektiv

Digitaliserings-perspektiv

Engasjert, kvalitetsbevisst, troverdig og endringsvillig

Samfunns-perspektiv

- Fokuspunkt 2018:
  - Utarbeide åpenhetsrapport
  - Fokus på etiske problemstillinger gjennom dilemmatreninger i interne samlinger

Kunde-perspektiv

- Fokuspunkt 2018:
  - Gjennomføring av kommunikasjonsplan (3 møter per år)
  - Presentasjoner også etter forvaltningsrevisjoner
  - Gjennomføring av minimum 2 fagdager for våre kunder

Finans-
perspektiv

- Fokuspunkt 2018:
  - Inndekning av tidligere underskudd
  - Kartlegging av tidsbruk

Intern-perspektiv

- Fokuspunkt 2018:
  - Kvartalsvis interne fagsamlinger med fokus på kunnskapsdeling (fra 2. kvartal)
  - Felles arbeidstidsreglement
  - Start på prosess om prinsippavklaring av samordning av avlønning

Digitaliserings-perspektiv

- Fokuspunkt 2018:
  - Utarbeidelse av hjemmeside for MRR
  - Tilganger til kunder økonomi- og kontorstøttesystem
  - Kompetanseheving innenfor kjerneprogramvare

"Vi vil bidra til at innbyggerne i vårt distrikt får enda bedre kommuner å bo i"

- Møre og Romsdal Revisjon IKS

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

PROTOKOLL

STYRE/RÅD/UTVALG:	MØTESTED:	MØTEDATO:	KL.:
Reprentantskapsmøte	**Kristiansund**	**20.04.2018**	**10.00-11.00**

Sak 1/2018: Åpning av møtet

Leder i representantskapet Egil Strand ønsket velkommen.

Sak 2/2018: Registrering av deltakere/konstituering

Medlem	Vara	Kommune	Tilstede	Ikke tilstede	Vara	Andel av kapital
Jon Aasen	Gunn Berit Gjerde	Møre og Romsdal Fylke	X			30,5 %
Kjell Terje Fevåg	Ragnhild Helseth	Kristiansund	X			12,1 %
Torgeir Dahl	Sidsel Rykhus	Molde			X	12,1 %
Tove Henøen	Jan Arve Dyrnes	Fræna	X			4,6 %
Geir Inge Lien	Randi Berundhaugen	Vestnes	X			3,8 %
Janne Merete Seljebø	Ståle Refstie	Sunndal	X			3,8 %
Lars Olav Hustad	Arne Hop	Rauma	X			3,8 %
Lilly Gunn Nyheim	Marit Granhus Langli	Surnadal		X		3,8 %
Ingrid O. Rangønes	Ann-Kristin Sørvik	Averøy	X			3,6 %
Bernhard Riksfjord	Helge Kjøll jr	Aukra		X		3,0 %
Ingunn Golmen	Hanne Berit Brekken	Aure	X			3,0 %
Peder Hanem Aasprang	Torill Kværnø	Tingvoll	X			3,0 %
Egil Strand	Birgit Dyrhaug	Eide	X			2,3 %
Knut Sjømæling	Jan Karstein Schølberg	Gjemnes	X			2,3 %
Ola T. Heggem	Magnar Dalsegg	Rindal		X		2,3 %
Roger Osen	Ingrid Rødahl Junge	Smøla	X			2,3 %
Rolf Jonas Hurlen	Edmund Morewood	Nesset		X		2,3 %
Ola Rognskog	Ellbjørg Reiten	Halsa		X		1,5 %

Fra styret: Styrets leder Per Ove Dahl

Fra administrasjonen: Daglig leder Veslemøy E. Ellinggard

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Sak 3/2018: Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.

Sak 4/2018: Valg av møteleder og møtesekretær

Møteleder Egil Strand og møtesekretær Veslemøy E. Ellinggard ble enstemmig valgt

Sak 5/2018: Valg av to representanter til å underskrive møteprotokollen sammen med møteleder

Janne Merete Seljebø og Kjell Terje Fevåg ble enstemmig valgt

Sak 6/2018: Oppsummering av 2017

Presentasjonen tas til orientering

Sak 7/2018: Godkjennelse av årsregnskap og styrets årsberetning

Årsregnskapet med styrets årsberetning godkjennes

Revisjonsberetningen tas til orientering

Sak 8/2018: Fokuspunkt for selskapet i 2018

Presentasjonen tas til orientering

Representantskapet gir uttrykk for at det er ønskelig å få tilbud fra revisjonen om program for dilemmatrening innenfor etikk etter kommunevalget 2019.

Eventuelt:

Ingen saker.

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Leder i representantskapet Egil Strand avsluttet møtet.

Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blader er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

Kristiansund N, 20.04.2018

.....

Egil Strand

.....

Janne Merete Seljebø

.....

Kjell Terje Fevåg

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

INNKALLING

EIERSKAPSMØTE I MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

TID: 20. april 2018 ca kl. 11, direkte etterfølgende av representantskapsmøte.

STED: Quality Hotel Grand i Kristiansund

SAKLISTE EIERSKAPSMØTE:

1/2018	Åpning av møtet
2/2018	Registrering av deltagere/konstituering
3/2018	Godkjenning av innkalling og sakliste
4/2018	Valg av møteleder og møtesekretær
5/2018	Valg av 2 representanter til å underskrive møteprotokollen sammen med møteleder
6/2018	Faktureringsrutiner i Møre og Romsdal Revisjon IKS
	Eventuelt

Sakspapirer ligger vedlagt.

Eide/Molde 13.04.2018

Egil Karstein Strand
Representantskapets leder

Veslemøy E. Ellinggard
Daglig leder

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Sak nr.:	Styre/råd/utvalg:	Møtedato:
Sak 6/2018	**Eierskapsmøte**	**20.04.2018**

FAKTURERINGSRUTINER I MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Saken ble fremmet i forrige eierskapsmøte 2. november 2017 med følgende protokollføring:

Representant fra Molde kommune ønsker protokollført at han opplever at forslaget overgang til fakturering iht. medgått tid er et brudd på avtalen som lå til grunn ved dannelsen av selskapet. Videre understreket han at lønnvekst burde vært på maksimalt 3%, samt stilte spørsmål til realismen i merinntekter.

Eiermøtet er ikke vedtaksdyktig for endring av selskapsavtalen som krever ¾ oppslutning. Saken utsettes derfor. Det innkalles til nytt eiermøte i forbindelse med neste representantskapsmøte hvor saken fremmes på nytt.

Saken fremmes derfor på nytt i dette møte.

Eieravtalens paragraf 2 og 3 gjengis nedenfor:

§ 2 Endring av eieravtalen

Endring i eieravtalen krever 3/4 flertall blant eierne. Endring i antall eierkommuner krever at eieravtalen inngås på nytt.

§ 3 Årlig kostnadsfordeling mellom deltakerne m.m.

Deltakerkommunene skal dekke selskapets driftskostnader basert på prinsippet om medgått ressursbruk. I en overgangsfase på 4 år vil kommunenes betaling ta utgangspunkt i det som kommunene betaler i dag. På sikt vil dette sikre at selskapet leverer like tjenester til lik pris.

Det forutsettes at større utredninger eller granskninger som ikke ligger inne i avtalen med kontrollutvalgene vil komme i tillegg.

Deltakerne skal innbetale samlet oppdragsavtalt pris i 4 terminer med 1/4 for hver termin, henholdsvis per 30/1, 30/4, 30/7 og 30/10.

Fra saksfremlegget til representantskapsmøte i MRR under stiftelse 16. september 2016 ble det orientert om bl.a.:

Videre kan det opplyses om følgende (Jfr info fra styringsgruppen til representantskapsmøte 4. mai d.å.)

I henhold til eieravtalen §3, så skal deltakerkommunene dekke selskapets driftskostnader basert på prinsippet om medgått ressursbruk. I en overgangsfase på 4 år vil kommunenes betaling ta utgangspunkt i det som kommunene betaler i dag.

Hvor raskt tilnærmingen til prinsippet om medgått tid skal skje, vil bli bestemt i representantskapet. Hvis det oppstår uklarheter angående fortolkningen av bestemmelsen om overgangsperiode, så kan dette avklares i eiermøte. (Ordførerne

representerer eierne, og hver kommune har en stemme ved eventuell endring i eieravtalen, jfr §2)

Styringsgruppa anbefaler at det så raskt som mulig blir mest mulig likhet i arbeidsmetoder, kvalitet og omfang av de tjenester som utføres for kommunene og fylkeskommunen.

Kostnadsfordeling - på kort sikt

Under forutsetning av vedtak i representantskapet, blir det første halve driftsåret 2016, dvs perioden 01.07.16 – 31.12.16, forholdsmessig som vedlagte budsjett og kostnadsfordeling.

Kostnadsfordeling - på lang sikt

Fra 1.1.2017 er det opp til representantskapet å velge modell innenfor bestemmelsen i eieravtalen. Jfr omtale ovenfor. Kommuner som velger å få utført tilleggstjenester, vil betale for dette og etter samme prinsipp som for det øvrige revisjonsarbeidet. I praksis betyr dette at det blir likhet mellom kommunene ut fra ressursbruk.

Selskapets styre gjorde vedtak om overgang til fakturering i henhold til medgått tid fra 3. kvartal 2018 i forslaget til selskapets budsjett for 2018. Styret har hatt den oppfatning av at selskapets eier har ønsket å gå over til fakturering i henhold til medgått tid så raskt som mulig, dvs. innen fire år og om fire år fra oppstart. Dette var også i samsvar med styringsgruppa sin anbefaling.

Saken som var fremmet for eierskapsmøte 2. november 2017 ligger vedlagt.

Selskapet anser det ikke som avgjørende at prinsippet om fakturering i henhold til medgått tid vedtas på det nåværende tidspunkt, men opplever det som en klar fordel for selskapet og deres eiere. Fordelingen av kostnader blir mer rettferdig. Det blir lettere å synliggjøre effektivtetsgevinster som følge av etableringen av MRR, samt at kommunene får klarere insentiver til å bygge kompetanse i egen organisasjon.

Saken fremmes med følgende innstilling til vedtak:

Eierskapsmøtet vedtar at MRR går over til fakturering i henhold til medgått tid fra 1. oktober 2018 og at eieravtalen § 3 endres til:

> Deltakerkommunene skal dekke selskapets driftskostnader basert på prinsippet om medgått ressursbruk. Dette vil sikre at selskapet leverer like tjenester til lik pris.

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Sak nr.:	Styre/råd/utvalg:	Møtedato:
Sak 7/2017	**Eierskapsmøte**	**02.11.2017**

FAKTURERINGSRUTINER I MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Det vises til budsjett 2018 og økonomiplan 2018-20121 for Møre og Romsdal Revisjon IKS som står på saklisten til representantskapet med behandling før dette møtet.

I budsjettet og økonomiplanen er det lagt opp til fakturering i henhold til medgått tid fra og med 4. kvartal 2018.

I forslaget til økonomiplan står det:

> «Det er videre tatt utgangpunkt i prinsippendring knyttet til driftstilskudd fra 1. oktober, dvs. fjerde kvartal 2018. Fra dette tidspunktet vil foretaket fakturer honorar i henhold til medgått tid. Dette innebærer at de av kommunene/fylkeskommunen som har effektive systemer og god internkontroll over tid vil få et lavere honorar, gitt at de ikke bestiller ytterligere tjenester. De av kommunene/fylkeskommunen som har lavere grad av internkontroll og ryddighet i prosessen for regnskapsavleggelse vil få et høyere honorar. Dette gir et bedre intensiv til å arbeide aktivt med kommunens eget økonomirutiner og kvalitetsforbedringsprosjekter.
>
> Dette medfører at revisjonshonoraret kan bli vanskeligere å budsjettere med for kommunene. MRR vil bidra med så tydelig kommunikasjon knyttet til forventninger på et så tidlig tidspunkt at dette kan inkluderes i de kommende budsjettprosessene.
>
> For fjerde kvartal 2018 er vårt beste estimat at honoraret vil ligge på samme nivå som de foregående kvartalene. Selskapet har fra august 2018 gått over til et samlet timeregisteringssystem. Dette vil gi oss grunnlagsdata gjennom det kommende året for å kunne gi tydelige tilbakemeldinger om hva som kan forventes av størrelse på honorar for 2019 og videre. Samtidig vil vi også være konkrete på hva som skal til for å redusere revisjonshonoraret over tid. Den ene effekten er større effektivitet og kvalitet hos MRR, den andre effekten er arbeidsprosessene og kvalitet på internkontroll i de ulike kommunene/fylkeskommunen.
>
> Etter vårt syn blir den fremtidige honorarberegningen mer korrekt. Kommunene/fylkeskommunen vil få tydelige intensiver til å ha gode interne systemer. Samtidig forsvinner dagens problemstilling med at noen kommuner er med på å «subsidiere» andre kommuner.»

Styret i MRR behandlet saken 22.08.2018 som en del av budsjettet for 2018 og økonomiplan for 2018-2021. Styret var enstemmig i sin tilslutning til prinsippvalget og understreket viktigheten av at kommunene/fylkeskommunen orienteres så tidlig som mulig om medgått tid for 2018-revisjonen slik at dette kan tas hensyn til i budsjettprosessen deres for 2019.

Saken fremmes med følgende innstilling til vedtak:

Eierskapsmøtet vedtar at MRR går over til fakturering i henhold til medgått tid fra 1. oktober 2018.

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

PROTOKOLL

STYRE/RÅD/UTVALG:	MØTESTED:	MØTEDATO:	KL.:
Eiermøte	**Kristiansund**	**20.04.2018**	**11.00-12.00**

Sak 1/2018: Åpning av møtet

Leder i eiermøtet Egil Strand ønsket velkommen.

Sak 2/2018: Registrering av deltakere/konstituering

Følgende møtte:

Oppmøte 83,3%

Medlem	Vara	Kommune	Tilstede	Vara	Fullmakt	Fullmakt
Jon Aasen	Gunn Berit Gjerde	Møre og Romsdal Fylke	X			
Kjell Terje Fevåg	Ragnhild Helseth	Kristiansund	X			
Torgeir Dahl	Sidsel Rykhus	Molde		X		
Tove Henøen	Jan Arve Dyrnes	Fræna	X			
Geir Inge Lien	Randi Berundhaugen	Vestnes	X			
Janne Merete Seljebø	Ståle Refstie	Sunndal	X			
Lars Olav Hustad	Arne Hop	Rauma			X	Jon Aasen
Lilly Gunn Nyheim	Marit Granhus Langli	Surnadal				
Ingrid O. Rangønes	Ann-Kristin Sørvik	Averøy	X			
Bernhard Riksfjord	Helge Kjøll jr	Aukra	X			
Ingunn Golmen	Hanne Berit Brekken	Aure	X			

Peder Hanem Aasprang	Torill Kværnø	Tingvoll	X			
Egil Strand	Birgit Dyrhaug	Eide	X			
Knut Sjømæling	Jan Karstein Schølberg	Gjemnes	X			
Ola T. Heggem	Magnar Dalsegg	Rindal			X	Ingunn Golmen
Roger Osen	Ingrid Rødahl Junge	Smøla	X			
Rolf Jonas Hurlen	Edmund Morewood	Nesset				
Ola Rognskog	Ellbjørg Reiten	Halsa				

Fra styret: Styrets leder Per Ove Dahl

Fra administrasjonen: Daglig leder Veslemøy E. Ellinggard

Sak 3/2018: Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.

Sak 4/2014: Valg av møteleder og møtesekretær

Møteleder Egil Strand og møtesekretær Veslemøy E. Ellinggard ble enstemmig valgt

Sak 5/2015: Valg av to representanter til å underskrive møteprotokollen sammen med møteleder

Janne Merete Seljebø og Kjell Terje Fevåg ble enstemmig valgt

Sak 6/2018: Faktureringsrutiner i Møre og Romsdal Revisjon IKS

Innstillingen i saken var:

Eierskapsmøtet vedtar at MRR går over til fakturering i henhold til medgått tid fra 1. oktober 2018 og at eieravtalen § 3 endres til:

Deltakerkommunene skal dekke selskapets driftskostnader basert på

prinsippet om medgått ressursbruk. Dette vil sikre at selskapet leverer like tjenester til lik pris.

Administrasjonen foreslo i møtet å endre innstillingen til å gjelde fra 1. januar 2019, med ellers likelydende innstilling.

Vedtaket ble:

Eierskapsmøtet vedtar at MRR går over til fakturering i henhold til medgått tid fra 1. januar 2019 og at eieravtalen § 3 endres til:

Deltakerkommunene skal dekke selskapets driftskostnader basert på prinsippet om medgått ressursbruk. Dette vil sikre at selskapet leverer like tjenester til lik pris.

Eventuelt: Ingen saker

Leder i representantskapet Egil Strand avsluttet møtet.

Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blader er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

Kristiansund N, 20.04.2017

Egil Strand

Janne Merete Seljebø

Kjell Terje Fevåg

Aspen, Jane Anita

Fra: Veslemøy Ellinggard <Veslemoy.Ellinggard@mrrevisjon.no>
Sendt: 27. april 2018 14:52
Til: 'post@gjemnes.kommune.no'; 'post@rauma.kommune.no'; 'postmottak@eide.kommune.no'; 'postmottak@frana.kommune.no'; 'postmottak@molde.kommune.no'; 'postmottak@nesset.kommune.no'; 'postmottak@vestnes.kommune.no'; postmottak@aukra.kommune.no; postmottak@sunndal.kommune.no
Kopi: Postmottak - Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal; Kirkeslett, Ann Katrin; Smørholm, Britt; Sæter, Terje Tveeikrem
Emne: Signerte dokumenter fra dagens sluttmøte i KOMREV2
Vedlegg: Årsberetning 2017 Signert.pdf; Avviklingsregnskap Signert.pdf; Driftsregnskap 2017 Signert.pdf; Revisjonsmelding distr. 2.pdf

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Kommunenr:
Dato: 27 APR 2018
Saks og arkivnr: Løpenr:
Arkivkode: Gradering:

Hei,

Det gamle selskapet Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal (KOMREV2) var oppløst i 2017. Styrets leder fikk fullmakt til å håndtere avviklingsregnskapet for selskapet.

Hele det gamle styret var i dag invitert til et endelig punktum for selskapet og vedta avviklingsregnskapet. Oppmøtet ble 4 av de tidligere styremedlemmene inkl. styrets leder. De har signert på årsregnskapet for 2017, samt avviklingsregnskapet for selskapet per 4. april 2018.

Etterfølgende vil Molde kommune være kontaktpunkt for forhold som gjaldt det gamle selskapet.

Møre og Romsdal Revisjon IKS er kontaktpunkt for eksisterende revisjon og nye forhold.

Med vennlig hilsen
MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Veslemøy E. Ellinggard
Daglig leder/Statsautorisert revisor
Tlf. 90 75 00 45
veslemoy.ellinggard@mrrevisjon.no

Årsberetning

Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal

Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal sin virksomhet ble overdratt til Møre og Romsdal Revisjon IKS 1. februar 2017. Alle ansatte fulgte med i virksomhetsoverdragelsen. Pensjonister og oppsatte rettigheter til pensjon for tidligere ansatte ble ikke med i virksomhetsoverdragelsen.

Selskapet ble formelt slettet i enhetsregisteret 05. april 2017. Årsregnskapet for 2017 reflekterer dermed driften for januar, samt avslutningstransaksjoner.

Det er utarbeidet avviklingsbalanse med noter per 4. april 2018. Dette viser hvilke regnskapsposter som vil forvaltes videre av Molde kommune på vegne av de tidligere eierne i selskapet. Dette gjelder i hovedsak pensjoner og oppsatte rettigheter til pensjon, samt mellomværene med Møre og Romsdal Revisjon IKS i tillegg til Molde kommune.

Selskapet har ingen ansatte.

Molde, 27. april 2018

Signatur av

Avviklingsstyret

Molde 27.04.2018

KOMMUNEREVISJONSDISTRIKT 2
MØRE OG ROMSDAL

AVVIKLINGSREGNSKAP PER 4. APRIL 2018

	Note	04.04.2018	31.12.2017
EIENDELER			
Anleggsmidler		**713 150**	**713 150**
Herav:			
Aksjer og andeler	1	713 150	713 150
Omløpsmidler		0	0
Herav:			
Kortsiktige fordringer		0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd		0	0
SUM EIENDELER		**713 150**	**713 150**
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital		**150 258**	**150 258**
Herav:			
Regnskapsmessig merforbruk	2	-562 892	-562 892
Kapitalkonto	1	713 150	713 150
Kortsiktig gjeld		**562 892**	**562 892**
Herav:			
Annen kortsiktig gjeld	2	562 892	562 892
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		**713 150**	**713 150**

Oppstillingen er utarbeidet iht. kommunelovens bestemmelser.
Avviklingsregnskapet viser den økonomiske stillingen på avslutningstidspunktet. Molde kommune tar over de gjenværende posisjonene og pensjonsforpliktelse på vegne av eierkommunene. Vertskommunene vil årlig bli belastet med andel av pensjonskostnader iht. tidligere eierbrøk.

Note 1:
Posten består av egenkapitaltilskudd i KLP.

Note 2:
Tidligere års merforbruk gjenspeiles gjennom gjeld til henholdvis:

Molde kommune	170 920	170 920
Møre og Romsdal Revisjon IKS	391 972	391 972
Sum	**562 892**	**562 892**

Molde 27.04.2018

KOMMUNEREVISJONSDISTRIKT 2
MØRE OG ROMSDAL

DRIFTSREGNSKAP 2017

		Regnskap 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
10111	LØNN FASTE STILLINGER	323 807,58	0	3 695 999
10811	GODTGJØRELSE TIL STYRET	803,00	0	16 060
10812	TAPT ARBEIDSFORTJENESTE	0,00	0	3 248
10911	PENSJONSANDEL KLP	510 056,00	0	911 446
10915	BRUK AV PREMIEFOND KLP	-152 958,00	0	-42 179
10917	TILSK SIKR.ORDNING OVF.AVTALE KLP - avg.pl	2 522,00	0	2 750
10951	GRUPPELIVFORSIKRING AVG.PL	958,35	0	11 459
10952	T-YRKESSKADE/FRITIDS FORSIKRING AVG.PL.	175,00	0	2 504
10991	ARBEIDSGIVERAVGIFT	92 052,53	0	651 210
11001	KONTORUTGIFTER	11 316,00	0	14 422
11152	KOMMUNAL BEVERTNING	759,00	0	13 313
11220	GAVER TIL ANSATTE	0,00	0	7 510
11231	HOTELL- OG OPPHOLDSUTGIFTER, IKKE OPPG.P	0,00	0	3 656
11299	ANDRE UTGIFTER	-12 775,97	0	384 541
11301	TELEFON	246,32	0	5 311
11307	ELEKTRONISKE TRANSAKSJONSKOSTNADER	0,00	0	188
11309	BANKOMKOSTNINGER/PORTO	915,50	0	680
11401	ANNONSEUTGIFTER	0,00	0	14 397
11501	KURS/KONF INKL REISE/OPPH IKKE OPPGPL	0,00	0	94 135
11601	REISE-KOSTGODTGJ - OPPGAVEPL/AVGFRITT	7 153,10	0	71 879
11602	REISE-KOSTGODTGJ - OPPGAVEPL/AVGPL	470,85	0	4 936
11650	TELEFONGODTGJ. AVGPL.	1 200,00	0	9 000
11731	REISEUTGIFTER - IKKE OPPG PL	2 479,83	0	17 687
11851	FORSIKRINGSPREMIE INVENTAR	0,00	0	456
11852	YRKESSKADE/SYKDOMSFORSIKR IKKE AVG PL	3 983,00	0	3 804
11855	ADM.TILSKUDD SIKR.ORDNINGEN KLP, IKKE AVG.PL.	24,80	0	27
11901	HUSLEIE	0,00	0	102 727
11952	KONTINGENTER	11 642,20	0	116 610
11955	OU-MIDLER ARB GIV ANDEL	0,00	0	2 869
11961	LISENSER	9 668,00	0	52 284
12001	INVENTAR	0,00	0	54 667
12211	EDB UTSTYR	0,00	0	10 300
12721	REVISJONSHONORAR	10 000,00	0	13 600
12722	ANDRE KONSULENTTJENESTER	0,00	0	34 055
14290	BETALT MVA DRIFT	8 208,66	0	55 329
14501	OVERF MOMSKOMP TIL MOLDE KOMMUNE	8 208,00	0	55 328
14509	ADM KOSTNADER MOLDE KOMMUNE	74 825,00	0	146 000
14701	OVERFØRING TIL ANDRE	80 027,00	0	65 141
15009	ANDRE RENTEUTGIFTER	781,00	0	2 533
	Sum utgifter	**996 548,75**	**0**	**6 609 881**
16212	VARSELGEBYR	0,00	0	-335
16501	DIVERSE AVG PL INNTEKTER	0,00	0	-621 416
17101	REFUSJON SYKELØNN	-34 180,00	0	-3 141
17290	KOMPENSERT MVA DRIFT	-8 208,66	0	-55 329
17751	REFUSJON FRA IKS	-109 125,00	0	0
17801	REFUSJON FRA KOMMUNENE	-498 777,00	0	-5 816 000
19001	RENTEINNTEKTER	-4 043,05	0	-22 637
19009	RENTEINNTEKTER EKKO	0,00	0	-1 882
19801	REGNSKAPSMESSIG MERFORBRUK	-342 215,04	0	-89 142
	Sum inntekter	**-996 548,75**	**0**	**-6 609 881**
	TOTALT	**0,00**	**0**	**0**

KOMMUNEREVISJONSDISTRIKT 2
MØRE OG ROMSDAL

BALANSE PR. 31.12.17

	Note	Regnskap 2017	Regnskap 2016
EIENDELER			
Anleggsmidler		713 150,00	633 123,00
Herav:			
Aksjer og andeler		713 150,00	633 123,00
22170100 EGENKAPITALTILSKUDD KLP		713 150,00	633 123,00
Omløpsmidler		0,00	1 114 415,08
Herav:			
Kortsiktige fordringer		0,00	145 807,00
21375590 FAKTURERING KOMMUNEREVISJONEN		0,00	145 807,00
Kasse, postgiro, bankinnskudd		0,00	968 608,08
21020001 SMN - drift/OCR - 4212.05.59359		0,00	677 416,44
21098001 SMN - skattetrekk - 4212.05.59340		0,00	291 191,64
SUM EIENDELER		713 150,00	1 747 538,08
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital		150 258,30	412 446,34
Herav:			
Regnskapsmessig merforbruk		-562 891,70	-220 676,66
25900114 MERFORBRUK 2014		-131 535,12	-131 535,12
25900116 MERFORBRUK 2016		-89 141,54	-89 141,54
25900117 MERFORBRUK 2017		-342 215,04	0,00
Kapitalkonto		713 150,00	633 123,00
25990001 KAPITALKONTO		713 150,00	633 123,00
Kortsiktig gjeld		562 891,70	1 335 091,74
Herav:			
Annen kortsiktig gjeld		562 891,70	1 335 091,74
23214002 SKYLDIG FORSKUDDSTREKK		0,00	210 907,00
23214003 SKYLDIG ARB GIV AVG		0,00	145 914,00
23214200 OPPGJØRSKONTO MVA 11,2		0,00	155 354,00
23250505 MELLOMREGNING MOLDE KOMMUNE		170 920,00	0,00
23250506 MELLOMREGNING MØRE OG ROMSDAL REVISJ		391 971,70	0,00
23275002 FERIEDAGER/AVSPASERINGSTIMER 2016		0,00	363 000,00
23299102 PÅLØPNE FERIEPENGER-INNEVÆRENDE ÅR		0,00	359 703,27
23299103 PÅLØPT ARB GIV AVG FERIEP-INNEV ÅR		0,00	50 718,22
23299300 LEVERANDØRGJELD		0,00	49 495,25
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		713 150,00	1 747 538,08

Molde 27.04.2018.

KOMREV3 IKS
KOMMUNEREVISJONEN 3

Kommunerevisjonsdistrikt nr.3 i Møre og Romsdal IKS

Til styret i
Kommunerevisjonsdistrikt 2 i Møre og Romsdal

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Kommunerevisjonsdistrikt 2 i Møre og Romsdal interkommunalt samarbeid som viser et regnskapsmessig merforbruk på kr 342 215,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017 og driftsregnskap for regnskapsåret avsluttet pr denne datoen.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet i det alt vesentlige avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir en dekkende fremstilling av samarbeidets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommuneloven med tilhørende regnskapsbestemmelser i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet.* Vi er uavhengige av samarbeidet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i samarbeidets årsmelding, men inkluderer ikke årsregnskapet og årsberetningen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og særregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Postadresse:
Postboks 7734, Spjelkavik
6022 Ålesund

Besøksadresse:
Lerstadvegen 545, 4 etg.
Epost:
komrev3@komrev3.no

Telefon:
70 17 21 50
Telefaks:
70 17 21 51

Bankkonto:
6540 05 00465
Føretaksregisteret:
NO 971 562 587

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommuneloven med tilhørende regnskapsbestemmelser i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og godkommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til
www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av samarbeidets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Ålesund 20. april 2018

Knut G. Alnes
registrert revisor

KOMREV3 IKS
KOMMUNEREVISJONEN

Kommunerevisjonsdistrikt nr.3 i Møre og Romsdal IKS

Til styret i
Kommunerevisjonsdistrikt 2 i Møre og Romsdal

REVISJONSBERETNING FOR AVVIKLINGSOPPGJØR PR. 04.04.2018

Vi har revidert avviklingsoppgjøret pr. 04.04.2018 for Kommunerevisjonsdistrikt 2 i Møre og Romsdal interkommunalt samarbeid, som viser disponeringen av selskapets midler på avviklingstidspunktet.

Avviklingsoppgjøret er avgitt av selskapets avviklingsstyre.

Avviklingsstyrets ansvar for avviklingsoppgjøret
Avviklingsstyret er ansvarlig for utarbeidelsen av avviklingsoppgjøret i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, og for slik internkontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et avviklingsoppgjør som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter
Vår oppgave er å gi uttrykke for en mening om avviklingsoppgjøret på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Disse standardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at avviklingsoppgjøret ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i avviklingsoppgjøret. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn., herunder vurderingen av risikoene for at avviklingsoppgjøret inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for avviklingsstyrets utarbeeidelse av et avviklingsoppgjør som er i samsvar med lov og forskrift. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er henbsiktsmessig etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten om selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av avviklingsoppgjøret.

Eter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon
Etter vår mening er avviklingsoppgjøret for Kommunerevisjonsdistrikt 2 i Møre og Romsdal i det alt vesentlig utarbeidet og fastsatt i samsvar med gjeldende lover og regler.

Ålesund 20. april 2018
Knut G. Alnes
registrert revisor

Postadresse:
Postboks 7734, Spjelkavik
6022 Ålesund

Besøksadresse:
Lerstadvegen 545, 4 etg.
Epost:
komrev3@komrev3.no

Telefon:
70 17 21 50
Telefaks:
70 17 21 51

Bankkonto:
6540 05 00465
Føretaksregisteret:
NO 971 562 587

Styret
for Kontrollutvalgssekretariatet
for Romsdal

MØTEPROTOKOLL

Møte nr:	1/18
Møtedato:	25.4.2018
Tid:	Kl. 09.30 – kl. 12:15
Møtested:	Møterom «Galleriet», Molde rådhus
Sak nr:	1/18 – 8/18
Møteleder:	Stig Holmstrøm
Av styrets medlemmer møtte:	
Fræna kommune:	Ingvar Hals
Gjemnes kommune:	Øyvind Gjøen
Molde kommune:	Trygve Grydeland
Rauma kommune:	Lars Ramstad, nestleder
Vestnes kommune:	Stig Holmstrøm, styreleder
Forfall:	
Aukra kommune:	Oddvar Hoksnes
Eide kommune:	Kåre Vevang
Nesset kommune:	Ivar Trælvik
Sunndal kommune:	Trond M. H. Riise
Møtende vara:	
Aukra kommune:	Ole Rakvåg
Eide kommune:	Synnøve Egge
Nesset kommune:	Jostein Øverås
Sunndal kommune:	Odd-Helge Gravem
Ikke møtt:	Ingen
Fra sekretariatet:	Jane Anita Aspen, daglig leder
	Sveinung Talberg, rådgiver
Av øvrige møtte:	Ingen
	Protokollen godkjennes formelt i neste styremøte

Styrelederen Stig Holmstrøm ønsket velkommen og ledet møtet.

Innkalling og sakliste ble godkjent.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
ST 01/18	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA STYREMØTE 13. DESEMBER 2017
ST 02/18	ÅRSMELDING FOR 2017
ST 03/18	ÅRSREGNSKAP FOR 2017
ST 04/18	ØKONOMIRAPPORT PR 31.3.2018
ST 05/18	RAMMER FOR LOKALE FORHANDLINGER 2018

ST 06/18	VIDERE ARBEID MED KONTROLLUTVALGSSEKRETARIATET FOR ROMSDAL ETTER 1.1.2020
ST 07/18	REFERAT OG ORIENTERINGER
ST 08/18	EVENTUELT

ST 01/18	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 13. DESEMBER 2017

Styrets vedtak

Protokollen fra styremøte 13. desember 2017 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:
1. Øyvind Gjøen
2. Odd-Helge Gravem

Styrets behandling

Det foreslås at Øyvind Gjøen og Odd-Helge Gravem velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra styrets medlemmer. (9 voterende)

Daglig leders innstilling:

Protokollen fra styremøtet 13. desember 2017 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:
1. .....
2. .....

ST 02/18	ÅRSMELDING FOR 2017

Styrets vedtak

Årsmelding for 2017 godkjennes.

Styrets behandling

Daglig leder svarte på spørsmål fra styremedlemmene.
Det fremkom ikke forslag til endring i årsmeldingen.

Det ble bemerket at i vedlegget til saksframlegget som viser oversikt over behandlede saker i 2017, så er sak 11/17 merket med «avsluttet». Det korrekte skal være «til videre oppfølging». Dette blir korrigert.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling (9 voterende).

ST 03/18	ÅRSREGNSKAP FOR 2017

Styrets vedtak

Årsregnskap for 2017 for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal godkjennes.

Regnskapsmessig mindreforbruk på kr 261 846,- avsettes til disposisjonsfond i samsvar med vedtektene § 10.

Styrets behandling

Daglig leder svarte på spørsmål fra styremedlemmene til enkelte poster i regnskapet.

Det blir fra styrets side bemerket at selv om det ikke er noe mål å bygge opp et stort disposisjonsfond, så gjør usikkerhet rundt fremtidig organisering at det kan være tjenlig at en har en viss buffer. Styret vil ved behandling av budsjett for 2019 vurdere om det skal budsjetteres med bruk av noe av disposisjonsfondet.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling (9 voterende).

ST 04/18	ØKONOMIRAPPORT PR 31.3.2018

Styrets vedtak

Økonomirapport pr. 31.3.2018 tas til orientering.

Styrets behandling

Daglig leder orienterte kort om situasjonen.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (9 voterende).

ST 05/18	RAMMER FOR LOKALE FORHANDLINGER 2018

Styrets vedtak

1) Det vises til vedtak i styresak 05/15 vedrørende prinsipp for lønnsforhandlinger for KU Sekretariatet
Styret forutsetter at de samme prinsipp leges til grunn ved årets lønnsforhandlinger.

2) Som økonomisk ramme for lønnsfastsettelse, skal det tas utgangspunkt i sentral ramme for årets oppgjør.

Styrets behandling

Styret oppfordret til at daglig leder, før forhandlingene starter, forsøker innhente oversikt over lønnsnivå for noen flere sekretariat.

Det ble fra styreleder fremsatt følgende forslag til vedtak:

1) Det vises til vedtak i styresak 05/15 vedrørende prinsipp for lønnsforhandlinger for KU-Sekretariatet.
Styret forutsetter at de samme prinsipp leges til grunn ved årets lønnsforhandlinger.

2) Som økonomisk ramme for fastsettelse skal det tas utgangspunkt i sentral ramme for årets oppgjør.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med forslag fra styreleder. (9 voterende)

Daglig leders innstilling:

Ingen innstilling

ST 06/18	VIDERE ARBEID MED KONTROLLUTVALGSSEKRETARIATET FOR ROMSDAL ETTER 1.1.2020

Styrets vedtak

Kontrollutvalgslederne i de kommunene som skal sammenslås, oppfordres til å følge opp sak om fremtidig sekretariatsordning for den nye kommunen.

Styrets behandling

Styret diskuterte hvordan dette kunne gjøres. Det oppfordres til at de utvalgslederne som det gjelder, samsnakker. Sekretariatet kan hjelpe til med det formelle rundt klargjøring av sak til kommunestyre/fellesnemd, men kan ikke delta i arbeidet med vurdering og formulering av innstilling.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (9 voterende).

ST 07/18	REFERAT OG ORIENTERINGER

Styrets vedtak

1) Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

2) Styret ber om at det forberedes en sak til neste styremøte for vurdering av sekretariatets medlemskap i NKRF.

3) Styret gir fullmakt til daglig leder, i samråd med styreleder, å utforme høringssvar til veilederne fra NKRF og FKT.

Styrets behandling

Referatsaker:

RS 01/18 **Høring - Forslag til veileder for kontrollutvalgssekretariat,** utsendt fra Norges kommunerevisorforbund (NKRF) 20.3.2018 med høringsfrist: 30.4. 2018.
Utvalget diskuterte om det skulle sendes inn et høringssvar.

Nestleder Lars Ramstad, stilte spørsmål ved om det var naturlig at sekretariatet var medlem i revisorenes medlemsforbund, når sekretariat og kontrollutvalg skal føre tilsyn med revisjonen. Utvalget diskuterte problemstillingen.

Det ble fremmet følgende forslag vedtak:

1) *Referat- og orienteringssakene tas til orientering.*
2) *Styret ber om at det forberedes en sak til neste styremøte for vurdering av sekretariatets medlemskap i NKRF.*
3) *Styret gir fullmakt til daglig leder, i samråd med styreleder, å utforme høringssvar til veilederne fra NKRF og FKT*

RS 02/18 **Høringsutkast - Veileder "Hva kan kontrollutvalget forvente av oppgaveutførelse og kompetanse fra sekretariatet"**, utsendt fra Forum for kontroll og tilsyn (FKT) 4.4.2018 med høringsfrist 16.5.2018.
Utvalget diskuterte om det skulle sendes inn et høringssvar.

Orienteringssaker:

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med forslag fra styreleder. (9 voterende)

Daglig leders innstilling:

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

ST 08/18	EVENTUELT

Under Eventuelt ble følgende tema tatt opp:

- Statusrapport fra sekretariatet
  - Tidspunkt for utbetaling av styrehonorar
    Styret ønsker at styrehonorar utbetales en gang i året.

  - Framleieavtale husleie
    Daglig leder informerer om til inngått framleieavtale med Molde Eiendom KF for lokalene i Hamnegt. 35. Avtale til 15.11.2021, med mulighet for 1 års oppsigelse ved organisatoriske endringer.

  - Status for saks- og arkivsystem
    Forsinket leveranse av Elements. Tidsplanen er nå at alle ROR-IKT kommunene skal få systemet til 17.9.2018. Sekretariatet vil kunne få installasjon først etter dette. Det er risiko for ytterligere forsinkelser.

  - Hva betyr innføring av GDPR for sekretariatet? Eget personvernombud?
    Daglig leder informerte om kontakt med FKT og leder av informasjonssikkerhetsgruppa i ROR-IKT.

  - Opplæringsdag for kontrollutvalgsmedlemmer? Innspill til tema, tidspunkt?
    Styret konkluderte med at de ønsker å få til en opplæringsdag i uke 45 (5.-9.11.2018) Innspill til tema ble diskutert, gjerne flere tema er ønskelig.

    Noen stikkord som kom frem i diskusjonen:
    - Habilitet
    - Etikk

- Hvordan jobbe med kompliserte «gamle» saker som kontrollutvalget får henvendelser om?
- Delegasjonsreglement

Daglig leder får ansvar for å sette sammen et program i samråd med styreleder.

- **Erfaringsutveksling**
  Styremedlemmene utvekslet erfaring omkring problemstillinger og saker som er aktuelle i kontrollutvalgene.

Lars Ramstad nestleder	Stig Holmstrøm leder	Ingvar Hals styremedlem
Øyvind Gjøen styremedlem	Trygve Grydeland styremedlem	Ole Rakvåg varamedlem
Odd-Helge Gravem varamedlem	Synnove Egge varamedlem	Jostein Øverås varamedlem
Jane Anita Aspen sekretær		

KONTROLLUTVALGSSEKRETARIATET FOR ROMSDAL

for Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal og Vestnes kommune.

ÅRSMELDING FOR 2017

1. INNLEDNING

Kommunene Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal og Vestnes inngikk 31.desember 2004 **Samarbeidsavtale om interkommunal sekretærfunksjon for kontrollutvalgene.**

Fra 2013 ble Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal opprettet som et **interkommunalt samarbeid (IS) etter kommunelovens § 27 med status som eget rettssubjekt** og med eget styre. Det nye sekretariatet ble opprettet med virkning fra 28. august 2013 og er registrert i Enhetsregisteret i Brønnøysund med organisasjonsnummer 912 503 771.

2. STYRETS SAMMENSETNING

Styremedlem	Funksjon	Personlige varamedlemmer	Kommune
Stig Holmstrøm	leder	Gro Ødegård	Vestnes
Lars Ramstad	nestleder	Eirik Jenssen	Rauma
Oddvar Hoksnes	medlem	Ole Rakvåg	Aukra
Kåre Vevang	medlem	Synnøve Egge	Eide
Ingvar Hals	medlem	Lisbeth Valle	Fræna
Øyvind Gjøen	medlem	Kristine Måløy	Gjemnes
Ivar Henning Trælvik	medlem	Jostein Øverås	Nesset
Trond M. Hansen Riise	medlem	Odd Helge Gravem	Sunndal
Trygve Grydeland	medlem	Ann Monica Haugland	Molde

2.1 Styrets oppgaver

Styrets oppgaver fremgår av vedtektene §§ 5 og 6:

§ 5 Organisering av samarbeidet

Styret er samarbeidets øverste organ. Styret har arbeidsgiveransvar og ansetter daglig leder. Samarbeidet ledes av daglig leder.

Hvert kommunestyre velger ett styremedlem med personlig varamedlem. Styret velges for 4 år. Valgene følger kommunevalgperioden. Styret velger selv leder og nestleder.

§ 6 Styrets møter

Styremøtene ledes av styrets leder. Styret fatter vedtak med alminnelig flertall. Ved votering i styret skal hver stemme telle likt. Ved stemmelikhet er møteleders stemmegivning

avgjørende. Styret er beslutningsdyktig når mer enn halvparten av kommunene er representert.

Innkalling til styremøte skal skje skriftlig til hvert medlem minst 7 dager før møtedato. Styrets medlemmer kan møte med faglig bistand (med talerett). Styrets leder sørger for at det blir ført protokoll fra styremøtene. Protokollen underskrives av styrets medlemmer. Utskrift av protokollen skal sendes styret og kommunene.

Styret har myndigheten til å ansette og si opp sekretariatets personell samt avgjøre personalsaker som angår daglig leder. Styret skal vedta budsjettframlegg, regnskap og årsmelding, som skal avlegges, fastsettes og sendes kommunene. Styret har ikke myndighet til å ta opp lån eller forplikte deltakerne på lignende måte.

3. SEKRETARIAT

3.1 Bemanning og arbeidsfordeling

I 2017 er sekretærfunksjonen for kontrollutvalgene ivaretatt av rådgiver Sveinung Talberg og daglig leder Jane Anita Aspen, begge i 100 % stilling.

Sveinung Talberg har i 2017 ivaretatt sekretærfunksjonen for kontrollutvalgene i Eide, Fræna, Nesset og Sunndal. Jane Anita Aspen har ivaretatt sekretærfunksjonen for kontrollutvalgene i Aukra, Gjemnes, Molde, Rauma, Vestnes og styret for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal.

3.2 Sekretariatets oppgaver

«Kommunestyret eller fylkestinget skal sørge for at kontrollutvalget har sekretariatsbistand som til enhver tid tilfredsstiller utvalgets behov.
Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt», jf. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 20 1. og 2. ledd.

«Den som utfører sekretariatsfunksjon for kontrollutvalget er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir», jf. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 20 4. ledd.

Sekretariatets vedtekter § 4 Formål sier følgende:
«Kontrollutvalgssekretariatet har som formål å utvikle og utføre tjenester knyttet til saksforberedelse, utredning og oppfølging av saker til kontrollutvalgene, samt andre tjenester som naturlig faller sammen med dette.»
Det er utviklet rutiner for innkalling, sakspapirer og oppfølging av møtene i kontrollutvalgene. I dette arbeidet inngår innhenting av informasjon fra kommunen, revisjonen og andre, skriving av saksframlegg med forslag til vedtak og kvalitetssikring av hver sak. Sekretariatet har ansvaret for at utvalgenes vedtak blir formidlet til rette instans og for at vedtakene blir fulgt opp.

3.3 Arbeidsmiljø

Sekretariatet hadde i lang tid en alt for stor arbeidsbelastning. Arbeidsbelastningen har normalisert seg etter at bemanningen i 2014 ble økt fra en til to ansatte i 100 % stilling. Sykefraværet er lavt.

Sekretariatet har gjort avtale med Molde kommune om at sekretariatets ansatte skal få benytte seg av Molde kommunes vernetjeneste.

3.4 Likestilling
Sekretariatet er bemannet av en kvinne og en mann.

Selskapets styre har ett medlem fra hver kommune, valgt av kommunestyret. Det er kontrollutvalgslederne som er valgt inn i styret. Det er ni menn i styret. Styremedlemmene har personlig varamedlem, som er kontrollutvalgenes nestledere. Av disse er 5 kvinner og 4 menn. Siden det var ønskelig at det er kontrollutvalgets leder som sitter i styret, har en ikke klart å oppfylle kravet i likestillingslovens § 13 d) *Har utvalget ni medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst fire*. Ved valg av leder og nestleder til kontrollutvalgene i de respektive kommunene, bør begge kjønn være representert.

3.5 Etikk
Styre vedtok i møte 7.9.2016, sak 11/16 Etiske retningslinjer for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal. Retningslinjene er gjeldende for de ansatte og for styrets medlemmer.

3.6 Kontorplassering
Sekretariatet leier lokaler i Hamnegata 35, 4. etg. i Molde sentrum via en fremleieavtale med Molde Eiendom KF. Leieavtalen utløper 15.11.2021.

3.7 Avtale med Molde kommune om kjøp av administrative tjenester til sekretariatet
Avtalen fra 2014 med Molde kommune om kjøp av administrative tjenester ivaretar sekretariatets behov for bistand til utbetaling av lønn og godtgjøring, regnskap, budsjett, IKT-tjenester og noe kontormateriale. Avtalen er videreført i 2017.

4. VIRKSOMHET I 2017

4.1 Styret
Styret har i 2017 avholdt 3 møter; 4.mai, 4.september og 13. desember og behandlet 21 protokollerte saker. I tillegg er det i 2017 behandlet 4 referatsaker og 2 orienteringssaker. Styremøtene blir også benyttet til erfaringsutveksling.

4.2 Møteaktivitet i utvalgene
Totalt ble det i 2017 avviklet 51 møter i kontrollutvalgene og behandlet 363 protokollerte saker. I tillegg har det i 2017 blitt lagt fram for kontrollutvalgene 344 referatsaker og 222 orienteringssaker.

Aktiviteten i utvalgene har vært stor og det er stor kompleksitet i sakene.

Antall møter i det enkelte utvalg i 2017 har variert fra 5 til 7 møter.
Antall protokollerte saker for det enkelte utvalg har variert mellom 36 og 47 saker.

4.3 Kurs/konferanser
Den årlige Kontrollutvalgskonferansen i regi av NKRF (Norges Kommunerevisorforbund) på Gardermoen i februar samler mange av våre kontrollutvalgsmedlemmer.
Samtlige kontrollutvalg var representert ved **NKRF's Kontrollutvalgskonferanse 1.-2. februar 2017**. De ansatte i sekretariatet var også deltakere på konferansen.

Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Sunndal og Vestnes kommuner er medlemmer av **Forum for Kontroll og Tilsyn** (FKT). Utvalgsmedlemmer fra Aukra, Molde og Vestnes var representert på **FKT's fagkonferanse og årsmøte** i Tromsø 7.-8. juni 2017. Daglig leder var også deltakere på fagkonferansen og årsmøtet.

På **FKT's Sekretariatskonferanse** på Lillestrøm 22. mars 2017, deltok de ansatte i sekretariatet.

Sekretærforumet for Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane var samlet til arbeidsmøte i Ørsta 6.2.2017 og i Loen 23.-24.11.2017 (i forbindelse med NKRF's fagsamling for Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane). Dette er arbeids-/nettverksmøter for ansatte i sekretariatene i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane.

Sekretariatet har også deltatt på sekretærsamling for **Vestlandet og Trøndelag** i Loen, 5.-6.10.2017.

Siden det bare er to ansatte i sekretariatet så er disse konferansene og fagsamlingene veldig viktig for fagutvikling og for å diskutere felles problemstillinger med kollegaer fra resten av landet.

4.4 Økonomi

Regnskapet for 2017 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 261 846,-. Mindreforbruket skyldes i hovedsak lavere pensjonsutgifter og at utbetaling av styrehonorar kommer på neste år, grunnet at styremøte var avholdt etter frist for siste lønnsutbetaling.

Sekretariatets utgifter er i hovedsak lønnskostnader. Utover dette er kostnader til husleie og kjøp av administrative tjenester fra Molde kommune og reise/kursutgifter de største kostnadene.

Fordeling av kostnader for 2017 til sekretariatstjenester for samarbeidskommunene er som følger:

Kommune	Folketall 01.01.16	Fordeling %	Budsjett 2017
Aukra	3 518	5,0	118 750
Eide	3 467	5,0	118 750
Fræna	9 717	14,0	332 500
Gjemnes	2 593	4,0	95 000
Molde	26 732	38,0	902 500
Nesset	2 970	4,0	95 000
Rauma	7 492	11,0	261 250
Sunndal	7 160	10,0	237 500
Vestnes	6 611	9,0	213 750
Sum	**70 260**	**100,0**	**2 375 000**
Sum inntekter			**2 375 000**

I følge vedtektene § 2 skal 100 % av utgiftene fordeles etter folketall pr. 1. januar foregående år.

4.5 Revisjon

KPMG er revisor for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal.

4.6 Administrative utfordringer

Sekretariatet benytter egne maler i Word til saksbehandling og korrespondanse. Dokumentene lagres elektronisk på eget område. I tillegg lagres også alle utvalgenes møtedokumenter og protokoller i papirutgave.
Sekretariatet har sett det som et nødvendig verktøy å få på plass et elektronisk saks- og arkivsystem. Dette er en prosess som tidligere og nåværende styre har vært involvert i.

I styremøte 4.9.2017, sak 11/17, ble det fattet følgende vedtak:

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal går til innkjøp av saks- og arkivsystemet Elements, gjennom en felles avtale inngått av ROR-IKT.

Avtalens lengde vurderes for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdals avtale med Molde kommune.

I møte 13.12.2017 holdt prosjektleder Geir Ståle Tenfjord fra ROR-IKT, en grundig orientering til styret om det elektroniske saks- og arkivsystemet som kommunene som inngår i ROR-IKT har gått til innkjøp av. Avtalen åpner også for etablering av andre arkivskapere som er knyttet til disse kommunene (KF, IKS, AS og stiftelser).
Det er lagt opp til at Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal inngår en avtale med Molde kommune om konfigurasjon og oppsett av separat løsning med egne dokumentmaler, samt brukerstøtte for arkiv og systemadministrasjon.
En tar sikte på at sekretariatet kan inngå en slik avtale og ta i bruk systemet i løpet av 2018

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal er underlagt arkivloven på linje med andre offentlige organer og har også journal- og arkivansvar for kontrollutvalgene. Styret vedtok i styremøte 7.9.2016 sak 12/16 Arkivplan for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal. Inntil vi får på plass et elektronisk saks- og arkivsystem, har sekretariatet et papirbasert arkiv.

Kontrollutvalgenes møtedokumenter og protokoller oversendes den enkelte kommune for at disse skal være tilgjengelig for kommunens innbyggere. Sekretariatet har hatt dialog med kommunene om å legge kontrollutvalgets møteinnkallinger og protokoller godt synlig ute på kommunens hjemmeside.

Sekretariatet har i 2017 tatt i bruk en egen hjemmeside www.kontrollutvalgromsdal.no
På siden er det informasjon om sekretariatet og kontrollutvalgene. Det er en fane for hvert utvalg, der en finner møteinnkalling, protokoller, forvaltningsrevisjonsrapporter og annen relevant informasjon.

4.7 Fortsatt drift

Resultatet fra kommunesammenslåingsprosessene vil også få konsekvenser for sekretariatets arbeid. Dette er en problemstilling det vil være nødvendig å arbeide med de neste årene.

For øvrig vurderes det at Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal er solid og fremdeles godt i stand til å levere sekretariatstjenester til kontrollutvalgene.

5. SAMMENDRAG

2017 har vært et normalt driftsår for sekretariatet. Aktiviteten i kontrollutvalgene har også i år vært høy og kompleksiteten i sakene øker, noe som medfører tilsvarende stor aktivitet for sekretariatet. Det er stadig større fokus på kontrollutvalgenes rolle og oppgaver, noe som igjen krever at sekretariatet har de nødvendige ressurser tilgjengelig. Et velfungerende sekretariat er en forutsetning for at kontrollutvalgene skal kunne utføre sine tilsyns- og kontrollfunksjoner på en god måte. Sekretariatet bruker aktivt nettverk med andre sekretariat, og det jobbes med å få til en felles metodikk og system for kontrollaktiviteter i kontrollutvalgene.
Det er en kjensgjerning at kommunesammenslåinger også vil ha konsekvenser for sekretariatet. Dette er noe som må avklares, frem til kommunesammenslåingene skal trå i kraft 1.1.2020.

Styret for
Kontrollutvalgssekretariatet

Molde, 25. april 2018

Stig Holmstrøm
leder

Lars Ramstad
nestleder

Øyvind Gjøen
styremedlem

Trygve Grydeland
styremedlem

Ingvar Hals
styremedlem

Synnøve Egge
varamedlem

Ole Rakvåg
varamedlem

Jostein Øverås
varamedlem

Odd-Helge Gravem
varamedlem

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunenr: 1567	
Dato: 26 APR 2018	
Saks og arkivnr: 1567	Løpenr: 191/18
Arkivkode: 216	Gradering:

Kontrollutvalget i Eide kommune
v/ Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 Molde

Molde, 25. april 2018

Forvaltningsrevisjonsprosjekt om drift og forvaltning av PP-tjenesten for Gjemnes, Eide og Fræna – oversendelse av rapport til Kontrollutvalget i Eide kommune

Kontrollutvalget i Eide kommune bestilte i møte 11. september 2017 forvaltningsrevisjonsprosjekt om drift og forvaltning av Pedagogisk-psykologisk tjeneste for Gjemnes, Eide og Fræna.

Møre og Romsdal Revisjon IKS har gjennomført prosjektet. Rapport følger vedlagt for behandling av Kontrollutvalget i Eide kommune. Rapporten oversendes kun elektronisk.

PP-tjenesten for Gjemnes, Eide og Fræna
Kommunestyrene i Gjemnes kommune, Eide kommune og Fræna kommune vedtok i desember 2017 at PP-tjenesten organiseres som administrativt vertskommunesamarbeid, etter kommuneloven § 28-1 b, for perioden 1. januar 2018 til 31. desember 2019. Eide kommune er vertskommune.

Forvaltningsrevisjonsprosjektet er gjennomført våren 2018. Revisjonen har forholdt seg til rådmannen i Eide kommune som ansvarlig for PP-tjenesten. Rapporten har vært på høring hos rådmannen.

Gjemnes kommune og Fræna kommune
Kontrollutvalget i Fræna kommune vedtok i møte 5. desember 2017 å delta i prosjektet. Kontrollutvalget i Gjemnes kommune er informert om prosjektet, men har i 2018 prioritert annet forvaltningsrevisjonsprosjekt. Kopi av rapporten sendes til kontrollutvalgene i Gjemnes kommune og Fræna kommune.

I brev av 7.3.2018 ble rådmann i Gjemnes og rådmann i Fræna kommune informerte om prosjektet. Kopi av rapporten sendes til disse.

Spørreundersøkelse
Som del av prosjektet er det gjennomført en spørreundersøkelse overfor barnehagestyrere, og en overfor rektorer i de tre kommunene. Revisjonen informerte rådmennene i de tre kommunene om spørreundersøkelsen før utsendelse, og anmodet disse om å oppfordre kommunalt ansatte rektorer og barnehagestyrere om å delta. Resultater fra spørreundersøkelsen er innarbeidet i rapporten. Rådmannen i Eide kommune og konstituert dagligleder i PP-tjenesten har tidligere fått tilsendt svarene fra spørreundersøkelsen, slik at disse kan vurderes brukt i arbeidet med å forbedre tjenesten.

Styret for PP-tjeneste for Gjemnes, Eide og Fræna (avviklet 31.12.2017)
PP-tjenesten var tidligere ledet av et styre. Denne ordningen ble avviklet 31.12.2017. Revisjonen har i prosjektet nyttet dokumentasjon utarbeidet av det tidligere styret. Revisjonen har informert om prosjektet, men har valgt å ikke intervjue det tidligere styret/ styreleder. Kopi av rapporten sendes til tidligere styreleder.

Funn og anbefalinger

Revisjonens gjennomgang av PP-tjenesten viser at det over tid har vært og er utfordringer med å sikre nødvendig kapasitet. Basert på funn i prosjektet finner revisjonen grunnlag for å gi seks anbefalinger.

Eide kommune bør sikre at:

- Vakante stillinger blir besatt av kvalifiserte medarbeidere.
- Tilmeldte saker følges opp innen akseptabel tid.
- Det utarbeides oversikter over saksbehandlingstid fra henvisning til sakkyndig vurdering er utarbeidet.
- Prosedyrene i PP-tjenesten gjennomgås og oppdateres.
- Det avsette tid og ressurser til hjelp til barnehagene og skolene i arbeid med kompetanse- og organisasjonsutvikling.
- Avvikssystem etableres.

I tillegg bør Eide kommune vurdere om det skal etableres en arena for samhandling, der PP-tjenesten, barnehagestyrere, rektorer og enhetsledere deltar.

Med hilsen
Møre og Romsdal Revisjon IKS

Einar Andersen
forvaltningsrevisor

Vedlegg:

- Rapport om drift og forvaltning av PP-tjenesten for Gjemnes, Eide og Fræna (datert 25.4.2018)

Kopi med vedlegg:

- Eide kommune v/ rådmann, Ole Bjørn Moen
  OleBjorn.Moen@eide.kommune.no
- Kontrollutvalget i Gjemnes kommune v/ Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal,
  postmottak@kontrollutvalgromsdal.no
- Kontrollutvalget i Fræna kommune v/ Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal,
  postmottak@kontrollutvalgromsdal.no
- Gjemnes kommune v/ rådmann Birgit Eliassen
  birgit.eliassen@gjemnes.kommune.no
- Fræna kommune v/ rådmann, Anders Skipenes
  anders.skipenes@frana.kommune.no
- Tidligere styreleder i PP-tjenesten, Birgit Leirmo
  birgit.leirmo@eide.kommune.no

Gjemnes kommune

Arkiv: B20
Arkivsaksnr: 2018/11535-2
Saksbehandler: Terje Humstad

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	32/18	15.05.2018
Kommunestyret		29.05.2018

Godkjenning av bemanningsnorm i PPT for Gjemnes, Eide og Fræna.

Vedlegg
1 Møteprotokoll, Eide kommunestyre

Rådmannens forslag til vedtak

Gjemnes kommunestyre godkjenner forslag til bemanningsnorm på 7,5 årsverk for i PPT for Gjemnes, Eide og Fræna. I 2018 legges det til grunn at utgiftene dekkes innenfor tjenestens egne rammer, og tas med i grunnlaget for grunnskolens arbeid med budsjett for 2019.

Saksutredning

Kommunestyret vedtok i sak 66/17 å videreføre samarbeidet om PPT med Eide og Fræna med ny organiseringsmodell etter § 28-1 i Kommunelova. I samme vedtak legges føringer for å styrke stabiliteten i tjenesten med økt fokus på bemanning og kompetanse.

PPT hadde i en periode før vedtaket om ny organisering slitt med å dekke behovet for sakkyndig vurdering og veiledning i kommunene. Dette hadde sammenheng med utskifting i personalet og vakanse i stillinger, men også et økende behov for oppfølging i barnehager og grunnskoler. Samtidig signaliserte fylkeskommunen at de ville trekke seg fra samarbeidet som har vært knyttet til Fræna videregående skole. Deltakelsen i dette tilsvarer ei stilling, og det er da denne stillinga Eide kommunestyre har vedtatt å videreføre under forutsetning av at Gjemnes og Fræna kommer til samme konklusjon.

Vurdering

Skolene har rutiner for å følge opp elever som har utfordringer i opplæringa. Det skjer gjennom tilpasninger innenfor det ordinære skoletilbudet, men også gjennom konkret satsing i å styrke kompetansen i lese- og skriveopplæringa. Målet er å avdekke behov for særlig tilrettelegging

gjennom sertifisering, og komme inn med tidlig innsats. Dette gjøres i nær forståelse med foreldre og PPT som konkluderer i sine sakkyndige vurderinger og rapporter. I perioder der ventelister og etterslep har økt hos PPT, trekker tida for det enkelte barn og elev ut før tiltak blir endelig gjennom kommunens vedtak om spesialundervisning.

I eiermøter som ble gjennomført i forkant av kommunestyrets siste vedtak, ble det lagt føringer for tiltak som på sikt skal styrke bemanninga og den faglige kompetansen. Forslaget til vedtak må sees i denne sammenheng. Ved at avtalen med fylkeskommunen opphører, skal frigjorte midler kanaliseres til kommunene som også må ta det økonomiske ansvaret for stilling som blir frigjort.

Konsekvenser for økonomi

I 2017 var Gjemnes sin andel til PPT 650 000 kr. Vedtak om ny fordelingsnøkkel på 30/70, synes å endre fordelinga av utgiftene mellom kommunene med ei økning for Gjemnes sin del. Så lenge tjenesten ikke er bemannet fullt ut, har det ikke økonomiske konsekvenser for kommunen. Finansiering av bemanningsnormen etter at avtale med fylkeskommunen er avsluttet, forutsettes finansiert innenfor PPT's egne rammer, mens det tas inn i kommunens arbeid med budsjett for 2019. Under forutsetning av at tjenesten er fullt ut bemannet fra 1.1.2019, vil merutgifter på om lag 1 mill kr fordeles mellom kommunene etter nøkkelen 30/70. For kommunen vår utgjør det om lag 250 000 kr.

Konsekvenser for organisasjon, ansatte, HMS og likestilling

Kommunens ansvar for å ha en pedagogisk psykologisk tjeneste er definert i Opplæringsloven. Tjenesten skal hjelpe skoler og barnehager med kompetanse – og organisasjonsutvikling der formålet er å legge opplæringa bedre til rette for elever med særlige behov. Ved at bemanninga ved tjenesten styrkes, vil tjenesten i større grad involveres i systemrettet arbeid i barnehagene og skolene etter hvert som etterslep på saksbehandling blir redusert.

Konsekvenser for miljø

Ikke relevant

Konsekvenser for barn/unge, folkehelse og universell utforming

Frigjort saksbehandlingstid vil redusere ventetid, og bidra til at barn og elever med særlig behov for oppfølging, kommer raskere i gang med tiltak. Det åpner videre for ei styrking av samarbeidet mellom foreldre, skolen og PPT.

Batnfjordsøra, 16. april 2018

Rådmannen i Gjemnes

FYLKESMANNEN
I MØRE OG ROMSDAL

Saksbehandlar, innvalstelefon
rådgivar Bodil Gina Grindvik Uri, 71 25 85 89

Vår dato
20.02.2018
Dykkar dato

Vår ref.
2017/4683/FMMRBOUR/611
Dykkar ref.

Gjemnes kommune
v/Rådmann
Nordmørsvegen 24
6631 BATNFJORDSØRA

TILSYNSRAPPORT

Tilsyn med Gjemnes kommune som barnehagemyndigheit

20.9.2017

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Maren Ørjasæter Aaland

Bodil Grindvik Uri

Samandrag

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har gjennomført tilsyn med Gjemnes kommune som barnehagemyndigheit.

Tema og formål med tilsynet

Formål med tilsynet er at det skal styrke kommunen som barnehagemyndigheit. Det skal føre til betre bruk av verkemidlar som rettleiing, tilsyn og bruk av reaksjonsmidlar som har heimel i regelverket, og til betre kvalitet på godkjenningsverksemda. Tilsynet inneber kontroll med om kommunen følgjer aktuelle rettslege krav, slik at eventuell lovstridig praksis kan avdekkast og rettast opp.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har bestemt å kontrollere korleis Gjemnes kommune følgjer opp bestemte lovkrav knytte til tilsynstemaet. Det er blitt ført tilsyn med Gjemnes kommune som barnehagemyndigheit. Tilsynet er gjennomført ved ein gjennomgang av innhenta dokumentasjon og ved intervju av sentrale aktørar.

Gjemnes kommune kjøper tenester av Nettverk Nordmøre for gjennomføring av tilsyn med barnehagane etter barnehagelova.

Regelverksbrot

Fylkesmannen har funne følgjande brot på regelverket:

Barbehagelova § 8 : Kommunen som barnehagemyndigheit

- **Lovbrot:** Gjemnes kommune sender ikkje førehandsvarsel til barnehageeigar i tilfelle der det er gitt pålegg om retting.

- **Lovbrot:** Gjemnes kommune gir pålegg om retting ikkje berre i tilfelle der det er konkludert med at eit forhold er ulovleg eller uforsvarleg.

- **Lovbrot:** Gjemnes kommune gir ikkje ein frist for retting i sine pålegg om retting til barnehageeigar.

- **Lovbrot:** Gjemnes kommune følgjer ikkje opp at brota på barnehagelova har blitt retta.

- **Lovbrot:** Gjemnes kommune opplyser ikkje om klageadgang, klagefrist, klageinstans eller framgangsmåte ved klage, og gir ikkje informasjon om retten til å sjå dokumenta i saka eller om retten til å be om utsetting.

-

Barnehagelova §16: Kommunen sitt tilsyn med barnehagane

- **Lovbrot:** Gjemnes kommune ser ikkje til at politiattest er framlagt før tiltreding i stilling.

- **Lovbrot:** Gjemnes kommune ser ikkje til at politiattestar vert makulerte etter at dei er lagt fram.

Status på rapporten og vegen vidare

Førebels rapport vart utsendt 04.01.2018, med frist om tilbakemelding 17.01.18. Fylkesmannen har motteke tilbakemelding datert 12.01.2018. Kommunen har ikkje påpeika feil eller manglar i førebels rapport. Gjemnes kommune har gjort greie for tiltak som er sette i verk for å bøte på lovbrot som vart påviste i rapporten når det gjeld tilsyns- og godkjenningsverksemda i kommunen.

Fylkesmannen viser til kapittel 2.2 i denne rapporten, der det vert gjort greie for tiltaka som er gjort for å rette opp lovbrota.

Fylkesmannen ber om at Gjemnes kommune sender dokumentasjon som verifiserer at dei har innført og teke i bruk nye rutinar.

Denne rapporten inneheld difor pålegg om retting.

Innhald

1 Innleiing 5

1.1 Kort om kommunen 5

1.2 Tidlegare tilsyn med kommunen 5

1.3 Om gjennomføringa av tilsynet 6

1.4 Om tilsynsrapporten 7

2 Kommunen som barnehagemyndigheit 7

2.1 Rettslege krav 7

2.2 Våre observasjonar, vurderingar og konklusjonar 11

3 Godkjenningsverksemda i kommunen 16

3.1 Rettslege krav 16

3.2 Våre observasjonar, vurderingar og konklusjonar 17

4 Varsel om pålegg om retting 19

1 Innleiing

Fylkesmannen har i perioden frå 18.07.2017 og til dags dato gjennomført tilsyn med Gjemnes kommune som barnehagemyndigheit.

Fylkesmannen sende førebels tilsynsrapport til Gjemnes kommune 04.01.2018. Der vart våre førebelse vurderingar og konklusjonar presenterte. Fylkesmannen har motteke tilbakemelding datert 12.01.2018. Tilbakemeldingane frå kommunen er kommentert i kapittel 2.2 i denne rapporten.

Kort om kommunen

Gjemnes kommune har i følgje BASIL (barnehagane sitt rapporteringssystem) på tilsynstidspunktet seks barnehagar, fire kommunale og to ikkje-kommunale barnehagar. Solsida barnehage (godkjent 1989), Angvik barnehage (1992), Bergsøy barnehage (2003), Astaddalen Museumsbarnehage (2008), NLM barnehage AS, avdeling Torvikbukt barnehage (1978) og Lykkeliten barnehage Storlandet SA (2009). Kommunen meiner å ha god oversikt over dei pliktene som barnehagelova pålegg barnehageeigarane, og også i kva grad barnehagane følger opp desse pliktene. Det vert halde styrarmøte kvar 6.veke og barnehagefagleg ansvarleg i kommunen har ofte kontakt med styrarane i barnehagane.

Barnehagefagleg ansvarleg har 20 % stilling for å ivareta kommunen sine oppgåver som barnehagemyndigheit, i kombinasjon med styrarstilling i ein kommunal barnehage i Gjemnes kommune.

1.2 Tidlegare tilsyn

Fylkesmannen i Møre og Romsdal førte tilsyn med Gjemnes kommune som barnehagemyndigheit sist gong i 2012. I Fylkesmannen sitt tilsyn i 2012 vart desse lovbrota (då kalla avvik) funne:

Tilsyn

«Gjemnes kommune fører ikkje tilsyn med barnehagane i kommunen i tråd med barnehagelova § 16 jf. § 8.

Gjennom tilsynet med Gjemnes kommune som barnehagemyndigheit, eksemplifisert gjennom §19, kom det fram at kommunen ikkje fører eit tilsyn med framlegging av politiattestar i ikkje-kommunale barnehagar som stettar krava i barnehagelova.»

Godkjenning

«Gjemnes kommune godkjenner barnehagar etter ei vurdering av om barnehagen er eigna i forhold til formål og innhald, jf. barnehagelova § 10, jf. §§ 1,1a og 2.

Merknad: Fylkesmannen konkluderer likevel med å anbefale for Gjemnes kommune at det for framtida bør kome tydlegare fram av godkjenningsvedtaket at kommunen har gjort ei vurdering av

«barnehagens egnethet» i forhold til formål og innhald, jf. §1,1a og 2. Vidare anbefaler Fylkesmannen at retten til å klage på godkjenningsvedtaket bør kome tydelegare fram.»

1.3 Om gjennomføringa av tilsynet

Fylkesmannen varsla tilsyn med Gjemnes kommune i brev datert 18.7.2017. Fylkesmannen har motteke dokumentasjon frå Gjemnes kommune for gjennomføring av tilsynet.

Tilsynet omfattar korleis kommunen oppfyller funksjonen som barnehagemyndigheit. Hovudpunkt i tilsynet er:

- Kommunen som barnehagemyndigheit, jf. barnehagelova § 8.
- Kommunen som godkjenningsmyndigheit, jf. barnehagelova § 10.
- Kommunen sitt tilsyn med barnehagane, jf. barnehagelova § 16.

Kommunen sitt tilsyn med barnehagane vert eksemplifisert gjennom følgjande reglar:

- Norm for pedagogisk bemanning, jf. forskrift om pedagogisk bemanning § 1.
- Politiattest for tilsette og liknande i barnehagen, jf. § 19.
- Opplysingsplikt til barnevernet, jf. § 22.

Formålet med tilsynet er å vurdere om Gjemnes kommune har tilfredsstillande styring i høve regelverket.

Tilsynet inneber m.a. å undersøke om;

- aktivitetar vert utførte slik det går fram av skriftleg dokumentasjon og gjennom intervju med sentralt plasserte personar i kommunen

- kommunen driv verksemda si innanfor eigne rammer og dei rammene som styresmaktene har sett

Vi har ikkje sett på korleis kommunen oppfyller andre krav i regelverket.

Våre vurderingar i denne rapporten baserer seg i hovudsak på opplysningar som kjem fram i:

- dokumentasjonen de har sendt inn (sjå oversikt i vedlegg)
- informasjonen frå våre eigne system og offentlege register
- informasjonen på kommunens nettstad
- intervju med ;

Barnehagefagleg ansvarleg	- Lene Holten 20% stilling barnehagemyndigheit
Ikkje-kommunal barnehageeigar	- Gjermund Sørli
Styrar kommunal barnehage	- Gro-Monica Langset Gjermundnes
Styrar ikkje-kommunal barnehage	- Annlaug Engen Orset
Rådmann	- Birgit Eliassen

1.4 Om tilsynsrapporten

På grunnlag av tilbakemeldingar og utgreiing av førebels rapport, finn Fylkesmannen det sannsynleggjort at Gjemnes kommune følgjer lov- og regelverket på dei fleste områda som har vore undersøkte i tilsynet.

Og at endringane kommunen skisserer sannsynleggjer at kommunens praksis i framtida vil vere i samsvar med krava i lov og regelverk

Fylkesmannen vurderer det slik at når kommunen har innført og iverksett rutinane slik dei er gjort greie for vil Gjemnes kommune ha ein praksis som er i samsvar med krava i lov og regelverk.

I denne tilsynsrapporten er det likevel to lovbrot som ikkje er retta opp, og kommunen får ein frist for å rette opp dette.

2 Kommunen som barnehagemyndigheit

2.1 Rettsleg grunnlag

Kommunens rolle som barnehagemyndigheit: rettleiing jf. barnehagelova § 8 og tilsyn jf. barnehagelova § 16

Risikovurderingar
Barnehagemyndigheita må ha ein overordna kjennskap til eigarpliktene som finst i barnehagelova. For å oppfylle ansvaret om å sørgje for regelverksetterleving i barnehagane etter barnehagelova § 8 første ledd, må barnehagemyndigheita ha oversikt over regelverket ho rettleier om og fører tilsyn med. Det er ikkje nødvendig med detaljkunnskap om alle pliktene til barnehageeigaren, eller at det ligg føre ei oversikt i eit bestemt format. Det er ikkje den personlege kjennskapen hos den enkelte barnehagemyndigheita som er det sentrale, men den samla kjennskapen til eigarpliktene som barnehagemyndigheita har.
Barnehagemyndigheita må ha nok og eigna informasjon om barnehagane til å gjere risikovurderingar. Dersom barnehagemyndigheita ikkje har tilstrekkeleg informasjon om barnehagane sin praksis for å klargjere om barnehageeigarane tek hand om pliktene sine, må ho innhente det. Utan informasjon om regelverksetterleving kan ikkje barnehagemyndigheita vurdere risikoen for brot på regelverket og behovet for rettleiing og tilsyn, jf. barnehagelova § 8 første og femte ledd. Informasjonen skal vise om regelverket er kjent, forstått og etterlevd av barnehageeigarane.

Barnehagemyndigheita må bruke kunnskapen om barnehageeigarane til å gjere fortløpande vurderingar av sannsynet for og konsekvensen av brot på barnehageeigaren sine plikter i barnehagelova. Barnehagemyndigheita må gjere dette både på bakgrunn av informasjon om regelverksetterleving i den enkelte barnehagen og samla for alle barnehagane.

På bakgrunn av informasjon om regelverksetterleving må barnehagemyndigheita vurdere behovet for rettleiing og tilsyn. Dette inneber at barnehagemyndigheita må kartleggje risiko for brot på regelverket ved å bruke kjelder som seier noko om regelverksetterleving. Vidare må barnehagemyndigheita vurdere kva for verkemiddel som er eigna til å sørgje for

regelverksetterleving. Dersom barnehagemyndigheita ikkje bruker den informasjonen ho har om barnehagane, vil ikkje tema for tilsyn og rettleiing vere i tråd med dei faktiske behova. Dette vil igjen føre til at barnehagemyndigheita ikkje sørgjer for regelverksetterleving ved gjennomføringa av rettleiing og tilsyn, jf. barnehagelova § 8 første ledd.

Barnehagemyndigheita må bruke lova og forskriftene i tråd med gjeldande rett når ho vurderer risiko for brot på regelverket, jf. barnehagelova § 8 første ledd. Dette inneber at barnehagemyndigheita må vite kva for rettslege krav regelverket set til barnehageeigaren. Det rettslege kravet følgjer ikkje alltid direkte av lovteksten. Barnehagemyndigheita må bruke gyldige rettskjelder og leggje til grunn gjeldande fortolking frå nasjonale myndigheiter for å klargjere kva regelverket faktisk krev av barnehageeigaren.

For at barnehagemyndigheita skal gjennomføre rettleiing og tilsyn i tråd med sine risikovurderingar, må ho ha tilstrekkeleg kunnskap om barnehagane, og på bakgrunn av kunnskapen vurdere behovet for rettleiing og tilsyn. På denne måten vil barnehagemyndigheita få eit bilete av kor regelverksetterlevinga eventuelt er mangelfull. På bakgrunn av denne informasjonen må barnehagemyndigheita bruke sine verkemiddel: rettleiing og tilsyn. Barnehagemyndigheita må gjennomføre rettleiing og tilsyn på ein slik måte at ho bidrar til auka regelverksetterleving i barnehagen. Dersom barnehagemyndigheita ikkje bruker verkemidla i tråd med sine funn, oppfyller ho ikkje plikta si til å sørgje for regelverksetterleving, jf. barnehagelova § 8 første og femte ledd og § 16 første og andre ledd.

Rettleiing

Barnehagemyndigheita må bruke lova og forskriftene i tråd med gjeldande rett når ho gir informasjon til barnehageeigarane om eigarpliktene i barnehagelova, jf. barnehagelova § 8 første ledd. Barnehagemyndigheita må vite kva for rettslege krav regelverket set til barnehageeigaren. Det rettslege kravet følgjer ikkje alltid direkte av lovteksten. Barnehagemyndigheita må bruke gyldige rettskjelder og leggje til grunn gjeldande fortolking frå nasjonale myndigheiter for å klargjere kva regelverket faktisk krev av barnehageeigaren. Rettleiinga skal vere frivillig for barnehageeigaren.

Tilsyn

Barnehagemyndigheita skal bruke tilsyn som verkemiddel der det er nødvendig, jf. barnehagelova § 8 første og femte ledd og § 16 første og andre ledd. Tilsyn er kontroll av om barnehageeigaren oppfyller eigarpliktene i barnehagelova. Dette inneber at barnehagemyndigheita ikkje kan føre tilsyn med forhold som ikkje er regulerte i barnehagelova. Tilsyn er utøving av offentleg myndigheit, og inneber å undersøkje praksis og påleggje endring av lovstridig praksis. I motsetning til rettleiing kan barnehagemyndigheita gjennomføre tilsyn mot barnehageeigaren sin vilje. Vurderinga av om det er nødvendig med tilsyn, skal baserast på barnehagemyndigheita si risikovurdering.

Barnehagemyndigheita må bruke lova i tråd med gjeldande rett når ho føre tilsyn, jf. barnehagelova § 16 første og andre ledd. Barnehagemyndigheita må vite kva for rettslege krav regelverket set til barnehageeigaren. Det rettslege kravet følgjer ikkje alltid direkte av lovteksten. Barnehagemyndigheita må bruke gyldige rettskjelder og leggje til grunn gjeldande fortolking frå nasjonale myndigheiter for å klargjere kva regelverket faktisk krev av barnehageeigaren.

Barnehagemyndigheita må ha nok og eigna informasjon om barnehagen sin praksis til å kunne vurdere og konkludere på om barnehageeigaren oppfyller eigarpliktene i barnehagelova med forskrifter, jf. barnehagelova § 8 første og femte ledd og § 16 første og andre ledd. Det følgjer av forvaltningslova § 17 at barnehagemyndigheita må opplyse saka så godt som mogleg før ho gjer vedtak.

For å sørgje for regelverksetterleving må barnehagemyndigheita vurdere og konkludere på om praksis er i tråd med regelverket eller ikkje innanfor tema i tilsynet. For å kunne konkludere må barnehagemyndigheita vurdere barnehagen sin praksis opp mot dei aktuelle rettslege krava, jf. barnehagelova § 8 første og femte ledd og § 16 første og andre ledd.

Barnehagemyndigheita må formidle sine vurderingar og konklusjonar frå tilsynet skriftleg til barnehageeigaren, uavhengig av om ho har avdekt brot på regelverket i tilsynet eller ikkje. Der barnehagemyndigheita har avdekt brot på regelverket, vil det vere vanskeleg for barnehageeigaren å endre praksisen sin utan å få vurderingane og konklusjonane frå tilsynet skriftleg. Der barnehagemyndigheita ikkje har avdekt brot på regelverket, tilseier likevel dei ikkje-lovfesta prinsippa om forsvarleg saksbehandling og god forvaltningsskikk at barnehageeigaren har krav på å få vite kva for vurderingar som er gjorde i tilsynet, og kva for konklusjon barnehagemyndigheita har kome fram til.

Det er nødvendig med skriftleggjering av barnehagemyndigheita sine vurderingar og konklusjonar for å kunne etterprøve og likebehandle barnehagane. Vidare er det nødvendig at den skriftlege rapporten blir formidla til barnehageeigaren for å sikre at barnehageeigaren sin rett til kontradiksjon blir teken vare på. Tilsynsrapporten inneheld konkrete beskrivingar av barnehagen og barnehagemyndigheita sine vurderingar og konklusjonar som det er viktig at barnehageeigaren får moglegheit til å uttale seg om.

Barnehagemyndigheita kan ikkje gi pålegg om retting i andre tilfelle enn der ho har funne at eit forhold er i strid med barnehagelova med forskrifter, eller er uforsvarleg, jf. barnehagelova § 16 andre ledd første punktum.

Barnehagemyndigheita må gi barnehageeigaren ein frist for å rette opp brot på regelverket som vart avdekt i tilsynet. Fristen må tilpassast typen og omfanget av brotet. Fristen skal ikkje vere lengre enn det som er nødvendig for at barnehageeigaren skal kunne rette regelverksbrotet, jf. barnehagelova § 16 andre ledd første og andre punktum.

Barnehagemyndigheita må forsikre seg om at barnehageeigaren korrigerer ulovleg praksis slik at praksis blir i samsvar med barnehagelova og forskrifter. Det går fram av merknadene til barnehagelova at barnehagemyndigheita har ein valfridom knytt til bruk av pålegg, når ho har avdekt ulovlege forhold i barnehagen. Barnehagemyndigheita har derimot ikkje ein valfridom knytt til at barnehageeigaren faktisk må rette det ulovlege forholdet, jf. barnehagelova § 8 første ledd. For å oppnå dette må barnehagemyndigheita nytte pålegg eller rettleiing, jf. barnehagelova § 16 første og andre ledd.

Dersom barnehagemyndigheita har valt å nytte pålegg om retting, må barnehagemyndigheita følgje reglane i forvaltningslova og utforme vedtaket skriftleg. Dersom barnehagemyndigheita i staden har valt å bruke rettleiing, er det ikkje eit krav til skriftleggjering. Barnehagemyndigheita kan ikkje avslutte tilsynet før barnehageeigaren har gjort det sannsynleg at brot på regelverket er retta.

Barnehagemyndigheita kan ikkje bruke stenging som reaksjon i andre tilfelle enn der barnehageeigaren ikkje held fristen for å etterkomme pålegget, eller der forholdet ikkje lèt seg rette, jf. barnehagelova § 16 andre ledd andre punktum.

Barnehagemyndigheita skal sende kopi av vedtaket til fylkesmannen.

Førehandsvarsel (varsel før enkeltvedtak) skal som hovudregel vere skriftleg. Førehandsvarsel skal førebu barnehageeigaren på det vedtaket som kan komme, og gi barnehageeigaren moglegheit til å uttale seg og ta hand om sine interesser. Barnehagemyndigheita kan gi førehandsvarsel i

tilsynsrapporten. Både pålegg om retting og tidsavgrensa eller varig stenging av barnehagen er enkeltvedtak, jf. barnehagelova § 16 andre ledd.

I førehandsvarselet må barnehagemyndigheita vise til aktuelle reglar i barnehagelova med forskrifter. Vidare må førehandsvarselet innehalde opplysningar om kva forhold som er lagde til grunn. Her må barnehagemyndigheita beskrive det ho har sett på i tilsynet. Dette omfattar både dei faktiske forholda og kva for vurderingar ho har gjort. Førehandsvarselet må vise kva vedtaket vil innebere for barnehageeigaren, til dømes pålegg om å rette ulovlege eller uforsvarlege forhold. Førehandsvarselet må gi barnehageeigaren ein frist for å uttale seg. Vanlegvis er fristen to veker.

Pålegg om retting og vedtak om stenging skal vere skriftleg. I forvaltningslova går det fram at eit enkeltvedtak skal vere skriftleg dersom det ikkje av praktiske grunnar er «særlig byrdefullt» å gjere det skriftleg. Dette unntaket blir ikkje brukt i tilsyn etter barnehagelova.

Pålegg om retting og vedtak om stenging inneheld informasjon om:

a) *dei reglane vedtaket byggjer på*

b) *dei faktiske forholda vedtaket byggjer på*

c) *dei hovudomsyn som har vore avgjerande ved å utøve forvaltningsmessig skjønn*

d) *høve til å klage*

e) *klagefrist*

f) *klageinstans*

g) *framgangsmåten ved klage*

h) *informasjon om retten til å sjå saksdokumenta*

i) *informasjon om retten til å be om utsett iverksetjing*

Barnehagemyndigheita skal i enkeltvedtaket vise til kva for reglar som ligg til grunn for avgjerda. I tillegg må barnehagemyndigheita beskrive kva for faktiske forhold ho har brukt i sine vurderingar, og kva for omsyn som har vore utslagsgivande for skjønnet. Dette er sentralt for at barnehageeigaren skal kunne forstå både grunngivinga for vedtaket og kva for konsekvensar det får.

Barnehageeigaren har høve til å klage på enkeltvedtak. Vedtaket må informere om dette slik at barnehageeigaren kan sikre klageretten sin. Vedtaket må opplyse om klagefristen. Klagefristen er minimum tre veker.

Vedtaket skal innehalde informasjon om framgangsmåten ved klage. Vedtaket må opplyse om at fylkesmannen er klageinstans. Klagen skal sendast til barnehagemyndigheita først for førebuing og vurdering. Barnehagemyndigheita kan oppheve eller endre vedtaket sitt til gunst for barnehageeigaren. Dersom barnehagemyndigheita heilt eller delvis held fast ved vedtaket sitt, skal ho sende klagen til fylkesmannen for behandling. Barnehagemyndigheita kan ikkje setje avgrensingar i klageretten, til dømes ved å krevje at klagen *må* vere grunngitt.

Vedtaket må opplyse om barnehageeigaren sin rett til å sjå saksdokumenta. Vidare må vedtaket innehalde informasjon om barnehageeigaren sin rett til å be om at vedtaket ikkje blir sett i verk før klagefristen er ute, eller klagen er avgjord.

Fylkesmannens undersøkingar av verkemiddelbruken og tilsynsverksemda i kommunen:

Fylkesmannen har i dette tilsynet lagt opp til at tilsynsverksemda skulle eksemplifiserast med korleis kommunen ser til at barnehagane etterlever norm for pedagogisk bemanning, innhenting av politiattest for tilsette og opplysningsplikta til barnevernet i den utstrekning kommunen har ført tilsyn med desse reglane. Vi vil i det følgjande gi eit kort utdrag av dette regelverket:

Politiattest.

§ 19 Politiattest i barnehagelova slår fast at «[d]en som skal ansettes fast eller midlertidig i barnehage skal legge frem politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd.» Forskrift om politiattest i barnehagar slår vidare fast at politiattesten ikkje skal vere eldre enn tre månader når den vert levert (§ 3), og at attest berre kan krevjast av den som får tilbod om stillinga (§ 4). Politiattesten skal oppbevarast utilgjengeleg for uvedkomande, og skal makulerast straks etter at den har vore nytta til det føremålet den er innhenta for (§ 7).

Når barnehagen vert godkjend, skal kommunen hente inn politiattest frå eigaren av barnehagen, eigaren av barnehagelokala og medlemmer av familien deira, dersom vedkomande har høve til å vere i direkte kontakt med barna i barnehagen.(§ 6)

Norm for pedagogisk bemanning.

Barnehagelova § 18 slår fast at «Pedagogiske ledere må ha utdanning som barnehagelærer». Av forskrift om pedagogisk bemanning § 1 følgjer det vidare at «Det skal være minimum én pedagogisk leder per 14-18 barn når barna er over tre år og én pedagogisk leder per 7-9 barn når barna er under tre år og barnas daglige oppholdstid er over seks timer. I barnehager der barna har kortere oppholdstid per dag, kan barnetallet økes noe per pedagogisk leder.»

Opplysingsplikt til barnevernet:

§ 22. Opplysningsplikt til barneverntjenesten, har følgjande ordlyd: «Barnehagepersonalet skal i sitt arbeid være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barneverntjenestens side. Uten hinder av taushetsplikt skal barnehagepersonalet av eget tiltak gi opplysninger til barneverntjenesten, når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jf. lov om barneverntjenester § 4-10, § 4-11, § 4-12, eller når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker, jf. samme lov § 4-24. Også etter pålegg fra de organer som er ansvarlige for gjennomføringen av lov om barneverntjenester, plikter barnehagepersonalet å gi slike opplysninger. Opplysninger skal normalt gis av styrer.»

2.2 Våre observasjonar, vurderingar og konklusjonar

Risikovurderingar

Kommunen meiner å ha god oversikt over pliktene som barnehagelova legg på barnehageeigarane. Kommunen meiner òg å ha oversikt over om barnehagane, dei fire kommunale og dei to ikkje-kommunale, følgjer opp desse pliktene. Det kjem likevel fram i intervju at barnehagemyndigheita har betre kunnskap om dei kommunale barnehagane enn om dei ikkje-kommunale. Kommunen hevdar å ha godt samarbeid med alle styrarane og har styrarmøte kvar sjette veke. Det kjem fram

at kommunen som barnehagemyndigheit opplever at det er lett å nå fram til styrarane for avklaringar når ein har behov for det.

Det er grunn til å tru at kommunen som barnehagemyndigheit i noko grad bruker kunnskapen om barnehagane til å t.d. velje tema for styrarmøte og for anna kontakt med barnehagane. I intervju kjem det fram at kommunen t.d. vurderer å varsle tilsyn, om bemanninga i ein barnehage ikkje er i samsvar med krava i regelverket. Barnehagemyndigheita sine vurderingar her, synest å vere basert på oppdatert og gjeldande forståing av regelverket. Det kjem likevel fram at kommunen har noko å gå på her når det gjeld medvit om bruk av risikovurdering som verkemiddel når rettleiing og tilsyn skal vurderast. Barnehagefagleg ansvarleg i kommunen utfører oppgåver kommunen har som barnehagemyndigheit i ei 20 % delstilling. Med ein så avgrensa ressurs er det store krav til prioritering i oppfylginga av barnehagane. Ein kan stille spørsmål ved om denne ressursen er stor nok til å utføre alle oppgåvene knytt til kommunen som barnehagemyndigheit.

Med utgangspunkt i dokumentasjon som er innhenta, og intervju som er gjennomførte, har Fylkesmannen vurdert korleis kommunen oppfyller rolla som tilsynsmyndigheit.

Rettleiing

Kommunen som barnehagemyndigheit bruker rettleiing som verkemiddel i møte med styrarane, gjennom andre møte og anna kontakt med barnehagane. Det kjem fram at kommunen rettleier i lov- og regelverk og at kommunen gjer seg nytte av Utdanningsdirektoratet sine heimesider ved rettleiing. Gjennom RefLex hevdar kommunen at dei nyttar rettleiing som verkemiddel for å sjå til at barnehagane følgjer regelverket.

Gjennom det som kjem fram i tilsynet, er det grunn til å tru at kommunen si rettleiing byggjer på oppdatert og gjeldande forståing av barnehagelova.

Tilsyn

På oppdrag frå Gjemnes kommune utfører Nettverk Nordmøre tilsyn med barnehagane i Gjemnes kommune. Det er gjort eit politisk vedtak om at denne tenesta skal kjøpast frå ekstern utøvar. Kommunen som barnehagemyndigheit gjer ei bestilling til Nettverk Nordmøre på kva det skal førast tilsyn med. Fylkesmannen har motteke tre tilsynsrapportar som Nettverk Nordmøre har utført, ein rapport frå hausten 2014 og to frå våren 2015.

Gjemnes kommune har utarbeidd ein tilsynsplan som omfattar alle barnehagane i kommunen. Det skal gjennomførast tilsyn i alle barnehagane, og kommunen planlegg to tilsyn per år, med start hausten 2014. I tilsynet har Fylkesmannen motteke døme på varsel om tilsyn, rapport etter tilsyn og barnehagane si retting av avvik og merknader. Dokumenta viser at det er ulike personar i Nettverk Nordmøre som har utført tilsyn. Varsel om tilsyn følgjer same mal, medan rapportane følgjer ulike malar. Ein av rapportane har ikkje svarfrist sjølv om den inneheld både avvik og merknader. Avvik og merknad er brukt på ulike måtar i rapportane. Av og til er til dømes merknad omtala som eit avvik med pålegg om retting. Det er ikkje høve til å gi pålegg om retting utan at det er konkludert med eit lovbrot. Merknad angir eit forbetringspotensiale, og kan ikkje utløyse pålegg om retting.

Med bakgrunn i dokumentasjon i tilsynet er det grunn til å tru at barnehagemyndigheita sitt tilsyn, gjennom Nettverk Nordmøre, byggjer på oppdatert og gjeldande forståing av barnehagelova.

Barnehagemyndigheita i Gjemnes kommune har tillit til tilsynskorpset frå Nettverk Nordmøre og viser til at dei har opplæring på dette feltet. Som det kjem fram tidlegare i rapporten, byggjer tilsynsrapportane på ulike malar. I to av dei innsendte rapportane vert det vist til lov- og regelverk, medan ein tredje rapport ikkje viser til lov- og regelverk. Der det er vist til lover og reglar, finn Fylkesmannen at dette er gjort i samsvar med oppdatert og gjeldande regelverk.

Det kom fram både i intervju og i dokumentasjon at barnehagemyndigheita, gjennom Nettverk Nordmøre, har innhenta ulike relevante dokument både i forkant av tilsynet og under gjennomføringa på sjølve tilsynsdagen. I tillegg er det gjennomført intervju med sentrale personar i barnehagane. Kor vidt Nettverk Nordmøre vurderer og konkluderer på om barnehageeigar oppfyller lovkrava i barnehagelova, varierer slik det kjem fram i rapportane. I dei rapportane som viser til lov- og regelverk, er det både vurdert og konkludert. Det kjem fram i intervju at Nettverk Nordmøre i sluttmøtet på tilsynsdagen, munnleg presenterer resultat frå tilsynet. Skriftleg rapport vert sendt i etterkant. Skriftleg rapport er sendt både kommunen og den einskilde barnehage. Sjølv om det ikkje kjem tydeleg fram i dokumentasjonen, er det grunn til å tru at rapportane vert sendt kommunen og med kopi til aktuell barnehage.

Alle rapportane Fylkesmannen har motteke inneheld avvik og merknader. Fylkesmannen kan ikkje gjennom dokumentasjonen finne at barnehagemyndigheita, gjennom Nettverk Nordmøre, sender varsel på førehand til barnehageeigar i tilfelle der ein skal vedta pålegg om retting eller stenging. Fylkesmannen finn derimot at barnehagemyndigheita, gjennom Nettverk Nordmøre, gir pålegg om retting innan ein gitt frist.

Konklusjon: *Gjemnes kommune sender ikkje førehandsvarsel til barnehageeigar i tilfelle der det er gitt pålegg om retting.*

Barnehagemyndigheita, gjennom Nettverk Nordmøre, gir pålegg om retting ikkje berre i tilfelle der det er konkludert med at eit forhold er ulovleg eller uforsvarleg. Rapportar viser at det vert gitt pålegg om retting også der tilsynet konkluderer med det som kjem innanfor definisjonen av merknad.

Konklusjon: *Gjemnes kommune gir pålegg om retting ikkje berre i tilfelle der det er konkludert med at eit forhold er ulovleg eller uforsvarleg.*

I to av dei tilsendte rapportane er det gitt ein frist for retting i pålegg om retting til barnehageeigar. I den tredje rapporten kan vi ikkje sjå at det er gitt ein frist for retting. Dette viser at tilsynskorpset knytt til Nettverk Nordmøre ikkje alltid fylgjer regelverket.

Konklusjon: *Gjemnes kommune gir ikkje ein frist for retting i sine pålegg om retting til barnehageeigar.*

Barnehagane sender inn til kommunen skriftleg rapport om oppfølging av avvik og merknader. Under tilsynet kjem det ikkje klart fram korleis Gjemnes kommune som barnehagemyndigheit følgjer opp funna som er gjort i tilsyna. (Berre i eitt tilfelle, slik det kjem fram i dokumentasjonen, følgjer kommunen opp funn som er gjort i tilsyn. Dette gjeld bemanning i ein ikkje-kommunal barnehage). Det kjem ikkje tydeleg fram korleis kommunen følgjer opp det barnehagane gjer/planlegg å gjere for å rette brot på barnehagelova.

Konklusjon: *Gjemnes kommune følgjer ikkje opp at brota på barnehagelova har blitt retta.*

Gjemnes kommune har ikkje vore i den situasjonen at stenging har vore aktuelt, og Fylkesmannen kan difor ikkje vurdere kommunen sin praksis på dette området.

Dokumentasjonen i tilsynet viser at kommunen gir pålegg om retting skriftleg. Vedtak om stenging har ikkje vore aktuelt, men Fylkesmannen meiner det er grunn til å tru at dersom vedtak om stenging er aktuelt, vil kommunen varsle det skriftleg.

Tilsynsrapportane (to av tre) viser at pålegg om retting inneheld informasjon om dei reglane vedtaket byggjer på. Når det gjeld vedtak om stenging kan vi ikkje uttale oss.

I ein av tilsynsrapportane finn vi døme på at det blir informert om omsyn som har vore avgjerande ved utøving av forvaltingsmessig skjønn. Dømet omhandlar tilsynet si oppfatning av styrarressurs og vurderingar og konklusjon knytt til dette.

Fylkesmannen finn at det ikkje er opplyst om klageadgang, klagefrist, klageinstans eller framgangsmåte ved klage. Det er heller ikkje gitt informasjon om retten til å sjå dokumenta i saka eller gitt informasjon om rett til å be om utsetting.

Konklusjon: *Gjemnes kommune opplyser ikkje om klageadgang, klagefrist, klageinstans eller framgangsmåte ved klage, og gir ikkje informasjon om retten til å sjå dokumenta i saka eller om retten til å be om utsetting.*

I tilsvar til førebels rapport går det fram at Gjemnes kommune vil lage rutinar innan utgangen av februar 2018, som skal leggast i kommunen sitt kvalitetssystem. Og at Gjemnes kommune vil halde møte med Nettverk Nordmøre der førebels tilsynsrapport og dei nye rutinane vert tema.

Fylkesmannen vurderer det slik at når kommunen har innført og iverksett rutinane slik dei er gjort greie for vil Gjemnes kommune ha ein praksis som er i samsvar med krava i lov og regelverk.

Eksemplifisering av Gjemnes kommune sitt tilsyn

For å eksemplifisere Gjemnes kommune sitt tilsyn med barnehagane, omhandlar tilsynet følgjande reglar:

- Norm for pedagogisk bemanning, jf. forskrift om pedagogisk bemanning § 1.
- Politiattest for tilsatte og liknende i barnehagen, jf. § 19.
- Opplysingsplikt til barnevernet, jf. § 22.
-

Tilsynsrapportane som Fylkesmannen har fått tilsendt, viser at det i Gjemnes kommune m.a. er ført tilsyn med pedagogisk bemanning, politiattest og opplysingsplikt til barnevernet. Rapportane etter tilsyna, i tillegg til intervju, ligg til grunn for Fylkesmannen sine vurderingar og konklusjonar om kommunen sin tilsynspraksis.

Tilsynsrapportane som Fylkesmannen har fått tilsendt, syner at det i barnehagane er ført tilsyn med og avdekka avvik og merknader når det gjeld bemanning, innhenting av politiattest og opplysingsplikt til barnevernet.

Kommunalt tilsyn med pedagognorm

Det kjem fram under intervju at kommunen har rett forståing av norma for pedagogisk bemanning. Norm for pedagogisk bemanning er nemnt som tilsynstema i dei rapportane vi har mottatt frå kommunen. Det kjem fram i tilsynsrapportane at ingen av dei tre barnehagane som har hatt tilsyn, oppfyller kravet om norm for pedagogisk bemanning på kommunen sitt tilsynstidspunkt. Vidare kjem det fram i dokumentasjonen, at kommunen i eit møte med ein barnehage, har akseptert at

barnehagen manglar 35 % pedagogisk bemanning for ein periode i 2014. Slik det kjem fram av dokumentasjonen er det ikkje søkt om dispensasjon for dette forholdet jf. Forskrift om pedagogisk bemanning § 2, og Fylkesmannen vurderer dette som lovstridig.

Konklusjon: *Gjemnes kommune ser ikkje til at barnehagane oppfyller kravet til pedagogisk bemanning.*

I tilsvar til førebels rapport skriv Gjemnes kommune at etter tilsyna som vart gjort i 2014 og 2015 har kommunen handsama fleire søknadar om dispensasjon frå utdanningskravet. Det er utarbeidd eit eige søknadsskjema som skal fyllast ut, og det vert gitt skriftleg vedtak om dispensasjon. Gjemnes kommune har no rutinar på søknad om dispensasjon frå utdanningskravet etter gjeldande regelverk.

Fylkesmannen vurderer det slik at når kommunen har innført og iverksett rutinane slik dei er gjort greie for vil Gjemnes kommune ha ein praksis som er i samsvar med krava i lov og regelverk.

Kommunalt tilsyn med innhenting av politiattest for tilsette

I intervju kom det fram at styrarane har ansvar for at alle leverer politiattest før dei startar i stillinga. Barnehagemyndigheita stoler på at styrarane har kontroll på dette. Det kjem òg fram at ein har rutinar for framlegging, registrering og makulering av attestane.

Tilsyn som Nettverk Nordmøre har gjennomført avdekker at det er ulik praksis ved barnehagane. Det er i tilsyn gitt merknad på at det ikkje er lagt fram politiattest før tiltreding i stilling. Vidare kjem det fram at ikkje alle barnehagane makulerer attestane etter at dei er lagde fram. Merknad som er gitt for desse forholda, er ikkje innanfor definisjonen av merknad, men er omtala som lovbrot. Fylkesmannen sitt tilsyn i Gjemnes kommune i 2012 gav eit lovbrot(den gongen eit avvik) til § 19.

«Gjennom tilsynet med Gjemnes kommune som barnehagemyndigheit, eksemplifisert gjennom §19, kom det fram at kommunen ikkje fører eit tilsyn med framlegging av politiattestar i ikkje-kommunale barnehagar som stettar krava i barnehagelova.»

Konklusjon: *Gjemnes kommune ser ikkje til at politiattest er framlagt før tiltreding i stilling.*

I tilsvar til førebels rapport skriv Gjemnes kommune at dei tok tak i dette etter Fylkesmannens tilsyn i 2012, og har laga eigne rutinar for handtering av politiattestar. Regelverket er gjennomgått med alle barnehagestyrarane i både kommunale og private barnehagar. Gjemnes kommune sender ut arbeidsavtale der det vert vist til krav om politiattest ved tilsetting. Her kjem det fram at politiattest må leggast fram før ein tek til i stillinga.

Konklusjon: *Gjemnes kommune ser ikkje til at politiattestar vert makulerte etter at dei er lagt fram.*

I tilsvar til førebels rapport skriv Gjemnes kommune at dei har rutinar for innhenting og makulering av politiattestar som ligg i kommunen sitt kvalitetssystem. Også dette vert det gitt rettleiing om på lik line med innhenting av politiattestar.

Gjemnes kommune har sendt dokumentasjon som skal underbygge dette. Dokumentasjonen som er ein arbeidsavtale syner at det vert spurt etter innlevert politiattest og at denne må leverast før tiltreding i stilling. Medan dokumentasjonen vi har motteke som omhandlar rutinar på innhenting

og makulering av politiattest omhandlar Helse – og omsorgstenesteloven. Fylkesmannen kan ikkje sjå at rutinane i dette dokumentet omhandlar politiattest etter barnehagelova kapittel V § 19.

Kommunalt tilsyn med opplysingsplikt til barnevernet

Opplysingsplikt til barnevernet er tema på personalmøte minst ein gong per år, og opplysingsplikt til barnevernet har vore tema på tilsyn med barnehagane. I ein tilsynsrapport frå 2014 kjem det fram at personalet ved ein av barnehagane ikkje hadde tilstrekkeleg kunnskap om den individuelle opplysingsplikta. Det kjem fram gjennom dokumentasjon som Fylkesmannen har fått tilsendt at barnehagen har ordna opp i dette, og at kommunen har gitt opplæring i temaet. Gjennom intervju kjem det fram at barnehagar har skriftleggjort rutinar og har oppslag i barnehagane om opplysingsplikta og kva den inneber. Vidare er informasjon/kommunikasjon vedkomande opplysingsplikta eit regelmessig tema frå kommunen si side.

Fylkesmannen konkluderer med at Gjemnes kommune ser til at barnehagane oppfyller krava i opplysingsplikta til barnevernet.

3. Godkjenningsverksemda i kommunen

3.1 Rettslege krav

Kommunen skal gjennom godkjenning behandle kommunale og ikkje-kommunale barnehagar likt.

Når godkjenningssøknader vert behandla, skal kommunen berre leggje vekt på tilhøve som har noko å seie for om barnehagen kan reknast som eigna i høve til formål og innhald, jf. §§ 1, 1a og 2.

Vidare skal kommunen kontrollere at barnehagane har naudsynte godkjenningar/driftsløyve frå andre styresmakter, og ta omsyn til vilkår som dei har sett ved vurderinga av om barnehagane skal godkjennast.

Kommunen skal gjere ei konkret vurdering av areala i lokala og uteområda, og kontrollere at dei legg til rette for leik, livsutfalding og meiningsfylte aktivitetar ut i frå kor gamle barna er.

Det må også kontrollerast om bemanningsplanen er forsvarleg når det gjeld tal på tilsette sett i samanheng med opningstid, barnas alder og utvikling. Det må også kontrollerast om det er lagt opp til tilstrekkeleg personale til å fylle krava til pedagogisk innhald.

Kommunen skal kontrollere at barnehagane har forsvarleg pedagogisk og administrativ leiing.

Vidare skal det vurderast om det skal hentast inn politiattest frå barnehageeigaren og familie til eigaren før godkjenning vert gitt, og det skal alltid hentast inn politiattest frå eigaren eller familiemedlemmer der eigaren sjølv eller familiemedlemmen skal arbeide i barnehagen, eller av andre grunnar oppheld seg regelmessig i barnehagen. Dersom kommunen tek imot politiattestar som ikkje er tilfredsstillande, skal søknad om godkjenning avslåast.

Kommunen skal kontrollere at vedtektene for barnehagane er i samsvar med minimumskrava i lova.

Det skal liggje føre skriftleg vurdering av korleis kommunen vurderer at barnehagen er eigna til barnehagedrift.

Eventuelle vilkår i godkjenninga skal bidra til å oppfylle §§ 1, 1a og 2. i barnehagelova.

Enkeltvedtak om innvilging eller avslag på søknad om godkjenning skal vere skriftleg.

Kommunens vedtak om innvilging og avslag på søknad om godkjenning (eller under- retting om vedtaket) skal innehalde informasjon om:

a) Høve til å klage.
b) Klagefrist.
c) Klageinstans.
d) Framgangsmåte ved klage.
e) Opplysningar om høve til å sjå dokumenta i saka.

Eventuelle avslag på søknader om godkjenning skal innehalde grunngiving for avslaget. Kommunen er pliktig til å godkjenne barnehagen når lovkrava er oppfylte.

Dersom kommunen har stilt vilkår når ein godkjenningssøknad er innvilga, skal grunnen for vilkåra gå fram av vedtaket/saksutgreiinga.

Etter § 6, siste ledd, er det ikkje lovleg å setje drifta av barnehagen i gang før godkjenninga ligg føre.

Når ein allereie godkjend barnehage gjer endringar av eit visst omfang, må barnehagen melde frå til kommunen. Det er kommunen som avgjer om dette er ei endring som krev godkjenning, og i så fall om den opphavelege godkjenninga skal stadfestast, eller om det er naudsynt med ny godkjenning. Det følgjer av ikkje-lovfesta forvaltningspraksis at ei slik vurdering må liggje føre skriftleg. Ny godkjenning må til dersom kommunen meiner at endringa er så stor at barnehagen ikkje lenger kan reknast som den same barnehagen som den opphavelege godkjenninga galdt for.

3.2 Våre observasjonar, vurderingar og konklusjonar

Fylkesmannen legg til grunn dei vurderingane og konklusjonane som vart gjort ved førre tilsyn med Gjemnes kommune. Sidan den gong er det ikkje opna nokon ny barnehage i kommunen, og grunnlaget for å gjere ei omfattande vurdering av kommunen sin praksis på området, ligg ikkje føre. Det som har skjedd sidan 2012, er at NLM barnehage AS, avdeling Torvikbukt barnehage i 2015 har fått godkjent utvida leike- og opphaldsareal. Omfanget på utvidinga er på om lag 13 kvm slik vi oppfattar dokumentasjonen. Fleire av forholda ein vurderer når ein fører tilsyn med ein kommune sin totale godkjenningspraksis er irrelevante i dette tilsynet, sidan vi berre vurderer godkjenning av eit tilleggsareal på 13 kvm.

Vi vil også sjå kommunen sitt vedtak frå 2015 i samanheng med tilsynet Fylkesmannen gjennomførte i 2012. I tilsynsrapport frå 2012 har kommunen fått ein merknad vedkomande godkjenning.

«Gjemnes kommune godkjenner barnehagar etter ei vurdering av om barnehagen er eigna i forhold til formål og innhald, jf. barnehagelova § 10, jf. §§ 1,1a og 2.

Merknad: Fylkesmannen konkluderer likevel med å anbefale for Gjemnes kommune at det for framtida bør kome tydlegare fram av godkjenningsvedtaket at kommunen har gjort ei vurdering av «barnehagens egnethet» i forhold til formål og innhald, jf. §1,1a og 2. Vidare anbefaler Fylkesmannen at retten til å klage på godkjenningsvedtaket bør kome tydelegare fram.»

Godkjenning

Fylkesmannen har ikkje grunnlag for å uttale seg om kommunen har ei godkjenningsverksemd som gir likebehandling av kommunale og ikkje-kommunale barnehagar.

Kommunen har ikkje vektlagt forhold som har betydning for «egnethet» etter §§ 1,1a og 2. Kommunen fekk ein merknad knytt til vurdering av «egnethet» etter §§ 1,1a og 2 i Fylkesmannen sitt tilsyn i 2012. Ved godkjenning av utvidinga ved NLM Torvikbukt barnehage har kommunen ikkje tatt merknaden i tilsynet frå Fylkesmannen til følge. Fylkesmannen gir ikkje lovbrot på dette forholdet, men held fast på at vurdering av «egnethet» etter §§ 1,1a og 2 bør kome fram i godkjenningsvedtaket.

I samband med dette tilsynet kan ikkje Fylkesmannen vurdere om kommunen kontrollerer at barnehagane innehar nødvendige godkjenningar/driftsløyve frå andre myndigheiter. Fylkesmannen kan heller ikkje vurdere om kommunen tek omsyn til vilkår sett av andre myndigheiter i si vurdering når barnehagar skal godkjennast.

Gjemnes kommune har gjort ei konkret vurdering av lokala. Vi kan ikkje av dokumentasjonen sjå, at uteområdet i samband med denne utvidinga, er vurdert.

Utvidinga av NLM Torvikbukt barnehage er avgrensa og vi kan av dokumentasjonen ikkje sjå at kommunen har kontrollert og omtala at barnehagen sine lokale og uteområdet fremmer barna sine muligheiter for leik, livsutfalding og meiningsfulle aktivitetar ut i frå barna sin alder. Kommunen har likevel vurdert lokalet til å vere eigna til barnehagedrift. Vi kan i dokumentasjonen ikkje sjå at kommunen kontrollerer om barnehagen sin bemanningsplan er forsvarleg når det gjeld tal på tilsette i forhold til opningstid, barna sin alder og utvikling.

Fylkesmannen har ikkje grunnlag til å uttale seg om kommunen kontrollerer at barnehagen sin bemanningsplan gir tilstrekkeleg bemanning til å oppfylle krava til pedagogisk innhald.

Vi har i denne samanhengen heller ikkje grunnlag for å uttale oss om kommunen ved godkjenning kontrollerer at barnehagane har forsvarleg pedagogisk og administrativ leiing.

Når det gjeld innhenting av politiattest frå barnehageeigar og eigar sin familie ved godkjenning, og innhenting av politiattest frå eigar eller eigar sine familiemedlemmar der eigar sjølv eller familiemedlemmen skal arbeide i barnehagen eller av andre grunnar oppheld seg regelmessig i barnehagen, har Fylkesmannen i dette tilsynet, ikkje grunnlag for å uttale seg.

Fylkesmannen kan ikkje uttale seg om kommunen avslår søknad om godkjenning, i tilfelle der dei mottek politiattestar som ikkje er tilfredsstillande,

Vi kan heller ikkje her uttale oss om kor vidt kommunen kontrollerer at barnehagen sine vedtekter samsvarar med minimumskrava i lova.

I kommunen sitt godkjenningsvedtak av leike- og opphaldsarealet på 13 kvm finn vi i dokumentasjonen at ,sidan forrige godkjenning (2005) er rommet som det nye arealet er ein del av, er utbetra med lyddempande plater og at det dermed er godt eigna til barnehagedrift.

Gjemnes kommune har ikkje familiebarnehagar og vårt tilsyn omfattar dermed ikkje familiebarnehagar.

Kommunen sitt godkjenningsvedtak om utviding av leike- og opphaldsareal inneheld informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans og framgangsmåte ved klage. Vedtaket manglar opplysningar om adgangen til å sjå dokumenta i saka.

Fylkesmannen kan ikkje på bakgrunn av dette tilsynet uttale seg om eventuelle avslag på søknader om godkjenning inneheld kommunen si grunngjeving for avslaget.

Godkjenningsvedtaket om utviding av leike- og opphaldsarealet føreset at gjeldande arelanorm for utnytting av leike- og opphaldsareal vert nytta. Utover dette kan ikkje Fylkesmannen uttale seg om kommunen sin praksis om å grunngje innvilging når det er fastsett vilkår.

4 Varsel om pålegg om retting

I kapitla ovanfor har vi konstatert at de ikkje oppfyller regelverket på alle område. Vi gir dykk ein frist til å rette regelverksbrota, jf. kommunelova § 60 d.

Før fristen må de sende oss ei erklæring om at forholda er retta og ei utgreiing om korleis brota er retta.

Dersom de ikkje har retta regelverksbrota før rettefristen, vil vi vedta pålegg om retting. Eit pålegg om retting er eit vedtak som de kan klage på, jf. forvaltningslova kapittel VI.

Følgjande pålegg er aktuelle å vedta etter at rettefristen er over:

Gjemnes kommune som barnehagemyndig må gjennom rettleiing og tilsyn sørge for at barnehageeigarane etterlever regelverket(jf. Barnehagelova §§ 8 og 16): Gjemnes kommunen må i denne samanheng sørge for å :

a) sende førehandsvarsel til barnehageeigar i tilfelle der det er gitt pålegg om retting
b) gi pålegg om retting berre i tilfelle der det er konkludert med at eit forhold er ulovleg eller uforsvarleg
c) gi ein frist for retting i sine pålegg om retting til barnehageeigar
d) følgje opp at brota på barnehagelova blir retta
e) opplyse om klageadgang, klagefrist, klageinstans og framgangsmåte ved klage , og gi informasjon om retten til å sjå dokumenta i saka eller om retten til å be om utsetting
f) sjå til at politiattest er framlagt før tiltreding i stilling
g) sjå til at politiattestar vert makulerte etter at dei er lagt fram

Kommunen har rett til innsyn i saksdokumenta, jf. forvaltningslova § 18.

Frist for retting er 31.05.2018.

Med helsing

Maren Ørjasæter Aaland
Fagkoordinator

Bodil Gina Grindvik Uri
Rådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Gjemnes kommune
Rådmannen

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Pb 2520
6404 MOLDE

Deres ref:	Vår ref	Saksbehandler	Dato
	2017/69154-6	Lene Holten	12.01.2018

Tilsvar til førebels tilsynsrapport med Gjemnes kommune som barnehagemyndighet

Viser til punkt 4 – Varsel om pålegg om retting

Punkt a- e)
Gjemnes kommune vil lage rutiner innen utgangen av februar 2018, som legges i kommunens kvalitetssystem. Gjemnes kommune vil også innkalle til et møte med Nettverk Nordmøre, det tilsynsrapporten blir tema.

Punkt f – se til at barnehagene oppfyller kravet til pedagogisk bemanning.
Gjemnes kommune har etter de tilsynene som ble foretatt i 2014 og 2015 behandlet flere søknader om dispensasjon fra utdanningskravet som barnehagelærer i forhold til pedagogisk bemanning. Det er utarbeidet eget søknadsskjema som skal fylles ut, og det blir gitt skriftlig vedtak om dispensasjon. Se vedlegg for dokumentasjon. Gjemnes kommune mener derfor at barnehagene oppfyller kravet til pedagogisk bemanning, og at barnehagemyndigheten behandler dispensasjoner etter gjeldende regelverk. I det konkrete tilsynet det vises til i rapporten, var det allerede ansatt en pedagog i stillingen, men som ikke hadde tiltrådt enda.

Punkt g – se til at politiattest er framlagt før tiltreding i stilling.
Gjemnes kommune tok tak i dette etter forrige tilsyn i 2012, og har laget egne rutiner for håndtering av politiattester. Regelverket er gjennomgått med alle barnehagestyrere i både kommunale og private barnehager. Gjemnes kommune sender ut arbeidsavtale der det vises til krav om politiattest ved ansettelser. Her kommer det fram at politiattest må framlegges før en tiltrer stillinga. Se vedlegg for dokumentasjon. Gjemnes kommune mener derfor at det ikke er grunnlag for pålegg om retting på dette punktet.

Punkt h – se til at politiattester blir makulerte etter at de er lagt fram.
Gjemnes kommune har rutinebeskrivelse for innhenting og makulering av politiattester som ligger i vårt kvalitetssystem. Se vedlegg for dokumentasjon. Også denne rutinen ble det gitt veiledning om på lik linje med innhenting av politiattest beskrevet i forrige punkt. Gjemnes

kommune mener derfor at vi har oppfylt kravene som ligger i Lov om barnehager § 16 – politiattest.

Gjemnes kommune mener det gjennom dette svaret er dokumentert at kravene i §§ 8 og 16 i Lov om barnehager til Gjemnes kommune som barnehagemyndighet er oppfylt.

Dette brevet er godkjent elektronisk og har ingen signatur.

Med hilsen

Birgit Eliassen
Rådmann
71291111

Lene Holten
Barnehagefaglig ansvarlig
71290407

Vedlegg:

Rutinebeskrivelse for innhenting av politiattest
Eksempel på utfylt arbeidsavtale
Eksempel på notat i personalmappe angående politiattest
Eksempel på søknad om dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder
Eksempel på svar på dispensasjonssøknad fra utdanningskravet for pedagogisk leder

FYLKESMANNEN
I MØRE OG ROMSDAL

Saksbehandlar, innvalstelefon
rådgivar Bodil Gina Grindvik Uri, 71 25 85 89

Vår dato
19.03.2018
Dykkar dato

Vår ref.
2017/4683/FMMRBOUR/611
Dykkar ref.

Gjemnes kommune
Nordmørsvegen 24
6631 BATNFJORDSØRA

28 MAR 2018

Oversendingsbrev- Tilsynsrapport med regelverksbrot

Tilsynsrapport: Frist for retting 31.05.2018

Vi har gjennomført tilsyn med Gjemnes kommune i perioden 18.07.2017 fram til i dag.

I tilsynet har vi funne at de ikkje oppfyller regelverket på dette området. Denne oversendinga gir dykk ei oversikt over kva for pålegg som er aktuelle å vedta.

Før fristen må de sende oss ei erklæring om at forholda er retta og ei utgreiing om korleis brota er retta.

Dersom de ikkje har retta regelverksbrota før rettefristen, vil vi vedta pålegg om retting. Eit pålegg om retting er eit vedtak som de kan klage på, jf. forvaltningslova kapittel VI.

Vi gjer merksam på at tilsynsrapporten er eit offentleg dokument. Vi publiserer våre tilsynsrapportar på vår heimeside.

Med helsing

Jørn Thomassen (e.f.)
Assisterande utdanningsdirektør

Bodil Gina Grindvik Uri

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Vedlegg: Tilsynsrapport

GJEMNES KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1557/02
Arkiv: 210
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 18.5.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 12/18	Kontrollutvalget	4.6.2018

ØKONOMISK RAPPORT 1. KVARTAL 2018

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar økonomisk rapport 1. kvartal 2018, sammen med økonomisjefens muntlige redegjørelse til orientering.

Saksopplysninger

I henhold til lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 77 nr. 4 skal kontrollutvalget

"påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte."

Med hjemmel i kommuneloven § 46 nr. 8, har Kommunaldepartementet gitt **Forskrift om årsbudsjett for kommuner.**

I § 10 i forskrifta går det fram at administrasjonssjefen gjennom budsjettåret skal legge fram rapporter for kommunestyret som viser utviklingen i inntekter og utgifter i henhold til vedtatt årsbudsjett. Dersom administrasjonssjefen finner rimelig grunn til å anta at det kan oppstå nevneverdige avvik i forhold til vedtatt eller regulert årsbudsjett, skal det i rapportene til kommunestyret foreslås nødvendige tiltak. Rapporteringen skal minimum skje to ganger pr. år jf. merknad til paragraf 10.

I § 11 går det fram at det skal foretas endringer i årsbudsjettet når dette anses påkrevd. Det er kommunestyret selv som skal foreta de nødvendige endringer i årsbudsjettet.

I § 12 går det fram at de oversiktene skal inneholde inntekter, utgifter, avsetninger og bruk av avsetninger og bygge på samme forutsetninger som det vedtatte årsbudsjett
Vedlagt følger:

- Saksframlegg til formannskap/kommunestyre 29.5.2018 sak xx/18.

VURDERING

Budsjettet for 2018 er periodisert og inneholder en kolonne for prognose. Rådmannen presiserer at kolonnen for budsjett ofte vil være basert på skjønn/estimat, og kan derfor avvike mot regnskapstabellen for perioden uten at det trenger å være et reelt avvik.

Driftsrapport for 1. kvartal viser så langt et merforbruk innenfor ansvarsområdene i størrelsesorden kr 250 000.-. Dette knytter seg til Kulturkontoret og Areal og drift.

Rådmannen legger opp til at merforbruket innenfor de enkelte ansvarsområdene dekkes gjennom reduserte driftstiltak innen avdelingen. Avdelingsledere og budsjettansvarlige har i driftsrapporten kommentert vesentlige avvik på ansvars- og tjenesteområder pr. 31.3.2018. I denne oversikten kommer bl.a. frem signal fra NAV om at ytelser for livsopphold etter nåværende prognoser vil ha et merforbruk på 250 000,- i 2018.

Lønnsutgiftene og sosiale utgifter er den største utgiftsposten i kommunes budsjett, og utgjør 70 % av budsjettet. Samlet nettoavvik lønn inkl. sykepenger og sosiale utgifter utgjør 1,8 mill. kroner.
I rådmannens saksframlegg til formannskapet og kommunestyret er de enkelte ansvarsområder beskrevet.

Samlet er det kommet inn 37,2 mill.kr i rammeoverføringer pr. april måned. Skatteinntekter pr. mars måned for kommunen utgjør 18,3 mill. kroner. Rådmannen skriver at det er for tidlig å si hvordan prognose for inntektsutjevning vil bli for 2018. Netto virkning skatt, rammer, inntektsutjevning utgjør så lang kr 100 000.- under budsjett.

I tekstdelen av driftsrapporten står det at det så langt er ført 1,792 mill.kr. i investeringsregnskapet av et budsjett på 23,290 mill. kroner. Sekretariatet tror dette er 2017 tall som ikke er oppdatert for 2018, da tallene ikke stemmer med Investeringsbudsjett pr. 30.04.2018 som ligger i driftsrapporten. I tabellen ligger det ikke noen kolonne for 2018, men sekretariatet går ut fra det er skrivefeil og at de to første kolonnene i tabellen er regnskap og budsjett for 2018. Det er da så langt ført 4. 361 mill. kr. av et budsjett på 92 mill. kroner.

Det medfølger en oversikt over status for den enkelte prosjekt. I rådmannens kommentar står det at investeringsbudsjettet for 2018 er satt under press grunnet den pågående grensejusteringssaken, som nå ligger i departementet. Flere av investeringsprosjektene for i år er ikke iverksatt så lang. Eventuelt korrigert investeringsbudsjett for 2018 vil det bli tatt stilling til i junimøte i kommunestyret.

Jane Anita Aspen
daglig leder

Gjemnes kommune

Arkiv: 153
Arkivsaksnr: 2018/11581-1
Saksbehandler: Per Olav Eide

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	33/18	15.05.2018
Kommunestyret		29.05.2018

Økonomisk rapport 1. kvartal 2018

Vedlegg
1 Status økonomisk rapport pr. 30.04.18
2 Regnskapskommentarer fra budsjettansvarlige pr. 1. kvartal
3 Økonomisk rapport barnevernet 1. kv. Kristiansund kommune

Rådmannens forslag til vedtak

1
Kommunestyret tar den økonomiske rapporten til etterretning.

Den økonomiske rapporten for 1. kvartal 2018 viser et regnskapsmessig resultat på årsbasis med et merforbruk på kr. 249 000. Kommunestyret forutsetter at merforbruket dekkes bl.a. inn gjennom driftsreduserende driftstiltak på de enkelte ansvarsområder.

Saksutredning

Den framlagte økonomiske rapporten for 1. kv. 2018 er bl.a. tatt utgangspunkt i skriftlige rapporter fra avdelingslederne/ budsjettansvarlige. Denne rapporten omtaler status av den økonomiske situasjonen på nåværende tidspunkt for de ansvarlige pr. 31.03.18.

Rådmannen har også sett på status på en del hovedposter også for april for bl.a. lønn.

Prognose 2018 etter 1. kvartal.
Budsjettet for 2018 er periodisert. Dette betyr at budsjettet er delt opp etter måneder, enten fordelt etter 12 måneder, kvartalsvis, fordelt på bare en måned, eller andre hensiktsmessige

fordelinger. Dette krever stor nøyaktighet og forutsigbarhet når inntekter og utgifter vil påløpe gjennom året, samtidig at de skal treffe på riktig budsjettert måned.

I mange tilfeller er slike utgifter og inntekter umulig å vite eksakt når de kommer. Derfor vil tall i kolonnen for budsjett nedenfor ofte være basert på skjønn/ estimat, og derfor avvike mot regnskapstabellen for perioden. «Avvikene» kan i enkelte tilfeller framkomme til dels betydelige, uten at det av den grunn nødvendigvis trenger å være reelle avvik.

Ved gjentatte omperiodiseringer av budsjettet av den budsjettansvarlige, vil presisjonen/ nøyaktigheten mellom regnskapstall pr. periode og periodebudsjett forbedres. Derfor er det vel så viktig å støtte seg til gode verbale økonomirapporter fra den enkelte.

Rådmannen kan se at det er få ledere som har omperiodisert budsjettet så langt i år. Dette arbeidet bør pågå kontinuerlig, og må være gjennomført til neste økonomirapport som legges fram til kommunestyret i junimøtet.

I kolonnen for «Endret prognose» nedenfor viser et samlet netto avvik/ merforbruk i hovedsak i.f.t. budsjett og pr ansvarsområde:

Tjene	Kolonne1	Regnskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett	Endret prognose	Ny prognose
1000	Folkevalgte	512 669	644 046	-131 377	2 434 000	0	2 434 000
1100	Rådmannen	2 080 578	2 473 826	-393 248	4 855 000	0	4 855 000
1200	Økonomisjef	1 606 662	1 848 792	-242 130	5 451 000	0	5 451 000
1300	Assisterende rådmann- personal	819 637	683 015	136 623	2 372 852	0	2 372 852
1400	NAV	487 425	510 162	-22 736	1 820 000	0	1 820 000
2000	Skolefaglig kompetanse	1 232 586	1 880 447	-647 862	6 936 000	0	6 936 000
2050	Barnehagefaglig kompetanse	3 698 378	1 887 899	1 810 479	7 386 000	0	7 386 000
2100	Rektor Angvik skole	1 710 670	1 772 847	-62 178	6 258 000	0	6 258 000
2200	Rektor Batnfjord skule	5 359 578	6 449 542	-1 089 964	23 400 000	0	23 400 000
2500	Styrer Angvik barnehage	701 885	765 255	-63 371	2 768 148	0	2 768 148
2600	Styrer Solsida barnehage	1 752 720	1 721 600	31 120	6 133 000	0	6 133 000
2800	Styrer Bergsøy barnehage	620 073	647 127	-27 055	2 337 000	0	2 337 000
2900	Styrer Astaddalen frilufts- og mus	618 175	607 098	11 077	2 167 000	0	2 167 000
3000	Avdelingsleder helse- og omsorg	18 086 976	19 331 919	-1 244 943	69 745 000	0	69 745 000
4000	Avdelingsleder areal og drift	4 309 782	3 681 970	627 812	13 072 000	206 000	13 278 000
5000	Kulturkontoret	936 616	502 610	434 006	1 875 000	43 000	1 918 000
5100	Rektor kultur- og musikkskolen	178 419	346 000	-167 581	1 093 000	0	1 093 000
6010	VAR- området vann	-581 665	-597 888	16 223	0	0	0
6020	VAR- området avløp	-12 402 517	-703 517	-11 699 000	0	0	0
6030	VAR- området slam	-379 733	-328 174	-51 558	0	0	0
6040	VAR- området renovasjon	-198 949	-921 061	722 112	0	0	0
6050	VAR- området feiing	-163 343	-211 263	47 919	0	0	0
7000	Kommunestyrets reservepost	0	0	0	3 000 000	0	3 000 000
7900	Pensjon- premieavvik- fellesansv	75 109	0	75 109	0	0	0
8000	Skatter, rammeoverf. m.v.	-51 330 266	-47 966 438	-3 363 828	-173 523 000	0	-173 523 000
9000	Finansutgifter, resultat m.v.	1 694 672	1 514 043	180 629	10 420 000	0	10 420 000
0	0	0	0	0	0	0	0
	TOTALT	-18 573 864	-3 460 141	-15 113 723	0	249 000	0

Prognose for regnskapsmessig resultat for hele året viser et avvik/ merforbruk mellom tildelt ramme og vedtatt tjenesteproduksjon/ driftsnivå i størrelsesorden kr. 249 000. Merforbruket fordeles slik:

- Areal og drift kr. 206 000
- Kulturkontoret kr. 43 000

Det forutsettes at nevnte ansvarsområder setter i gang driftstiltak for å få balanse i budsjettet.

Kommentarer til budsjettet fra avdelingsledere og budsjettansvarlige legges ved saken. I økonomirapporten er det også tatt inn vurdering og status for bl.a. ansvarsområder og hovedposter.

Når det gjelder mindreinntekt vedrørende skatteinntektene forutsettes det at inntektsutjevningen vil dekke opp dette.

Sykefraværet
I henhold til lokal IA-avtale, har Gjemnes kommune et mål om et sykefravær på 5,5% totalt.

Enkelte avdelinger har til dels fortsatt høyt sykefravær.

Utvikling av sykefraværet 1. kvartal de siste 4 årene:

År	2018	2017	2016	2015
Pr. 31.03.				
Egenmelding	1,4	1,3	1,5	1,7
Sykemelding- korttid	1,9	2,1	3,0	2,2
Sykemelding- langtids	5,4	5,6	4,9	2,7
Totalt	8,7	9,0	9,4	6,6

Totalt sykefravær ligger pr. 31.03. på 8,7 % inkl. egenmelding. Vi ligger m.a.o. 3,2% over målsetningen om 5,5% sykefravær for 2018. Det jobbes aktivt for å få ned sykefraværet for å nå målsettingen.

HMS
Kommunen fokuser kontinuerlig på dette arbeidet.

Kvalitetssystemet
Det meldes inn kontinuerlig inn avvik gjennom kvalitetssystemet fra avdelingene opp til leder. I kvalitetssystemet ligger også de fleste av rutinedokumenter som er vedtatt enten politisk og administrativt.

Drifts- og kapitalbudsjettet 2018
Regnskapstallene i tabellen nedenfor er tatt utgangspunkt i tall pr. 30.04.18.

Tallene kan avvike noe sammenlignet med tall på samme tid i fjor pga. noe etterslep i regnskapsføringen.

Brutto driftsresultat i regnskapet skal være så stort at det dekker renter og avdrag på kommunen sine innlån. Budsjetterte renter og avdrag (finanskostnader) utgjør 11,559 mill. kr.

I tabellen nedenfor er det medtatt lønnsutgifter pr. april måned. Vedlagte hovedoversikt sammenfattes slik i hele 1000 kr.:

Tekst	R 30.04.2018	Årsbudsj. 18	% Forbruk	R 30.04.17	% Forbruk
Sum driftsinntekter	76 055	221 686	34,3	79 189	36,5
Sum driftsutgifter	74 416	209 092	35,6	72 712	35,4
Brutto driftsresultat	**1 639**	**12 594**	**13,0**	**6 477**	**57,6**
Resultat eksterne finanstransaksjoner	- 1 693	- 10 455	16,2	- 1 422	13,7
Netto driftsresultat	**-54**	**2 149**	**-2,5**	**5 055**	**581,3**
Netto finanstransaksjoner	-1 037	- 1 989		- 1 323	
Regnskapsmessig resultat	**-1 091**	**0**		**3 732**	

Overnevnte tabell viser regnskapsførte tall pr. 24.04., og er derfor ingen prognose for 2018. Tendensen er likevel såpass klar som viser et svakere resultat enn 2017 til samme tid.

Hovedtall fra oversikten pr. 30.04.2018 viser:

- Brutto driftsresultat 1,639 mill. kr., tilsvarende 13,0 % av budsjett.
  Av sum driftsinntekter: 2,2 %
- Netto driftsresultat - 54 000. kr., tilsvarende – 2,5% av budsjett
  Av sum driftsinntekter: - 0,1 % (krav 1,75%)
- Regnskapsmessig resultat - 1,091 mill. kr. (underskudd)

Prognose lønnsutgifter regnskapsåret 2018
Samlet utgjør lønnsutgiftene pr. april måned 44,475 mill. kr., som tilsvarer 38,4 % av budsjetterte lønnsutgifter på 115,848 mill. kr.

Det er kommet inn kr. 1 635 000 i sykepenger pr. mars måned, tilsvarende 12,335 mill. kr. mere enn budsjettert.

Prognosen for lønn, sosiale utgifter og sjukepenger for hele året framkommer i kolonnen for «Avvik i kr.» (i hele 1000 kr.):

	Jan-april	% forbruk	Årsbudsjett	Periodebudsjett	Avvik i kr
Lønnsutgifter	44 475	38,4	115 848	29 769	**2 780**
Sjukepenger	1 635		300	-	- **1 335**
Netto lønnsforbruk	42 840	37,1	115 548	-	**1 445**
Sosiale utgifter	11 769	33,3	35 312		**433**
Netto avvik lønn	54 609	36,2	150 860		**1 878**

Lønnsforbruket skal etter fratrekk av sykepenger på 1,635 mill. kr. ligge på ca. 36,0 %. Ut i fra dette betyr det et avvik/ merforbruk på 2,4 % eller 2,780 mill. kr. på postene for lønn. Netto merforbruk (lønn minus sykepenger) utgjør 1,445 mill. kr. eller 1,25%. I tillegg kommer sosiale utgifter.

Samlet netto avvik lønn inkl. sykepenger og sosiale utgjør dermed 1,878 mill. kr.

I disse beregningene forutsettes det at de vedtatte driftstiltak i budsjettet for 2018 blir gjennomført. De budsjettansvarlige har i sin statusrapport beskrevet en status vedrørende driftstiltakene i budsjettet.

Avregning arbeidsgiveravgift og pensjon skjer først ved regnskapsavslutningen.

Prognosen tar ikke hensyn til årets lønnsoppgjør. Det er satt av et beløp på 3,0 mill. kr. til årets lønnsoppgjør. Det er for tidlig å si hvor mye lønnsoppgjøret vil koste kommunen i år, men det er nylig blitt enighet i lønnsoppgjøret mellom partene i arbeidslivet med en ramme på 2,8%.

Merknader til driftsbudsjettet.
Lønnsutgiftene og sosiale utgifter er den største utgiftsposten i kommunens budsjett og utgjør over 70 % av budsjettet. Derfor er det viktig med en nærmere analyse av lønnsforbruket så langt i år.

Det gjøres oppmerksom på at vurderingen / analysen i tabellform nedenfor baseres seg utelukkende på lønn, sykepenger og sosiale utgifter. Øvrige kommentarer fra avdelingslederne/ budsjettansvarlige ligger ved som eget vedlegg til saken. Kommentarene fra avdelingslederne er basert på regnskapstall pr. 31.03.

Ansvar 1000: Folkevalgte
For de Folkevalgte er lønnsforbruket pr. april følgende i hele 1000 kr:

	Sum lønn	Forbruk %	Sykepenger	Nto lønnsforbr.
Folkevalgte	298	31,2	0	31,2

Lønnsforbruket holder seg innenfor budsjett så langt.

Ansvar 1100-1400: Sentraladministrasjonen og NAV.
For sentraladministrasjonen og NAV er lønnsforbruket pr. april måned følgende i hele 1000 kr:

	Sum lønn	Forbruk %	Sykepenger	Nto lønnsforbr.
Sentraladministrasjonen, Nav	4 366	40,5	109	39,5

Lønnsforbruket ligger ca. 4 % over budsjett så langt. Lønnsutgifter til introduksjonsordningen ligger bl.a. høyere enn budsjett. Dette dekkes opp av introduksjonsstønad.

Sentraladministrasjonen er involvert i flere investeringsprosjekter, og som medfører en avregning av lønn mot prosjekt i investeringsregnskapet. Refusjonskrav mot bl.a. andre kommuner og interne føringer skjer senere.

Ansvar 2000: Skolefaglig kompetanse- fellesutgifter skole
Ansvarsområdet for skolefaglig kompetanse- fellesutgifter skole viser et lønnsforbruk pr. april måned i hele 1000 kr:

	Sum lønn	Forbruk %	Sykepenger	Nto lønnsforbr.
Skole	784	40,4	0	40,4

Lønnsforbruket ligger 4% over budsjett så langt.

Ansvar 2050: Barnehagefaglig kompetanse- fellesutgifter barnehage
Ansvarsområdet for barnehagefaglig kompetanse- fellesutgifter skole viser et lønnsforbruk pr. april måned i hele 1000 kr:

	Sum lønn	Forbruk %	Sykepenger	Nto lønnsforbr.
Barnehage	233	20,7	8	20,6

Ut i fra dette ligger lønnsprognosen godt under budsjett.

Ansvar 2100-2200 Rektor Angvik skole og Batnfjord skule
For skolene er lønnsforbruket pr. april måned følgende i hele 1000 kr:

	Sum lønn	Forbruk %	Sykepenger	Nto lønnsforbr.
Angvik skole	1 974	39,1	118	37,5
Batnfjord skule	6 292	37,6	153	36,9
SUM skoler	**7 995**	**36,7**	**271**	**35,8**

Samlet merforbruk på lønn for skolene inkl. innbetalt sykepenger ligger likt med budsjett så langt.

Ansvar 2500-2900 Styrere barnehager
For barnehagene er lønnsforbruket pr. april måned følgende i hele 1000 kr:

	Sum lønn	Forbruk %	Sykepenger	Nto lønnsforbr.
Alle barnehager	4 884	40,0	444	36,6

Lønnsforbruket ligger 0,6 % over budsjett så langt.

Ansvar 3000: Avdelingsleder helse- og omsorg
For helse- og omsorgsavdelinga er lønnsforbruket pr. april måned i.f.t. budsjett i 1000 kr:

	Sum lønn	Forbruk %	Sykepenger	Nto lønnsforbr.
Helse og omsorg	19 977	39,1	712	37,7

Lønnsforbruket ligger ca. 2,7 % over budsjett så langt. Selv om prognosen er noe usikker på dette tidspunkt, så er dette bekymringsfullt. Det er viktig at driftstiltakene som er vedtatt i budsjettet gjennomføres.

Ansvar 4000: Avdelingsleder areal og drift
For areal- og driftsavdelinga er lønnsforbruket pr. april måned i f.t. budsjett i 1000 kr:

	Sum lønn	Forbruk %	Sykepenger	Nto lønnsforbr.
Areal og drift	4 138	35,8	61	35,3

Lønnsforbruket holder seg innenfor budsjett så langt. Avdelingsleder rapporterer om et merforbruk på kr. 209 000., som skyldes bl.a. merutgifter til strøm i Flemma grenadahus og Heggem allaktivitetshus på kr. 150 000. Det var forutsatt i kommunestyrets vedtak fra 21.11.17 om at avdelingen ikke skulle ha økonomiske forpliktelser ut over gebyr for renovasjon, vann, avløp og forsikring. Det er m.a.o. ikke samsvar mellom kommunestyrets vedtak og avdelingens budsjett på disse postene.

Ansvar 5000: Kulturkontoret
For kulturkontoret er lønnsforbruket pr. april måned i.f.t. budsjett i 1000 kr:

	Sum lønn	Forbruk %	Sykepenger	Nto lønnsforbr.
Kulturkontoret	245	34,2	0	28,3

Ut i fra overnevnte ligger lønnsutgiftene i tråd med budsjett. Kulturkonsulenten rapporterer om en regnskapsmessig avvik på kr. 43 000, som skyldes kreditering av faktura på feil regnskapsår.

Ansvar 5100: Kulturskolen
For kulturskolen er lønnsforbruket pr. april måned i.f.t. budsjett i 1000 kr:

	Sum lønn	Forbruk %	Sykepenger	Nto lønnsforbr.
Kulturskolen	771	38,9	31	37,3

Lønnsforbruket ligger ca. 1,3% over budsjett så langt.

Ansvar 6010-6050: VARSF- området
Ansvar 6010- 6050 VARSF- områdene (vann, avløp, renovasjon, slam og feiing) belastes driftsregnskapet direkte avhengig av om sjølkostregnskapet viser over- eller underskudd.

VARSF- områdene er budsjettert med en netto merutgift på kr. 0, dvs. i balanse. Med unntak av slam er tidligere års underskudd på VAR- området nå nedbetalt. Samlet er det satt av kr. 2,1 mill. kr. i selvkostfond for vann, avløp, renovasjon og feiing. Mye av avsatt fond vil gå med til å dekke årets utgifter på nåværende ledningsnett.

En feilfakturering i mars er rettet opp i april måned.

Ansvar 7000: Kommunestyrets reservepost
Kommunestyreposten er tenkt brukt for å dekke opp uforutsette utgifter/ brutte forutsetninger i driftsregnskapet gjennom året. Den skal også være en «buffer» mot underskudd i regnskapsåret.

Kommunestyrets reservepost utgjør 3 mill. kr., som i helhet går til årets lønnsoppgjør.

Renter og avdrag
Det er foreløpig små endringer mht. rentesituasjonen for våre innlån. Det er ventet en noe økning i rentebanen i tiden framover. Hvor mye gjenstår å se.

Skatteinntekter/ rammeoverføringer/ eiendomsskatt.

Samlet er det kommet inn 37,2 mill. kr. i rammeoverføringer pr. april måned. Beregning av inntektsutjevningen avgjør hvor store inntektene blir for vår del til slutt. Det er for tidlig å si hvordan prognosen for inntektsutjevning vil bli for 2018 på nåværende tidspunkt.

Skatteinntekter pr. mars måned for kommunen utgjør 18,3 mill. kr. Skatteinngangen ligger ca. kr. 100 000 lavere enn prognosen. Utviklingen videre framover er usikre, men netto virkning skatt, rammer, inntektsutjevning holder budsjettmålet så langt.

Rådmannen vil følge nøye med på utviklingen på dette området. Samtidig forutsettes det at inntektsutjevningen vil fange opp den foreløpige lave skatteveksten.

Det er budsjettert med 9,892 mill. kr. i eiendomsskatt for 2018. Det er nå sendt ut 1. termin av eiendomsskatten. Skattesatsen for boliger, fritidseiendommer, landbruk er satt til 5,25 promille for 2018. Satsen for verker og bruk, og for næringseiendommer er satt til 7 promille. Foreløpig ser budsjettanslaget for eiendomsskatt ut til å holde.

Investeringsregnskapet
Så langt er det ført 1,792 mill. kr. i investeringsregnskapet av et budsjett på 23,290 mill. kr.

Status på prosjektene i investeringsbudsjettet er som følger:

9105 Kommuneplan og reguleringsplan generell
Kommuneplanens arealdel og samfunnsdel, reguleringsplan Solsida 3 og 4, reguleringsplan Torvikbukt sentrum og reguleringsplan Nåstad er under arbeid (egne prosjektnummer på reguleringsplanene)

9107 Kommunehuset fasade vest
Ikke igangsatt

9200 Batnfjord skule - tilbygg
Pågår – intern arbeidsgruppe snart ferdig med grunnlag for å utarbeide anbud

9205 Angvik skole – varmepumpe
Ikke igangsatt

9216 Astaddalen barnehage – tilbygg og ferdigstilling 2. etasje
Entreprenør valgt – arbeider ikke igangsatt

9302 Ny sykehjem
Avventer reguleringsplan – krav om geoteknisk vurdering – entreprenør valgt

9403 GIS-line plan og matrikkel
Programvare ikke innkjøpt

9504 Gjemnes kirke – rehabilitering
Pågår

9601 Grunnkjøp generell
Ikke igangsatt

9603 Vassforsyning Øre vassverk
Pågår – straks ferdig

9607 Solsida 3 og 4
Reguleringsplan solsida 4 godkjent – prosjektering tekniske anlegg starter

9608 Batnfjord samfunnshus – rehabilitering fasader
Ikke igangsatt

9620 Maskiner – utstyr drift
Innkjøp pågår

9625 Fiberfremføring kommunale boliger
pågår

9633 Søvik boligfelt – overvann
Pågår

9637 Nåstad boligfelt
Planbehandling pågår

9638 Torvikbukt sentrum
Planbehandling pågår

9644 Slamavskiller avløp Søvik
Ikke igangsatt

9645 Renseanlegg Astad
Pågår fra 2017

9652 Batnfjord brannstasjon – ombygging
Pågår

9653 Kjøp av redningsbil brannvern
Innkjøpt

9654 Høgset vassverk – rehabilitering
Ikke igangsatt

9660 Ikornnesvegen oppjustering, Høgset
Ikke igangsatt

9661 Einnesvegen – ferdigstilling
Ikke igangsatt

9662 Åbakkevegen – rehabilitering
Ikke igangsatt

9663 Bergevegen – rehabilitering
Ikke igangsatt

9664 Solsida boligfelt – nye veglys
Ikke igangsatt

9670 Gjemneshallen – rehabilitering gulv og nytt låssystem
Gulv pågår. Løsning på låssystem under vurdering

9671 Øratunet – rehabilitering fasade og terrasse
Ikke igangsatt

9672 Driftsbygget – renovering av lokale drift
Pågår

9690 Tilstandsanalyse samfunnshuset og kommunale boliger
Pågår

Vurdering og konklusjon

Driftsbudsjettet som legges fram for 1. kvartal er svært anstrengt på enkelte områder. Det er et merforbruk innenfor ansvarsområdene i størrelsesorden på 250 000 kr. så langt.

Rådmannen forutsetter at merforbruket innenfor de enkelte ansvarsområdene dekkes inn/ finansieres av driftstiltak innen avdelingen.

Økonomirapporten omhandler årets 3 første måneder, og tallene er selvfølgelig beheftet med usikkerhet. Dette gjelder bl.a. skatteinngang, inntektsutjevning, finanskostnader, kostnadene med de interkommunale samarbeidene, pensjonskostnadene, lønnsoppgjøret og ikke minst arbeidsmarkedet. Den kommunale tjenesteproduksjon må derfor styres godt i tiden framover, og innenfor de driftsrammer som er satt.

Rådmannen forutsetter at de vedtatte driftstiltakene under budsjettbehandlingen i desember 2017 blir fulgt opp og iverksatt av avdelingslederne/ budsjettansvarlige.

Investeringsbudsjettet for 2018 er satt under press grunnet den pågående grensejusteringssaken, som nå ligger i departementet. Flere av investeringsprosjektene for i år er ikke iverksatt så langt. Prosjektene planlegges og vil bli iverksatt i tråd med budsjettet.

Eventuelt korrigert investeringsbudsjett for 2018 vil det bli tatt stilling til i junimøtet. Her vil det også blitt tatt stilling til endelige låneopptak for i år.

Jeg ber om at kommunestyret tar den økonomiske rapporten til etterretning.

Batnfjordsøra, 1.05.2018

Rådmannen i Gjemnes

HOVEDOVERSIKT - økonomisk rapport nr. 1

Driftsbudsjett pr. 30.04.2018, ajourført pr. 01.05.2018

	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Forbruk i	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Forbruk i	Regnskap 2016
Driftsinntekter	BELØP I KR.	BELØP I KR.	i %.	BELØP I KR.	BELØP I KR.	i %.	BELØP I KR.
Brukerbetalinger	2 500 921	8 519 932	29,4	2 707 731	8 209 203	33,0	2 530 505
Andre salgs- og leieinntekter	7 250 265	18 595 500	39,0	7 545 405	17 921 526	42,1	7 878 425
Refusjoner	4 596 258	14 562 600	31,6	7 237 179	15 808 219	45,8	5 956 327
Rammetilskudd fra staten	37 189 682	99 587 000	37,3	36 864 686	95 098 000	38,8	37 393 871
Andre statlige tilskudd	1 093 500	7 370 000	14,8	1 818 605	5 584 000	32,6	1 686 007
Andre overføringer	35 034	285 000	12,3	5 400	300 000	1,8	88 900
Inntekts- og formuesskatt	18 260 495	62 814 000	29,1	18 013 117	64 084 000	28,1	17 257 362
Eiendomsskatt	5 129 125	9 892 000	51,9	4 997 276	9 742 000	51,3	4 916 714
Andre direkte og indirekte skatter	0	60 000	0,0	0	60 000	0,0	0
Sum driftsinntekter	**76 055 280**	**221 686 032**	**34,3**	**79 189 399**	**216 806 948**	**36,5**	**77 708 111**
Driftsutgifter							
Lønnsutgifter	44 475 438	115 847 910	38,4	41 689 025	115 280 645	36,2	39 323 405
Sosiale utgifter	11 777 661	37 281 200	31,6	11 147 498	36 953 939	30,2	10 516 627
Kjøp av varer og tj. som inngår i tjeneseteprod.	7 786 563	23 759 487	32,8	8 844 149	23 776 815	37,2	9 240 188
Kjøp av varer og tj. erstatter egenproduksj.	8 600 864	30 225 608	28,5	8 408 575	28 849 125	29,1	9 181 914
Overføringer	1 775 842	6 973 146	25,5	2 623 047	5 155 538	50,9	2 688 012
Avskrivninger	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Fordelte utgifter	0	-4 995 715	0,0	0	-4 460 692	0,0	0
Sum driftsutgifter	**74 416 368**	**209 091 636**	**35,6**	**72 712 294**	**205 555 370**	**35,4**	**70 950 146**
Brutto driftsresultat	**1 638 912**	**12 594 396**	**13,0**	**6 477 105**	**11 251 578**	**57,6**	**6 757 965**
Finansinntekter							
Renteinntekter og utbytte	31 349	1 114 000	2,8	50 738	864 000	5,9	72 353
Mottatte avdrag på utlån	0	0	0,0	2 000	0	0,0	2 000
Sum eksterne finansinntekter	**31 349**	**1 114 000**	**2,8**	**52 738**	**864 000**	**6,1**	**74 353**
Finansutgifter							
Renteutgifter og låneomkostninger	156 121	3 657 000	4,3	192 791	3 673 000	5,2	231 102
Avdrag på lån	1 567 882	7 902 000	19,8	1 282 244	7 573 000	16,9	1 341 992
Utlån	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Sum eksterne finansutgifter	**1 724 003**	**11 559 000**	**14,9**	**1 475 035**	**11 246 000**	**13,1**	**1 573 094**

Driftsinntekter	Regnskap 2017 BELØP I KR.	Budsjett 2017 BELØP I KR.	Forbruk i i %.	Regnskap 2017 BELØP I KR.	Budsjett 2017 BELØP I KR.	Forbruk i i %.	Regnskap 2016 BELØP I KR.
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-1 692 654	-10 445 000	16,2	-1 422 297	-10 382 000	13,7	-1 498 741
Motpost avskrivninger	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Netto driftsresultat	**-53 742**	**2 149 396**	**-2,5**	**5 054 808**	**869 578**	**581,3**	**5 259 224**
Interne finanstransaksjoner							
Bruk av tidl. Regnsk.m. mindreforbruk	0	0	0,0	0	8 719 547	0,0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	5 021 624	0,0	0	4 161 285	0,0	0
Bruk av bundne fond	92 427	1 993 219	4,6	650 085	1 422 315	45,7	371 159
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Sum bruk av avsetninger	**92 427**	**7 014 843**	**1,3**	**650 085**	**14 303 147**	**4,5**	**371 159**
Overført til kapitalregnskapet	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Avsatt til dekning fra tidl. års underskudd	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Avsatt til disposisjonsfond	1 093 500	5 500 000	19,9	1 008 500	12 368 547	0,0	3 901 175
Avsatt til bundne fond	36 524	3 664 239	1,0	964 600	2 804 178	34,4	1 045 286
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Sum avsetninger	**1 130 024**	**9 164 239**	**12,3**	**1 973 100**	**15 172 725**	**13,0**	**4 946 461**
Udisponert (overskudd)	0	0		0	0		0
Til inndekning senere år (underskudd)	0	0		0	0		0
Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk	**-1 091 339**	**0**	**#DIV/0!**	**3 731 793**	**0**	**#DIV/0!**	**683 922**

Investeringsbudsjett pr. 30.04.2018							
	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Forbruk i	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Forbruk i	Regnskap 2016
Inntekter	BELØP I KR.	BELØP I KR.	i %.	BELØP I KR.	BELØP I KR.	i %.	BELØP I KR.
Salg av driftsmidler og fast eiendom	148 600	600 000	24,8	40 757	400 000	10,2	19 000
Andre salgsinntekter	-5 000	0	0,0	2 100	0	0,0	0
Overføringer med krav om motytelse	28 000	0	0,0	15 248	0	0,0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	387 746	0	0,0	374 732	0	0,0	423 923
Statlige overføringer	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Andre overføringer	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Renteinntekter, utbytte	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Sum inntekter	**559 346**	**600 000**	**24,8**	**432 837**	**400 000**	**10,2**	**442 923**
Utgifter							
Lønnsutgifter	0	0	0,0	3 150	0	0,0	1 148
Sosiale utgifter	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Varer og tjenester i kommunal egenproduksjon	3 960 807	89 555 000	4,4	1 729 661	14 125 000	0,0	2 022 519
Kjøp av tjenester som erstatter egenproduksjon	13 000	2 450 000	0,5	115 159	3 350 000	0,0	52 377
Overføringer	387 746	0	0,0	374 732	0	0,0	423 923
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Fordelte utgifter	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Sum utgifter	**4 361 553**	**92 005 000**	**4,7**	**2 222 702**	**17 475 000**	**12,7**	**2 499 967**
Finanstransaksjoner							
Avdrag på lån	161 570	0	0,0	184 697	0	0,0	267 608
Utlån	0	2 000 000	0,0	600 000	2 000 000	0,0	193 550
Kjøp av aksjer og andeler	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Dekning tidl. års underskudd	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Avsatt til ubundet kapitalfond	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Avsatt til bundne investeringsfond	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Sum finansieringstransaksjoner	**161 570**	**2 000 000**	**0,0**	**784 697**	**2 000 000**	**0,0**	**461 158**
Finansieringsbehov	**3 963 777**	**93 405 000**	**0,0**	**2 574 562**	**19 075 000**	**0,0**	**2 518 202**
Dekket slik:							
Bruk av lån	0	75 874 000	0,0	600 000	17 075 000	3,5	193 550
Salg av aksjer og andeler	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Mottatte avdrag på utlån	93 255	0	0,0	591 188	0	0,0	672 326
Overført fra driftsbudsjettet	0	0	0,0	0	2 000 000	0,0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	17 531 000	0,0	0	0	0,0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Sum finansiering	**93 255**	**93 405 000**	**-4,1**	**1 191 188**	**19 075 000**	**-7,3**	**865 876**

Udekket/udisponert	-3 870 522	0	-4,1	-1 383 374	0	-7,3	-1 652 326

Vesentlige avvik på ansvars- og tjenesteområder pr. 31.03.18 (1. kvartal)

Rapport fra avdelingsledere og budsjettansvarlige.

1000 Folkevalgte

Posten «Kjøp fra kommuner» er budsjettert med kr 102 500 i år. Det har foreløpig ikke kommet noen utgifter på denne posten. Det er merutgift på kr 68 500 på kjøp fra IKS der kommunen selv er deltaker. På denne posten er det ikke budsjettert med utgifter.

Det ut til at budsjettet for folkevalgte går i balanse ut fra regnskap 1.kvartal 2018.

1100 Rådmannen

Sykefravær 1.kvartal 2018:

- Sykmeldinger: 16,5%
- Egenmeldinger 0,1%

Gjemnes kommune skal ikke bosette flere flyktninger i 2018.

Regnskapet 1.kvartal viser et mindreforbruk på kr. 393 000. Noen budsjetterte utgifter er fortsatt ikke regnskapsført, for eksempel utgifter knyttet til kirken.

1200 Økonomisjef

Det knytter seg noe usikkerhet for kostnadene mot de interkommunale løsninger og samarbeid. Den digitale transformasjonen koster gjennom nye dataløsninger etc., men vi vil få innsparinger på sikt.

Ulykkesforsikringene og gruppeliv har reduserte utgifter.

Det er ingen sykefravær pr. mars 2018:

Utover dette er det ingen vesentlige kommentarer.

1300 Assisterende rådmann- personal

Regnskapet viser et merforbruk på kr.137 000.

I årsbudsjett 2018 er det lagt opp til reduksjon av en stilling i administrasjonen. Dette er foreløpig ikke iverksatt.

Merforbruk lønn fast tilsette på kr 33.635

Refusjon kommuner budsjettert med kr 80.000. Foreløpig ikke kommet noe på denne posten.

Sykefravær pr. mars 2018:

- Sykmeldinger: 10,7%
- Egenmeldinger: 0%

1400 NAV

Budsjettet for NAV vil ikke holde seg innenfor det som er budsjettert for 2018. Ytelser for livsopphold vil etter det som er prognosen på nåværende tidspunkt ha et merforbruk på 250 000 i 2018.

2000 Skolefaglig kompetanse
Lønnsutgiftene for ansvarsområdet holder budsjettramma.
Det er ventet økte utgifter til Tøndergård i vårsemesteret, men blir redusert fra nytt skoleår i høst. Utgifter til elever i andre kommuner blir ytterligere redusert i 2018.

Det er ikke registrert sykefravær i perioden.

2050 Barnehagefaglig kompetanse
Avvik i forhold til tilskudd til private barnehager, kr. 398 000,- i merforbruk. Vanskelig å få gjort noe med dette, da en er nødt til å følge forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Usikker på om prognosen holder, men den må bare stå inntil videre.

Sykefraværet for ansvarsområdet har vært høyt det siste året, men det er få ansatte, så det fraværet som er utgjør mye på prosenten. Sykefraværsprosent 1. kvartal er på 18,27 %. Siste året er prosenten på 12,34 %.

2100 Rektor Angvik skole
Utgifter gjennom lønn er generelt høyere enn budsjettert på alle tjenestene. Inntekt gjennom sykelønnsrefusjon er høyere enn budsjettert. Administrativ ressurs til voksenopplæringa dekkes opp ved regnskapsavslutning. Antydet stillingsressurs til dette er 20% stilling.

Utgifter til læremidler øker. Dette skyldes i første rekke et årskull med 13 elever som årlig fører til behov for supplering av lærebøker. Utgifter til dette kommer ved oppstart av nye skoleår.

Sykefravær i perioden er 0,47 %.

Ingen saker fra skolen er fremmet for politisk behandling i siste periode.

2200 Rektor Batnfjord skule
Vi har et lite overskudd på lønn nå, det skyldes mye sykepenger inn og lite vikarutgifter ut. I tillegg har vi lærere som har delvis permisjon og som ikke har vært mulig å dekke helt opp. Dette vil jevne seg ut i høsthalvåret 2018.
Det totale sykefraværet starta på 7% i januar og var på 3,82% i mars. I snitt er dette 5,7% i kvartal 1. Sammenlignet med samme periode i 2017 var sykefraværet da på 5,2%..

Av dette var det egenmeldte fraværet på 0,84% i perioden jan-mars 2018. Vi jobber aktivt med sykefraværsarbeid med tilretteleggingstilskudd, oppfølgingsplaner og dialogmøter..

Vi har ingen restanser på politiske saker.

Det var lagt inn 2 tiltak i budsjett 2018, de gikk på reduksjon i sykepenger og reduksjon i stillinger. Som en vil se ut fra det som er beskrevet ovenfor er tiltaka satt i verk fra januar 2018. Vi holder derfor ramma vår.

2500 Styrer Angvik barnehage
Konklusjon - det er ingen store avvik. Fra høsten av vil utgiftene øke pga. ny pedagognorm.

Sykefraværet hittil i år er på 7,86%, de siste 12 mnd på 2,96% som er noe høyt for oss, men er slik en må regne med.

2600 Styrer Solsida barnehage
Stor usikkerhet om lønnsbudsjettet, det var lagt inn innsparinger fra august 2018, men disse er ikke mulig å gjennomføre. Prognose må stå slik inntil videre. Sak om situasjonen kommer til behandling i kommunestyret.

Sykefraværet for Solsida barnehage har vært høyt det siste året, men i 2018 er det mye lavere enn i 2017. Hittil i 2018 har sykefraværet gått mye ned, fra 12,21% siste året, til 6,21 % siste kvartal. Tiltak vurderes hele tiden i samarbeid med Bedriftshelsetjenesten og Nav arbeidslivssenter.

2800 Styrer Bergsoy barnehage
Ansvar 2800 har et lite avvik i prognosen i første kvartal, men likevel så lite at ompostering vil balansere noen av postene ved årets slutt.

Fra nytt barnehageår, august 2018, er det forventet en massiv nedgang i barnetall på ansvarsområdet, og det er også lagt inn reduksjonstiltak for å få balanse i budsjettet. Det forventes at lønnsbudsjettet vil reduseres, men det er fortsatt usikkert hvor mye siden hovedopptaket ikke er ferdig. Det er også usikkert hvor mye man vil kunne få gjennomføre av foreslåtte reduksjonstiltak uten at det vil gå ut over driften slik den er i dag, og om det i hele tatt er mulig å gjennomføre.

Den økonomiske situasjonen for barnehagene kommer opp som sak i kommunestyret på våren.

2900 Styrer Astaddalen frilufts- og museumsbhg
Det er fortsatt stor usikkerhet om lønnsbudsjettet og hovedopptaket for det nye barnehageåret. Det var lagt inn innsparinger som må skje fra august 2018, men det er stor usikkerhet om disse lar seg gjennomføre, derfor må prognosen stå slik den står i dag inntil videre. Sak om barnehage og økonomi kommer til behandling i kommunestyret før ferien.

Sykefraværet i Astaddalen bhg har i første kvartal vært lavt tilsvarende 1,0%

3000 Avdelingsleder helse- og omsorg
Regnskapet samlet sett pr. 31. mars viser ingen store avvik i henhold til budsjett. Ikke alle tiltak som er beskrevet i økonomiplanen er satt i verk, men det ser ut som tjenesten har redusert utgiftene til drift slik at regnskapet likevel samsvarer med budsjett. I tillegg er det forventet noe mer tilskudd fra staten i løpet av året.

Prognosen er usikker på grunn av at behovene endrer seg brått innenfor tjenestene i helse og omsorg.

Samlet er sykefraværet pr. 31. mars 11,9 %. Egenmeldt fravær utgjør 1,4 % og legemeldt utgjør 10,5. Fraværet er svært høyt, og det er spesielt to tjenesteområder som skiller seg ut med et høyt fravær. Det tjenesteområdet som har høyest sykefravær er det satt i gang tiltak i samarbeid med bedriftshelsetjeneste og arbeidslivssenteret."

4000 Avdelingsleder areal og drift
Regnskapet for ansvar 4000 er gjennomgått og budsjett periodisert. Regnskapet viser et merforbruk på enkelte tjenester til nå i år. Noe av dette skyldes at periodisering ikke var gjort før regnskapsrapport ble kjørt.

Kommentar reduksjonstiltak:
Kommunestyret behandlet i møte 21.11.2017 fremtidig bruk av Flemma Grendahus og Heggem allaktivitetshus. Rådmannens innstilling var at kommunen skulle inngå ny leiekontrakt med Flemma Grendahuslag og Osmarka bygdalag, og at kommunen ikke skal ha økonomiske forpliktelser ut over gebyr for renovasjon, vann, avløp og forsikring. Kommunestyret utsatte saka til sak om grensejustering er avgjort. I budsjettsammenheng ble det forutsatt av administrasjonen at kommunen ikke skulle påføres utgifter med utleie av disse

to bygga. Som følge av kommunestyrets vedtak får avdelinga en merutgift på strøm på ca. kr. 150 000 i 2018.

Kommunestyret vedtok i møte 31.10.2017 at brannstasjon i Torvikbukt legges ned fra 2018. Dette er gjennomført.

Kommentar driftsutfordringer:
Grunnet periode med ekstra høy strømpris ble det benyttet oljefyr til oppvarming av kommunale bygg på Batnfjordsøra i vinter. I tillegg til at vi må ha fyringsolje i beredskapssammenheng ble det innkjøpt 10 kubikk olje. Det var ikke budsjettert med så stort innkjøp av olje. Overforbruk på 16 000 kr. totalt på tjenestene.

Areal og drift belastes med utgifter til annet forbruksmateriell (dopapir, tørkepapir) som brukes på barnehagene, skolene, samfunnshuset og helse- og omsorg. Dette mener vi går inn i driften av den enkelte tjeneste og må budsjetteres der disse kostnadene hører hjemme. Ved sammenligning av tjenestenes kostnader med andre kommuner er det viktig å gi et så riktig bilde av kostnadene som mulig.

Det har vært en spesiell vinter med stort forbruk av isgrus første kvartal, men mindre utgifter til brøyting enn budsjettert.

De kommunale boligene i Flata bærer preg av manglende vedlikehold. I løpet av året må det påregnes økte utgifter og budsjett må økes med kr. 15 000. Det arbeides med vurdering av hva som bør gjøres med disse boligene.
Forsikringer er fra i år delt i to, bygg- og transportforsikringer. Av det som er belastet i regnskapet ser vi at transportforsikringene er høyere enn budsjettert.

5000 Kulturkontoret
Manglande inndekning gjeld kreditnota på husleige Samfunnshuset. Inntekta er ført på 2017.

5100 Rektor kultur- og musikkskolen
Regnskapet er i balanse

6010 VAR- området vann
For lave gebyrinntekter 1. halvår bekymrer, tilsvarer kr.30 000,- på årsbasis. Dette må kontrolleres. Ellers rapporteres tjenesten å være som budsjettert.

6020 VAR- området avløp
Som følge av betydelig faktureringsfeil på gebyr, gir resultatet på ansvar 6020 et feilt bilde pr. mars måned. Dette er rettet opp i april måned.

6030 VAR- området slam
Lavere gebyrinntekter 1.halvår enn budsjett med ca. kr. 30 000. Årsaken er at flere abonnenter har blitt tilkoblet kommunalt avløp. Målet er at antall slamtanker skal reduseres.

6040 VAR- området renovasjon
Tjenesten rapporteres å være som budsjett.

6050 VAR- området feiing
Feiing av piper er ikke fakturert 1.halvår noe som forklarer lavere inntekter enn budsjett. Hele gebyret blir fakturert i sin helhet 2.halvår.

7000 Kommunestyrets reservepost
Kommunestyreposten er tenkt brukt for å dekke opp uforutsette utgifter/ endrede forutsetninger i driftsregnskapet gjennom året. Den skal også være en «buffer» mot underskudd i regnskapsåret.

Det var satt av kr. 3 000 000 til årets lønnsoppgjør. Det er ikke satt av flere midler til andre tiltak utover lønnsoppgjøret.

7900 Pensjon- premieavvik- fellesansvar
Ingen kommentarer så langt. Aktuarberegning kommer ved årsslutt, og som vil påvirke resultatet vedrørende pensjon og kommunens regnskapsmessige resultat.

8000 Skatter, rammeoverf. m.v.
Samlet er det kommet inn 37,2 mill. kr. i rammeoverføringer pr. april måned eller 37,4% av årets budsjett. Skatteinntekter pr. mars måned for kommunen utgjør 18,3 mill. kr., som utgjør 29,1% av årets budsjett.

Det er kommet inn ca. 100.000. kr. MINDRE enn prognostisert skatteanslag for i år. Beregning av inntektsutjevningen avgjør hvor store inntektene blir for vår del til slutt.

Utskriving av eiendomsskatt er i samsvar med budsjett så langt i år, dvs 5,1 mill. kr.

Kommunen har mottatt 1,093 mill. kr. i integreringstilskudd til flyktninger så langt i år. Det er budsjettert med 5,5 mill. kr. tilskudd i år.

9000 Finansutgifter, resultat m.v.
Årets låneopptak er ikke gjennomført. Det er tendenser til en svak rentevekst i markedet. Dette kan gi utslag på våre innlån senere i år. Betalte avdrag og renter på våre innlån er så langt i år i samsvar med prognose. Det er bokført 14,9 % av årets finanskostnader (renter og avdrag på kommunens innlån) så langt pr. april måned.

Avkastning i Pareto Kapitalforvaltning viser en negativ utvikling etter årets 3 første måned med en reduksjon i porteføljen på 41 000 kr. Pr. mars måned er total markedsverdi på 15,195 mill. kr. Det er budsjettert med kr. 650 000 i avkastning eller en vekst på 4,3.

Batnfjordsøra, 26. april 2018

Kristiansund kommune
I medvind uansett vær

GJEMNES KOMMUNE
Nordmørsvegen 24
6631 BATNFJORDSØRA

Deres ref.	Vår ref.	Saksbehandler	Dato
	2017/1118-24	Åse Bjerkestrand	18.04.2018

Økonomirapport barnevern Gjemnes mars 2018

	Ansvar/kostra	Utg pr 31.03.18	Innt pr 31.03.18	Mva som komp	Netto utg pr 31.03.18	Prognose forbruk 2018	Budsjett 2018
Kr.sund/ Averøy/ Gjemnes	3510/2440	7.567	299	206	7.062	23.150	22.250
10% Gjemnes	3510/2440	758	30	21	706	2.315	2.225
Gjemnes	3512/2510 /2520	948	125		823	4.300	4.500
3500.2440, Andel enhetsleder, 10% av 435.000						43	43.500
Totalt						6.668	6.768.500

Merknader:

3510.2440. Prognosen er merforbruk. Dette Skyldes i hovedsak innleie av konsulenter, økt bruk av overtid. Vi jobber for å redusere disse utgiftene.
3512.2510/2520; det meldes mindreforbruk, dette er alltid forbundet med usikkerhet da en ikke vet hva som kan skje i løpet av året.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Med hilsen

Åse Bjerkestrand
Enhetsleder

Barn, familie og helse

Postadresse
Postboks 178, 6501 Kristiansund
E-post
postmottak@kristiansund.kommune.no

Besøksadresse
Servicetorget
Vågeveien 4
www.kristiansund.no

Telefon
71 57 40 00
Telefaks
71 57 40 35

Bank
3930.05.58007
Org.nr
NO 991 891 919

GJEMNES KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1557/02
Arkiv: 216
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 22.5.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 13/18	Kontrollutvalget	4.6.2018
	Kommunestyret	

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT « HELSESTASJON OG SKOLEHELSETJENESTEN»

Sekretariatets innstilling

1. Gjemnes kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten **Helsestasjon og skolehelsetesten** til etterretning og slutter seg til følgende anbefalinger:
   - Kommunen bør vurdere om funksjon som jordmor kan styrkes.
   - Skolehelsetjenesten bør ha økt oppmerksomhet på at det har vært en femårsperiode med lav vaksinasjonsdekning blant 10. klassingene.
   - Kommunen bør sikre at ungdom 16- 20 år får gratis lavterskeltilbud om helsetjenester, også innen andre helsetjenester enn psykisk helse.
   - Kommunen bør sikre at skolehelsetjenesten kan delta på foreldremøter på skolene, i de tilfeller hvor dette er et ønske fra skolen.

2. Kommunestyret ber rådmann om å sørge for at anbefalingene blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.

3. Kommunestyret ber om at rådmannen gir kontrollutvalget en skriftlig plan for oppfølging av anbefalingene til kontrollutvalgsmøte 19.11.2018.

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon følger av kommunelovens § 77, nr. 4 og Forskrifter for kontrollutvalg, kap. 5.
Kontrollutvalget skal rapportere og legge fram gjennomførte forvaltningsrevisjonsrapporter og resultatene av disse til kommunestyret, jfr. kontrollutvalgsforskriften § 11.

Kontrollutvalget i Gjemnes vedtok i sitt møte 20.9.2017, sak 23/17, å bestille en forvaltningsrevisjon av «Helsestasjon og skolehelsetjenesten i Gjemnes kommune.»

Prosjektet kommer inn under tema Barn og unge, herunder grunnskole (kvalitet, skolehelsetjeneste) i Plan for forvaltningsrevisjon 2016 – 2019. Vedtatt av Gjemnes kommunestyre 25.10.2016, K-sak 55/16.

Forskrift om kontrollutvalg, kap. 5, utdyper kontrollutvalget sine oppgaver ved forvaltningsrevisjon.

Ved bestilling av prosjektet la kontrollutvalget vekt på følgende:

Tilbyr Gjemnes kommune helsestasjonstjenester og skolehelsetjenester i samsvar med Helsedirektoratet sine nasjonale faglige retningslinjer:

- blir undersøkelsesprogrammet fulgt?
- bemanning og kompetanse
- får brukerne informasjon på et språk de forstår?
- samarbeid med andre instanser
- hvilken rolle har helsestasjonen og skolehelsetjenesten i forhold til forebygging

Av diskusjonen som var i møte, var det tydelig at stikkordet knyttet til forebygging var viktig. Dette fremkom også i protokoll fra møte.
Prosjektet er bestilt gjennomført av Møre og Romsdal Revisjon IKS. Etter RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon, skal det i starten av et forvaltningsrevisjonsprosjekt utarbeides en prosjektplan som skal danne grunnlag for gjennomføring av prosjektet. Prosjektplanen for prosjektet ble vedtatt av kontrollutvalget i møte 15.11.2017 i sak 31/17.
I møtet der prosjektplanen ble behandlet drøftet utvalget om problemstillingene i prosjektplanen var i samsvar med bestillingen fra kontrollutvalget. Utvalget støtter den prosjektplanen revisor har laget, og den avgrensingen som var gjort mot å ha fokus på barn og unge sin situasjon og i mindre grad svangerskapsomsorgen.
Når det gjelder forebyggende arbeid var utvalget særlig opptatt av overgangen mellom barn og ungdom. Utvalget nevner også dette med tilgjengelighet og muligheten til å søke hjelp uten at det er synlig for medelever, som viktig å få kartlagt.

Vedlagt saken følger:

- Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet – Gjemnes kommune
- Oversendelsesbrev fra Møre og Romsdal Revisjon IKS, datert 15.5.2018
- Forvaltningsrevisjonsrapporten **Gjemnes kommune Helsestasjon og skolehelsetjenesten**

VURDERING

Formålet med forvaltningsrevisjonsprosjektet er å undersøke om barn og ungdom i Gjemnes kommune får tilbud om de helsetjenestene som de har krav på ifølge lovverket. Det er også et formål å undersøke om helsestasjon og skolehelsetjeneste har riktig kompetanse, er tilstrekkelig bemannet og om fremmedspråklige i kommunen får informasjon på et språk de forstår. Formålet med prosjektet er også å kartlegge samarbeidsrutiner med andre instanser.

Basert på bestillingen fra kontrollutvalget har dette prosjektet følgende problemstillinger:

- Har helsestasjon og skolehelsetjenesten tilstrekkelig bemanning og kompetanse?
- Tilbyr Gjemnes kommune skolehelsetjenester som barn og ungdom 0-20 har krav på?
- Har helsestasjon og skolehelsetjenesten et hensiktsmessig system for samarbeid med andre instanser?

Revisjonen sin rapport baserer seg på dokumentanalyse, individuelle intervju og telefonintervju. Det er intervjuet 7 ansatte. Revisjonen har ikke intervjuet mottakere av tjenestene. Brukernes vurdering kommer derfor utelukkende frem gjennom analyse av data fra undersøkelsen «Ungdata 2017». Det er heller ikke gjennomført noen enkel spørreundersøkelse, slik det var beskrevet i prosjektplanen at skulle vurderes.

Det vises til rapportens Sammendrag for oppsummering av funnene.

Revisjonen har kommet med anbefalinger knyttet til de to første problemstillingene.

<u>Har helsestasjon og skolehelsetjenesten tilstrekkelig bemanning og kompetanse?</u>

Revisjonens undersøkelse viser at kommunen har sørget for å ha den kompetansen som de skal ha og at bemanningen er tilstrekkelig for de fleste av tjenestene i helsestasjonen. Revisjonen vurderer likevel at jordmorstillingen i Gjemnes er for liten til å følge opp kvinner og nyfødte etter utskriving fra sykehuset. Ved sykdom blir helsestasjonen svært sårbar og nødvendig informasjon og veiledning til de som har født kan gå tapt og få konsekvenser for den nyfødte, skriver revisjonen.

Tilbyr Gjemnes kommune skolehelsetjenester som barn og ungdom 0-20 har krav på?
Revisjonens undersøkelser viste en noe lav vaksinasjonsgrad av kommunens 16 åringer fra 2012 til 2016. Revisjonens undersøkelser viser at 16 åringene er informert, men hvert at de nevnte årene var det enkelte som ikke møtte til vaksinasjon.

Kommunen har ikke helsestasjon for ungdom, og har heller ikke inngått samarbeid med andre kommuner om helsestasjon for ungdom.

Revisjonens undersøkelser viser at skolehelsetjenesten ikke deltar på foreldremøter, når det er ønskelig fra skolen at den er tilstede for å informere om aktuelle tema.

Har helsestasjon og skolehelsetjenesten et hensiktsmessig system for samarbeid med andre instanser?

Når det gjelder samarbeid med andre instanser, så har revisjonen gjort vurderinger av om tjenesten har på plass et system for samarbeid. Revisjonen har konkludert med at tjenesten har et hensiktsmessig system på plass for samarbeid med andre instanser, og har derfor ikke kommet med anbefalinger knyttet til denne problemstillingen.

Det står i rapporten at helsesøster opplyser i intervju at de siste to årene har ikke helsestasjonen hatt avtale med tannhelsetjenesten. KOSTRA viser at kommunen har etablert rutinemessig forpliktende samarbeid med offentlig tannhelsetjeneste. Dette er to motstridende opplysninger. Revisjonen informerer, på forespørsel fra sekretariatet, at under høringsmøte/med faktasjekk 30.4.18, stadfestet rådmann at de har samarbeidsavtale med tannhelsetjenesten og at Gjemnes har purret på tannhelsetjenesten for å få en ny tannpleier. Dette har ikke lyktes, selv om de har en samarbeidsavtale. Rådmann mener her at de har gjort det de kan, og at det er tannhelsetjenesten som ikke leverer det den skal.

Sekretariatet har merket seg at flere av de ansatte i helsestasjon og skolehelsetjenesten i intervju gav uttrykk for at de savner mer kommunikasjon med lederne om hvordan de sammen kan få til endringer for å forbedre tjenestene. De savner medarbeidersamtaler, personalmøter og informasjon. Det kan her se ut til at det er behov for noen forbedringer i ledelse, for å sikre utvikling av tjenesten. Revisjonen skriver at sektorleder for helsefremmende og forbyggende arbeid opplyste til revisjonen at han ønsket å ta tak i dette når hans stilling blir utvidet etter påske 2018. Revisjonen har ikke kommet med noen anbefalinger knyttet til dette funnet. Sekretariatet vurderer at kontrollutvalget bør følge med på utviklingen.

To av revisjonens anbefalinger ser ut til å være avhengige av kommunestyrets budsjettbevilgninger. Dette er anbefalingene knyttet til øking av ressurs til jordmor og sikring av at ungdom 16- 20 år får gratis lavterskeltilbud om helsetjenester, også innen andre helsetjenester enn psykisk helse. Når det gjelder rådmannens oppfølging av disse anbefalingene så vil den knytte seg til å utrede og legge frem for kommunestyre. Videre oppfølging vil være avhengig av kommunestyrets bevilgninger.

Basert på analyse av data, funn og fakta, så har revisjonen kommet med følgende anbefalinger:

Revisjonens anbefalinger

- Kommunen bør vurdere om funksjon som jordmor kan styrkes
- Skolehelsetjenesten bør ha økt oppmerksomhet på at det har vært en femårsperiode med lav vaksinasjonsdekning blant 10. klassingene
- Kommunen bør sikre at ungdom 16- 20 år får gratis lavterskeltilbud om helsetjenester, også innen andre helsetjenester enn psykisk helse
- Kommunen bør sikre at skolehelsetjenesten kan delta på foreldremøter på skolene, i de tilfeller hvor dette er et ønske fra skolen

Konklusjon

Sekretariatet forutsetter at revisjonen har fulgt Norges kommunerevisorforbunds (NKRF) standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001) og de krav som denne stiller til bruk av metode og data.

Med utgangspunkt i prosjektplanen som ble fremlagt for kontrollutvalget, vurderer sekretariatet at rapporten i tilstrekkelig grad belyser problemstillingene som kontrollutvalget hadde ønske om å undersøke i dette prosjektet

Sekretariatet mener det er viktig å ta de anbefalingene revisjonen har kommet med videre og synliggjøre de forbedringsområdene som er funnet for kommunestyret. Kontrollutvalget blir derfor anbefalt å legge rapporten frem for kommunestyret med forslag om å ta rapporten til etterretning og be rådmannen følge opp de anbefalinger som ligger i saksfremlegget.

På bakgrunn av dette blir saken lagt fram for behandling i kontrollutvalget med ovenstående forslag til vedtak.

Jane Anita Aspen
daglig leder

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunenr: 1557	
Dato: 20 APR 2018	
Saks og [illegible] 1557	Løpenr: [illegible]
Arkivkode: 216	Gradering:

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Kontrollutvalget i Gjemnes kommune
v/ Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 Molde

Molde, 20. april 2018

Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet – Gjemnes kommune

I henhold til forskrift om revisjon § 15 skal oppdragsansvarlig revisor minimum hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Krav til revisors uavhengighet

Kommuneloven § 79 og forskrift om revisjon kapittel 6 setter krav til revisors uavhengighet. Kravene er nærmere beskrevet under.

Kommuneloven § 79. Revisors uavhengighet

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Som nærstående regnes

a) ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold
b) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og
c) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om revisors uavhengighet.

Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommune § 13. Spesielle krav til uavhengighet

Den som foretar revisjon etter denne forskrift kan ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget.

Den som foretar revisjon kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i.

Den som foretar revisjon kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommune § 14. Rådgivningstjenester mv.

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune etter denne forskrift kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester for kommunen eller fylkeskommunen, dersom dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet.

Den som foretar revisjon kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges egne ledelses- og kontrolloppgaver.

Den som foretar revisjon kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige. Unntak fra dette gjelder ved bistand i skattesaker etter domstolsloven § 218.

Postadresse: Møre og Romsdal Revisjon IKS, Kaibakken 1, 6509 Kristiansund
Avd. Molde: Julsundveien 47A, 6412 Molde - Avd. Surnadal: Bårdshaugvegen 1, 6650 Surnadal
e-post: post@mrrevisjon.no
Organisasjonsnummer 917 802 149

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Einar Andersen er oppdragsansvarlig revisor for forvaltningsrevisjonsprosjekt i Gjemnes kommune om helsestasjon og skolehelsetjeneste. Prosjektet skal gjennomføres våren 2018. I det følgende gis en vurdering av egen uavhengighet.

Krav til uavhengighet i lov og forskrift	**Vurdering av egen uavhengighet**
Ansettelsesforhold	*Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet.*
Medlem i styrende organer	*Undertegnede er styremedlem (ansatte representant i styret) i Møre og Romsdal Revisjon IKS. Ut over dette er undertegnede ikke medlem av styrende organer i noen virksomhet som kommunen deltar i.*
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	*Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.*
Nærstående	*Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til kommunen som har betydning for uavhengighet og objektivitet.*
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	*Undertegnede bekrefter at det for tiden ikke ytes rådgivnings- eller andre tjenester overfor kommunen som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.* *Før slike tjenester utføres av Møre og Romsdal Revisjon IKS foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.* *Revisor besvarer spørsmål/ henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.*
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	*Undertegnede bekrefter at det ikke ytes tjenester overfor kommunen som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.*
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	*Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for kommunen.*
Andre særegne forhold	*Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tillitten til uavhengighet og objektivitet.*

Med hilsen
Møre og Romsdal Revisjon IKS

Einar Andersen
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor i Gjemnes kommune

MRR

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Kontrollutvalget i Gjemnes kommune
v/Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Molde 15.05.2018

Forvaltningsrevisjonsprosjekt om helsestasjon og skolehelsetjenesten i Gjemnes kommune

Møre og Romsdal Revisjon IKS viser til kontrollutvalgets bestilling av forvaltningsrevisjon om helsestasjon og skolehelsetjenesten.
Prosjektet er gjennomført.

Rapport følger vedlagt for behandling av kontrollutvalget i Gjemnes kommune.

Med vennlig hilsen
MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Lillian Reder Kristoffersen
Forvaltningsrevisor
Tlf. 47 333 508
lillian.kristoffersen@mrrevisjon.no

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Gjemnes kommune

Helsestasjon og skolehelsetjenesten

Forvaltningsrevisjon | 15. mai 2018

Forvaltningsrevisjonsrapport nr.7 /18

Møre og Romsdal Revisjon IKS er et interkommunalt selskap som eies av Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal, Vestnes, Kristiansund, Smøla, Halsa, Surnadal, Rindal, Averøy, Tingvoll, Aure og Møre og Romsdal fylkeskommune. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for eierkommunene.

Tidligere rapporter fra Møre og Romsdal Revisjon IKS:

1.	Mai 2017	Etikk og habilitet	Kristiansund kommune
2.	Mai 2017	Vedlikehold av skolebygg	Møre og Romsdal fylkeskommune
3.	Juni 2017	Eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anbudsledelse	Fræna kommune
4.	Aug. 2017	Den kulturelle skolesekken	Møre og Romsdal fylkeskommune
5.	Sep. 2017	Helsestasjon og skolehelsetjenesten	Vestnes kommune
6.	Sep. 2017	Fylkesveg	Møre og Romsdal fylkeskommune
7.	Sep. 2017	Ressursstyring og bruk av overtid i den videregående skole	Møre og Romsdal fylkeskommune
8.	Nov. 2017	Opplæringstilbudet til minoritetsspråklige elever	Møre og Romsdal fylkeskommune
9.	Nov. 2017	Vedlikehold av kommunale bygg	Rindal kommune
10.	Nov. 2017	Overtid ved fagskolene	Møre og Romsdal fylkeskommune
11.	Nov. 2017	Forvaltning, drift og vedlikehold av utleieboliger	Molde kommune, Molde Eiendom KF
12.	Des. 2017	Bosetting og integrering av flykninger med særlig vekt på barn og unge	Sunndal kommune
13.	Des. 2017	Rådmannens internkontroll for registrering, iverksetting og oppfølging av politiske vedtak	Surnadal kommune
1.	Jan. 2018	Etikk, habilitet og varsling	Smøla kommune
2.	Feb. 2018	Innkjøp og offentlige anskaffelser	Rauma kommune
3.	Feb. 2018	Nordøyvegen – organisering, styring, kontroll og rapportering	Møre og Romsdal fylkeskommune
4.	Feb. 2018	Offentlige anskaffelser	Aukra kommune
5.	Apr. 2018	PP-tjenesten	Eide, Fræna og Gjemnes kommuner
6.	Apr. 2018	Arbeidsmiljø og ledelse	Averøy kommune
7.	Mai 2018	Helsestasjon og skolehelsetjenesten	Gjemnes kommune

Forord

Møre og Romsdal Revisjon IKS har utført denne forvaltningsrevisjonen etter vedtak i Kontrollutvalget i Gjemnes kommune 20.9.2017 i sak 23/2017.

Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave som kontrollutvalget har ansvar for å se til at blir gjennomført. Forvaltningsrevisjon er hjemlet i Kommuneloven § 77 nr. 4 og § 78 nr. 2, jf. forskrift om kontrollutvalg kapittel 5 og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kapittel 3.

I kommuneloven er forvaltningsrevisjon definert som systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyret sine vedtak og forutsetninger.

Undersøkelsen er utført i tråd med standard for forvaltningsrevisjon RSK001, fastsatt av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF).

Rapporten summerer opp resultatene fra Møre og Romsdal Revisjon IKS sin undersøkelse om helsestasjon og skolehelsetjenesten i Gjemnes kommune. Revisjonen er utført av forvaltningsrevisor Lillian Reder Kristoffersen fra mars til april 2018.

Møre og Romsdal Revisjon IKS ønsker å takke administrasjonen i Gjemnes kommune for godt samarbeid i gjennomføringen av dette prosjektet.

Molde 15.05.2018

Einar Andersen	Lillian Reder Kristoffersen
Oppdragsansvarlig revisor	*Utførende revisor*

Sammendrag

Møre og Romsdal Revisjon IKS har gjennomført forvaltningsrevisjon av helsestasjon og skolehelsetjenesten i Gjemnes kommune, etter oppdrag fra kontrollutvalget i Gjemnes kommune.

Metode: Undersøkelsen er basert på Norges kommunerevisorforbund (NKRF) sin standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001).

Metodene som er benyttet i prosjektet er: Dokumentanalyse, Individuelle intervju og telefonintervju. Som del av prosjektet analyserte revisjonen dokumenter om Ungdata undersøkelse i 2017, rapportering fra helse og omsorgsavdeling til KOSTRA, Kommunens økonomiplan for 2016 til 2019, årsrapport for 2016 og 2017, Kvalitetshåndboken, SSB (KOSTRA) og Folkehelseprofilen (Folkehelseinstituttet).

Tema 1: Organisering, bemanning og kompetanse

Problemstilling: Har helsestasjon og skolehelsetjenesten tilstrekkelig bemanning og kompetanse?

Revisjonskriterier: Kommunen skal sikre tilgang på nødvendig personell i helsestasjon og skolehelsetjenesten.

Revisjonen har undersøkt om kommunen har tilstrekkelig bemanning og kompetanse.

Revisjonens vurdering av funnene: Revisjonens undersøkelser viser at Gjemnes kommune har sørget for at helsestasjonen har helsesøster, lege, jordmor og fysioterapeut, som er kompetansen som de skal ha. Revisjonens undersøkelse viser at bemanningen er tilstrekkelig for de fleste av tjenestene i helsestasjonen.

Helsesøster i 80 % stilling i helsestasjonen, utfører de fleste av hjemmebesøkene til nyfødte. I tillegg foretar hun ekstra kontroller med veiing på helsestasjonen og er tilgjengelig på mobil for spørsmål fra foreldrene i sin fritid. Dette fordi de ikke rekker det første hjemmebesøket innen 48 timer.

Kommunen har en jordmor en dag i uken som skal foreta svangerskapskontroller og det første hjemmebesøk helst innen 48 timer etter hjemkomst. Liggetiden på sykehuset er de siste årene blitt kortet ned og kvinnen og den nyfødte sendes i dag hjem mellom 8 og 48 timer etter fødselen.

I kommuner som har jordmor og helsesøster blir det oppfattet som like trygt å sende friske kvinner hjem med oppfølging i hjemmet, som at de er på en fødeavdeling (Helsedirektoratet.no). Men jordmorstillingen i Gjemnes kommune er for liten til at jordmor kan sikre dette i kommunen.

Ved sykdom blir helsestasjonen svært sårbar og nødvendig informasjon og veiledning til de som har født kan gå tapt og få konsekvenser for den nyfødte.

Revisjonens anbefaling:

- Kommunen bør vurdere om funksjon som jordmor kan styrkes

Tema 2: Helsestasjon og skolehelsetjenestetilbudet

Problemstilling: Tilbyr Gjemnes kommune helsestasjon og skolehelsetjenester som barn og ungdom 0-20 år har krav på?

Revisjonskriterier:
Kommunen skal sikre at barn og ungdom 0-20 år får helsestasjon og skolehelsetjenester som de har krav på.

Revisjonen har undersøkt om barn og unge i Gjemnes kommune får aktuelle tjenester.

Revisjonens vurdering av funnene: Intervju viste at helsestasjonen og skolehelsetjenesten gjennomfører den vaksineringen som det er krav om i Barnevaksinasjonsprogrammet fra 0 år og opp til 10. klasse. Opplysninger fra Folkehelseinstituttet viste en noe lav vaksinasjonsdekningsgrad av kommunens 16 åringer fra 2012 til 2016. Revisjonens undersøkelser viser at 16 åringene er informert, men hvert av de nevnte årene var det enkelte som ikke møtte til vaksinasjon. Selv når vaksineringen er frivillig, bør helsepersonell arbeide mot en så høy vaksinasjonsdekning som mulig for å oppnå høy grad av immunitet i befolkningen. De som ikke er vaksinerte utgjør en fare for andre, som av en eller annen grunn ikke kan vaksinere seg.

Revisjonens undersøkelse viste at Gjemnes kommune ikke har gratis lavterskeltilbud om helsetjenester for ungdommer etter de går ut av 10. klasse. I intervju fremkom det at ungdommene er flinke til å benytte skolehelsetjenesten sitt tilbud på skolene. Lærerne og lederne på skolene er flinke til å opprette kontakt mellom elever og helsesøster, når de ser elever som har behov. Kommunen har ikke helsestasjon for ungdom, men ungdommer med behov blir oppfordret til å ta kontakt med helsestasjon for ungdom i Molde eller Kristiansund. Kommunens innrapportering til KOSTRA viser at Gjemnes kommune ikke har inngått samarbeid med andre kommuner om helsestasjon for ungdom. Men kommunen har et styrket lavterskeltilbud innen psykiske helsetjenester for ungdom.

Revisjonens undersøkelse viser at skolehelsetjenesten ikke deltar på foreldremøter, når det er ønskelig fra skolen at den er tilstede for å informere om aktuelle tema.

Revisjonens anbefaling:

- Skolehelsetjenesten bør ha økt oppmerksomhet på at det har vært en femårsperiode med lav vaksinasjonsdekning blant 10. klassingene
- Kommunen bør sikre at ungdom 16- 20 år får gratis lavterskeltilbud om helsetjenester, også innen andre helsetjenester enn psykisk helse
- Kommunen bør sikre at skolehelsetjenesten kan delta på foreldremøter på skolene, i de tilfeller hvor dette er et ønske fra skolen

Tema 3: Samarbeid

Problemstilling 3: Har helsestasjon og skolehelsetjenesten et hensiktsmessig system for samarbeid med andre instanser?

Revisjonskriterier: Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal ha rutiner for samarbeid med fastlegene, andre kommunale tjenester, tannhelsetjeneste, fylkeskommunen og spesialisthelsetjenesten.

Revisjonen har undersøkt om helsestasjon og skolehelsetjenesten i Gjemnes kommune har hensiktsmessige rutiner for samarbeid med andre instanser.

Revisjonens vurdering av funnene: Revisjonen registrerer at de ansatte i Helsestasjon og skolehelsetjenesten i Gjemnes kommune har et godt samarbeid med andre instanser. De henviser til andre instanser ved behov og har flere ganger i året møter med tverrfaglig team. Barnevernet, PPT, helsesøster, barnehage, skole og psykisk helse er med på disse møtene. Flerfaglig team har vært rundt om i barnehagene og skolene og informert om hvilke saker som de kan melde inn til flerfaglig team. Kommunen har et forpliktende samarbeid med offentlig tannhelsetjeneste.

Innhold

1. **Innledning** 1
   - 1.1 Bakgrunnen for undersøkelsen 1
   - 1.2 Formål og problemstillinger 1
   - 1.3 Avgrensing 1
   - 1.4 Definisjoner 2
   - 1.5 Revisjonskriterier 2
   - 1.6 Metode 3
2. **Helsestasjon og skolehelsetjenesten** 4
3. **Bemanning, kompetanse og organisering** 9
   - 3.1 Problemstilling og revisjonskriterier 9
   - 3.2 Data/funn/fakta 10
   - 3.3 Revisjonens vurdering 14
4. **Helsestasjon og skolehelsetjenestetilbudet** 15
   - 4.1 Problemstilling og revisjonskriterier 15
   - 4.2 Data/funn/fakta 16
   - 4.3 Revisjonens vurdering 27
5. **Samarbeid** 28
   - 5.1 Problemstilling og revisjonskriterier 28
   - 5.2 Data/funn/fakta 29
   - 5.3 Revisjonens vurdering 30
6. **Høring** 31
7. **Litteraturliste** 32

1. Innledning

1.1 Bakgrunnen for undersøkelsen

Kontrollutvalget (KU) i Gjemnes kommune bestilte forvaltningsrevisjon av helsestasjon og skolehelsetjenesten i møte 20.09.2017 i sak nr. 23/2017.

I protokoll fra sak 23/2017 i møte 20.9.2017 vedtok Ku(kontrollutvalget) at de ønsker at revisjonen tar utgangspunkt i følgende:

Tilbyr Gjemnes kommune helsestasjonstjenester og skolehelsetjenester i samsvar med Helsedirektoratet sine nasjonale faglige retningslinjer:
- blir undersøkelsesprogrammet fulgt?
- bemanning og kompetanse
- får brukerne informasjon på et språk de forstår?
- samarbeid med andre instanser
- hvilke roller har helsestasjon og skolehelsetjenesten i forhold til forebygging?
- om kontoret til skolehelsetjenesten er plassert altfor synlig for medelever

Arbeidsoppgaver og arbeidsområder i helsestasjon og skolehelsetjenesten er nærmere beskrevet i kap. 3.

1.2 Formål og problemstillinger

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å undersøke om barn og ungdom i Gjemnes kommune får tilbud om de helsetjenestene som de har krav på ifølge lovverket. Formålet er også å undersøke om helsestasjon og skolehelsetjenesten har riktig kompetanse, er tilstrekkelig bemannet og om fremmedspråklige i kommunen får informasjon på et språk de forstår. Formålet med prosjektet er også å kartlegge hvilke samarbeidsrutiner helsestasjonen og skolehelsetjenesten har med andre instanser.

Det skal utarbeides problemstillinger for den enkelte forvaltningsrevisjon. Med utgangspunkt i bestillingen fra kontrollutvalget og vedtatt prosjektplan, har revisjonen utarbeidet følgende tre problemstillinger:

***Problemstilling 1*:** Har helsestasjon og skolehelsetjenesten tilstrekkelig bemanning og kompetanse?

Problemstilling 2: Tilbyr Gjemnes kommune helsestasjon og skolehelsetjenester som barn og ungdom 0-20 år har krav på?

Problemstilling 3: Har helsestasjon og skolehelsetjenesten et hensiktsmessig system for samarbeid med andre instanser?

1.3 Avgrensing

Forvaltningsrevisjonsprosjektet vil ha fokus på barn og unges situasjon og i mindre grad svangerskapsomsorgen.

Revisjonen har avgrenset til å intervjue de ansatte og ikke mottakerne av tjenestene. Det er benyttet dokumentanalyse fra tidligere undersøkelser for å hente frem opplysninger om en del av brukerne.

Barn, ungdom og foreldre skal få informasjon på et språk som de forstår. Lovverket favner videre og sier at informasjonen skal være tilpasset barnets alder, informasjonen skal gis på en måte som likebehandler barn, ungdom og foreldre ut ifra sosiale helseforskjeller, utdanningsbakgrunn, klassetilhørighet og kulturforskjeller. Revisjonen har avgrenset til å undersøke om fremmedspråklige får informasjon på et språk de forstår.

1.4 Definisjoner

Forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj. Er forkortelse for: Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Tidlig intervensjon betyr å gripe inn så tidlig som mulig når en blir bekymret for et annet menneske.

SYSVAK. Kommunene rapporterer gjennomførte vaksinasjoner til SYSVAK, som er et nasjonalt vaksinasjonsregister. Dette er opprettet for å få oversikt over vaksinasjonsdekningen på landsbasis og for å overvåke den enkeltes vaksinasjonsstatus. Registeret er også et hjelpemiddel for å kunne tilby et fullstendig vaksinasjonsprogram til alle norske barn (§ 3-3 forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj.).

Nasjonalt folkehelseinstitutt er databehandlingsansvarlig for SYSVAK. Behandler innhentede data fra kommunene. Folkehelseinstituttet publiserer statistikk for vaksinasjonsdekning hver vår for aldersgruppene 2, 9 og 16 år (fhi.no).

KOSTRA er forkortelse for Kommune-Stat-Rapportering og gir styringsinformasjon om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner, bydeler og fylkeskommuner. Innen helsestasjon og skolehelsetjenesten finnes det for eksempel tall om stillingsprosent, antall hjemmebesøk til nyfødt, eller vaksinasjonsdekningsgrad (ssb.no).

Statistikkbanken der finner man samtlige KOSTRA-tall i tabeller etter tjenesteområde. Området gir fleksibilitet med tanke på valg av variabler, kommuner og år (ssb.no).

Helsestasjon for ungdom er gratis helsetjenester til ungdom der rådgivning, veiledning, undersøkelser og behandling er tilrettelagt for deres behov og på deres premisser.

1.5 Revisjonskriterier

Med utgangspunkt i problemstillingene skal det etableres revisjonskriterier. Revisjonskriterier er de krav, normer og/eller standarder som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/ vurderes i forhold til. Revisjonskriteriene skal være relevante, konkrete og i samsvar med de kravene som gjelder for forvaltningsrevisjonsobjektet innenfor den aktuelle tidsperioden.

Revisjonskriteriene er hentet fra forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, de nasjonale faglige retningslinjene for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom og pasient og brukerrettighetsloven.

Forskrift om internkontroll i helse og omsorgstjenesten ble erstattet av ny forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgtjenesten fra 01.01.2017. Nye Nasjonale faglige retningslinjer for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom ble publisert i september 2017. I prosjektet blir det tatt hensyn til at det er

en overgangsfase der nye retningslinjer skal implementeres. Ved valg av revisjonskriterier er krav som er sentrale både i gammel og ny forskrift/retningslinjer/veiledere vektlagt.

Tema 1: Helsestasjon og skolehelsetjenesten – organisering, bemanning og kompetanse

Revisjonen har undersøkt om helsestasjon og skolehelsetjenesten i Gjemnes kommune er tilstrekkelig bemannet, om den har tilstrekkelig kompetanse og hvordan den er organisert. Kriteriene er utledet fra: forskrift om helsestasjon- og skolehelsetj. § 2-1 (1. ledd), (2. ledd), (3. ledd), helse- og omsorgtjenesteloven § 4-1, helsepersonelloven § 1, § 3, § 4, og § 5, forskrift om sykepleiertjeneste i kommunen § 3 og forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgtjenesten § 6 a). Revisjonskriteriene som kommunen er vurdert opp mot:

Kommunen skal sikre tilgang på nødvendig personell i helsestasjon og skolehelsetjenesten.

Tema 2: Helsestasjon og skolehelsetjenestetilbudet

Tilbyr Gjemnes kommune helsestasjon og skolehelsetjenester som barn og ungdom 0-20 år har krav på?
Revisjonskriteriene som kommunen er vurdert opp mot:

- Helseundersøkelser og rådgivning med oppfølging/ henvisning ved behov, skal tilbys barn og ungdom 0-20 år (forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj. § 2-3)
- Informasjon om og tilbud om Barnevaksinasjonsprogrammet (Merknad til forskrift for helsestasjon og skolehelsetj. § 3-1)
- Helsestasjonen og skolehelsetjenesten skal gi tilbud om opplysningsvirksomhet og veiledning individuelt og i grupper, til barn og ungdom 0-20 år.
  - Foreldre får tilbud om å delta i gruppekonsultasjoner på helsestasjonen (forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj. § 2-3)
- Helsestasjonen og skolehelsetjenesten skal tilby hjemmebesøk og oppsøkende virksomhet (forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj. § 2-3)
  - Hjemmebesøk av jordmor innen 1-3 dager og av helsesøster 7-10 dager etter fødselen.
- Helsestasjon og skolehelsetjenesten skal bistå i undervisning i gruppe, klasse, foreldremøter i den utstrekning som skolen ønsker det (forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj. § 2-3)
  - Skolehelsetjenesten skal bidra i undervisning om seksuell helse, om forebygging av bruk av tobakk, alkohol og andre rusmidler (forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj. § 2-3)
- Kommunen skal sikre at informasjon blir gitt på et språk brukerne forstår (Pasient og brukerrettighetsloven § 3-5).

Tema 3: Samarbeid

Revisjonen har undersøkt om helsestasjon og skolehelsetjenesten i Gjemnes kommune har rutiner for samarbeid med andre instanser.

Revisjonskriteriene som kommunen er vurdert opp mot:

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal ha rutiner for samarbeid med fastlegene, andre kommunale tjenester, tannhelsetjeneste, fylkeskommunen og spesialisthelsetjenesten (forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj. § 2-1, 3. ledd, forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj. § 2-2 og Folkehelseloven § 5).

1.6 Metode

Undersøkelsen er basert på Norges kommunerevisorforbund (NKRF) sin standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001).

Metodene som er benyttet i prosjektet er: Dokumentanalyse, Individuelle intervju, Telefonintervju. Revisjonen analyserte tilsendte dokumenter fra kommunen om Ungdata undersøkelse i 2017, tilsendt rapportering fra helse og omsorgsavdeling til KOSTRA, Kommunens økonomiplan for 2016 – 2019, økonomiplan 2017 – 2020, økonomiplan 2018 – 2021, årsrapport for 2016 og 2017, Kvalitetshåndboken, SSB (KOSTRA) og Folkehelseprofilen (Folkehelseinstituttet).

For å innhente opplysninger om helsestasjon og skolehelsetjenesten intervjuet revisjonen syv ansatte som er helsesøster, helsesøster i skolen, jordmor, lege, psykiatrisk sykepleier, seksjonsleder, fysioterapeut og folkehelsekoordinator. Denne metoden med individuelle intervju avdekker subjektive opplevelser på hvordan de fortolker de ulike emnene (Grønmo 2015.)

2. Helsestasjon og skolehelsetjenesten

Dette kapittelet er ment å gi en informasjon om temaet helsestasjon og skolehelsetjenesten generelt.

Kommunens helsestasjon og skolehelsetjeneste er lovpålagte oppgaver. Tjenesten skal bidra til et helhetlig helsefremmende og forebyggende arbeid overfor barn og ungdom 0-20 år og gravide som går til kontroll ved helsestasjon.

Helsestasjon og skolehelsetjenesten har en viktig rolle i samarbeid med psykisk helsevern for å forebygge psykiske plager og lidelser, rusbruk, spiseforstyrrelser, utvikling av overvekt og å fange opp tidlige signaler på utviklingsavvik.

Sentrale temaer i opplysnings- og rådgivningsvirksomhet omfatter blant annet temaene barseltid, samspill, kosthold, tannhelse, bevegelsesutvikling, skade- og ulykkesforebygging, språkutvikling, psykisk utvikling, fysisk aktivitet, tobakk, rusmidler, seksualitet, prevensjon, smittevern og vaksinering (Merknad til § 2-3 (2. ledd) i forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj.).

Bemanning og kompetanse

Kommunene skal sørge for å ha tilgang på nødvendig personell for de oppgavene helsestasjon og skolehelsetjenesten skal utføre og ha en hensiktsmessig arbeidsfordeling mellom personellet. (forskrift om helsestasjons- og skolehelsetjenesten § 2-1). **Kommunene skal legge til rette slik at helsestasjon og skolehelsetjenesten har tilstrekkelig fagkompetanse og at tjenesten blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter. (helse- og omsorgtjenesteloven § 4-1 (1.ledd), bokstav c og d).** Det er i utgangspunktet opp til kommunen å vurdere hvilke kompetanser tjenesten trenger for å kunne løse oppgavene sine på en forsvarlig måte. Samtidig er kommunen pålagt å tilsette:

- Helsesøster for å dekke behovet for de spesielle sykepleierfunksjonene med helsefremmende og forebyggende arbeid (forskrift om sykepleiertjeneste i kommunen § 3).
- Lege for at tjenesten skal kunne gjennomføre pålagte oppgaver på en forsvarlig måte (helse- og omsorgtjenesteloven § 4-1).
- Jordmor som skal være tilknyttet helsestasjonen i forbindelse med svangerskapsomsorgen og barselomsorgen. Denne kompetanse kan også være sentral i helsestasjon 0-5 år og i helsestasjon for ungdom (Helsedirektoratet.no).

Kommunene bør søke å få til en bred tverrfaglig basis for den totale kompetansen i tjenesten og bør ansette fysioterapeut. Kommunene kan også ansette psykolog, ergoterapeut og andre pedagogiske, sosialfaglige, tverrfaglige eller tverrkulturell kompetanse (Merknad til forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten § 2-1 (2. ledd).

Organisering

Det skal foreligge en oversikt over hvordan tjenestene og eventuelt deltjenestene er organisert og hovedoppgavene til hver av deltjenestene bør være spesifisert. Organiseringen må legge til rette for at medarbeiderne kan levere forsvarlige og gode tjenester. For å lykkes med forbedring av virksomheten, er det en forutsetning at ledelsen etablerer en fellesmetode og tilnærming til arbeidet i virksomheten. Dette innebærer beslutninger om hvilke forbedringer som skal prioriteres, hvordan de skal implementeres, hvordan måle om en endring ble en forbedring og hvem som skal ha ansvar for at endringene innføres. Jfr. forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgtjenesten § 6 a) (Helsedirektoratet.no).

Faglig leder for helsesøstertjenesten skal være helsesøster. Administrativ leder for helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom, behøver ikke å være helsesøster.

Det er leder for helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom sitt ansvar å tilrettelegge for at tjenestene samarbeider med barns og ungdommers fastlege. Lederen skal også ta initiativ til å involvere kommunelegen i utformingen av tjenestenes planverk og prioriteringer (Helsedirektoratet.no).

Helsetjenester som skal tilbys til barn og ungdom

Kommunen skal tilby helsestasjons- og skolehelsetjenester til barn og ungdom 0-20 år og tilby gravide å gå til svangerskapskontroll i tilknytning til helsestasjonen. Kommunen skal dekke alle utgifter til helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Helsestasjon

Helsestasjonens tilbud til gravide skal omfatte:

- Helseundersøkelser og rådgivning med oppfølging/henvisning ved behov
- Opplysningsvirksomhet, samlivs- og foreldreveiledning.

Helsestasjons- og skolehelsetjenestens tilbud til barn og ungdom 0-20 år skal omfatte:

- Helseundersøkelser og rådgivning med oppfølging/henvisning ved behov
- Forebyggende psykososialt arbeid
- Opplysningsvirksomhet og veiledning individuelt og i grupper
- Hjemmebesøk/oppsøkende virksomhet
- Samarbeid med skole om tiltak som fremmer godt psykososialt og fysisk lærings- og arbeidsmiljø for elever
- Bistand og undervisning i gruppe/klasse/foreldremøter i den utstrekning skolen ønsker det
- Samarbeid om habilitering av barn og ungdom med spesielle behov, herunder kronisk syke og funksjonshemmede
- Informasjon om tilbud om Barnevaksinasjonsprogrammet jfr. § 4 i forskrift om nasjonalt vaksinasjonsprogram (forskrift om helsestasjon- og skolehelsetj. § 2-3).

Alle barn bør få tilbud om regelmessige konsultasjoner på helsestasjonen. Tilbudet i helsestasjon 0-5 år bør følge et standardisert program med konsultasjoner, inkludert et hjemmebesøk til nyfødt.

Målet med helsestasjonsprogrammet er:

- At foreldre opplever mestring i forelderrollen
- Å bidra til godt samspill mellom foreldre og barn
- Å fremme fysisk, psykisk og sosial utvikling hos spedbarn og småbarn
- Å forebygge, avverge og avdekke vold, overgrep og omsorgssvikt
- Å avdekke fysiske og psykiske utviklingsavvik tidlig

- Å bidra til at barn får oppfølging og henvise videre ved behov (Helsedirektoratet.no).

Barnevaksinasjonsprogrammet
Kommunen har plikt til å tilby Barnevaksinasjonsprogrammet. Selv når vaksinering er frivillig, bør helsepersonellet arbeide mot en så høy vaksinasjonsdekning som mulig for å oppnå høy grad av immunitet i befolkningen. Barnevaksinasjonsprogrammet finansieres i dag over Nasjonalt folkehelseinstitutts budsjett og tilbys barn 0-5 år og barn i grunnskolealder 6-15 år (Merknad til forskrift for helsestasjon og skolehelsetj. § 3-1).

Barnevaksinasjonsprogrammet består fortiden av:

- difteri, tetanus og kikhoste (DTP)
- poliomyelitt
- Haemophilus influenzae type B-infeksjonssykdommer (Hib)
- meslinger, kusma og røde hunder (MMR)
- tuberkulose (BCG)

Hepatitt B-vaksine er ikke med i Barnevaksinasjonsprogrammet, men bør tilbys til barn av foreldre med utenlandsk bakgrunn. Helsesøster og lege skal til enhver tid være oppdatert om det faglige innholdet i Barnevaksinasjonsprogrammet. Helsesøster kan rekvirere vaksiner til barnevaksinasjonsprogrammet direkte fra Nasjonalt folkehelseinstitutt.

Hjemmebesøk
Tilbudet i helsestasjonstjenesten skal omfatte hjemmebesøk. For kvinner og nyfødte hvor det vurderes som like trygt med oppfølging i hjemmet/lokalt som i føde-/barselavdeling, anbefales ett hjemmebesøk av jordmor innen første–andre døgn etter hjemreisen. For kvinner med gode erfaringer fra tidligere fødsel, amming og barseltid tilbys det ett hjemmebesøk av jordmor i løpet av de tre første døgnene etter hjemreisen»

I kommuner hvor det ikke er etablert tilbud om hjemmebesøk, vil det ikke anses som like trygt og bli sendt hjem tidlig. Disse kvinnene skal da ivaretas på sykehus. Et samarbeid mellom helsesøster og jordmor er sentralt for å sikre en god overgang fra svangerskap og barsel til spedbarnsperioden. Hjemmebesøk bør gjennomføres av helsesøster 7-10 dager etter fødsel.

Liggetid på sykehus er de siste årene kortet ned fra ca. 5 døgn til mellom 8 og 48 timer for friske barselkvinner og deres spedbarn. Tidlig hjemreise fra føde-/barselavdelingen skjer samtidig som foreldre opplever en vanlig usikkerhet rundt sin nye rolle som omsorgspersoner. Flere kvinner reiser hjem før melkeproduksjonen er etablert og barnet dier tilfredsstillende. Helsesøster vil på et hjemmebesøk kunne danne seg en mer helhetlig forståelse av familiens behov og utfordringer, og tilby veiledning basert på foreldrenes konkrete situasjon i hverdagen og barnets behov (Helsedirektoratet.no).

Skolehelsetjenesten
Det fremgår av helse- og omsorgtjenesteloven § 3-2 nr.1 bokstav a. at kommunen skal tilby helsefremmende og forebyggende tjenester i skolen. Temaer som skolehelsetjenesten bør bidra med i undervisning er inndelt som følger:

Barnetrinnet (6-12 år)
- Seksuelle rettigheter – selvrespekt, mellommenneskelige relasjoner, seksualitet og identitet
- Kroppens utvikling – pubertet, fertilitet, reproduksjon
- Sex i samfunnet – holdninger, verdier og mangfold
- Grensesetting med hensyn til egen kropp
- Vold og seksuelle overgrep (Helsedirektoratet.no)

Ungdomstrinnet (13- 15 år)

- Kroppens utvikling – pubertet, fertilitet, reproduksjon
- Sex i samfunnet – holdninger, verdier og mangfold
- Seksuelle rettigheter og grensesetting med hensyn til egen kropp
- Selvrespekt, mellommenneskelige relasjoner, seksualitet og identitet
- Vold og seksuelle overgrep
- Prevensjon, forebygging av uønsket svangerskap og abort
- Seksuelt overførbare infeksjoner (SOI) og kondombruk
- Seksualitet, rus og overgrep (Helsedirektoratet.no)

Videregående skole (16-20 år)

- Sex i samfunnet – holdninger, verdier og mangfold
- Seksuelle rettigheter og grensesetting med hensyn til egen kropp
- Selvrespekt, mellommenneskelige relasjoner, seksualitet og identitet
- Vold og seksuelle overgrep,
- Prevensjon, forebygging av uønsket svangerskap og abort
- Seksuelt overførbare infeksjoner (SOI) og kondombruk
  Seksualitet, rus og overgrep (Helsedirektoratet.no)

Skolehelsetjenestens tilbud til barn og ungdom skal blant annet omfatte samarbeid med skolen om tiltak som fremmer et godt psykososialt og fysisk lærings- og arbeidsmiljø for elever, med hensyn til helse, trivsel og sikkerhet både inne og utendørs. Skolehelsetjenesten skal gi bistand og undervisning i gruppe/ klasse/ foreldremøter i den utstrekning skolen ønsker det.

Et hovedpoeng med skolehelsetjenesten er at den skal befinne seg på skolen der barn og ungdom er. Gjennom å være til stede i skolemiljøet vil skolehelsetjenesten sikre at elever får mulighet til å ta kontakt med tjenesten, avdekke problemer tidligere og nå frem til alle barn og unge uavhengig av sosial bekgrunn. På denne måten kan skolehelsetjenesten ivareta det tverrfaglige samarbeidet og det miljørettede arbeidet i skolen. Elevene må vite hvordan de kan komme i kontakt med skolehelsetjenesten. For ungdom er det viktig å ha et sted å henvende seg med sine små og store problemer uten å måtte bestille time eller involvere foreldre (Helsedirektoratet.no).

For å kunne tilby et lett tilgjengelig lavterskeltilbud, skal tjenestene sørge for:

- Åpningstider som er tilpasset målgruppen og formålet med tjenesten
- At tjenesten er gratis
- Universell utforming for blant annet barnevogn og rullestol
- Riktig kompetanse hos de ansatte
- At barn, ungdom og foreldre kan ta kontakt uten avtale eller henvisning, ved oppmøte (drop-in), via telefon, SMS eller andre digitale løsninger

Det er sterkt anbefalt fra helsedirektoratet at skolehelsetjenesten bør bidra i skolens samlivs- og seksualundervisning, særlig på området seksuell helse.

Helsestasjon for ungdom

Det fremgår av helse- og omsorgtjenesteloven § 3-2 nr.1 bokstav a. at kommunen skal tilby helsetjeneste i skolen. Helsestasjon for ungdom skal være et supplement til skolehelsetjenesten, men ikke en erstatning. Helsestasjon for ungdom skal oppleves relevant for alle uavhengig av etnisitet, funksjonshemming, seksuell minoritetsstatus mv. (Helsedirektoratet.no).

Språk

Helsestasjon og skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom skal være et likeverdig tilbud til hele befolkningen. Tilbudet til barn, ungdom og deres foreldre bør tilpasses den enkeltes forutsetninger og behov, for å sikre et likeverdig tilbud. Dette innebærer blant annet å ta hensyn til språklige og kulturelle forskjeller i innvandrerbefolkningen.

Helsepersonell skal gi informasjon på en måte som er tilpasset mottakerens individuelle forutsetninger, som alder, modenhet, erfaring og kultur- og språkbakgrunn. Dette innebærer at personalet i tjenesten må bruke et språk og en uttrykksmåte som barnet/ungdommen forstår (pasient- og brukerrettighetsloven § 3-5 og helsepersonelloven § 10).

Samarbeid med andre instanser

De ansatte i helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom, må samarbeidet internt for å sikre et godt og forsvarlig tilbud i tjenestene og samarbeide med andre instanser med annen faglig kompetanse.

I mange tilfeller vil det være nødvendig for tjenesten å trekke inn annen kompetanse enn egen bemanning. Tjenesten skal ha rutiner for samarbeid med blant andre fastlege, tannhelsetjeneste og andre kommunale tjenester jfr. forskrift om helsestasjons og skolehelsetjenesten § 2-1, 3.ledd. (Helsedirektoratet.no)

Kommunelege
Kommunelegen er medisinskfaglig rådgiver for helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom. Kommunelegen har samfunnsmedisinsk kompetanse som er viktig i det helsefremmende og forebyggende arbeidet som foregår i tjenestene. Det samfunnsmedisinske legearbeidet er arbeid for å:

- Kartlegge sykdom og helse i en befolkning og de faktorer i samfunnet som påvirker helsetilstanden
- Tilrå, iverksette og administrere helsetiltak og helsetjenester
- Tilrå fordeling av helseressurser

Kommunelegen bør involveres i planlegging for å sikre kvaliteten på det medisinskfaglige arbeidet i alle deltjenestene, bistå med rådgivning til helsepersonell som har oppgaver med vaksinasjoner og vern mot smittsomme sykdommer (Helsedirektoratet.no).

Barnevernet
Helsestasjonen, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom skal samarbeide med den kommunale barneverntjenesten. Ved behov bør tjenestene også samarbeide med statlig barnevern (Helsedirektoratet.no).

Folkehelsekoordinator
Helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom skal ha et systemrettet samarbeid med den som er ansvarlig for kommunens folkehelsearbeid, for å kunne bidra til den oversikten som kommunen skal ha etter folkehelseloven § 5. Oversikten skal identifisere folkehelseutfordringene i kommunen med vurdering av konsekvenser og årsaksforhold.

Tannhelsetjenesten
Helsestasjon- og skolehelsetjenesten bør bidra til å følge opp barnas tannhelse og til å få etablert en god tannhelseadferd i forhold til tannpuss og kosthold, fra tidlig alder.

Helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom skal ha rutiner for samarbeid med tannhelsetjenesten jfr. forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj.

Helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom skal ha et systematisk samarbeid med den offentlige tannhelsetjenesten. Et systematisk samarbeid med tannhelsetjenesten vil bidra til å sikre at barn og ungdom får god kvalitet på helsetilbudet, at det blir foretatt de riktige prioriteringer og helhetlig forløp. Samarbeidet bør:

- Sikre at helsestasjonen får gjennomført munnundersøkelser på barn 0-3 år på en forsvarlig og trygg måte
- Sikre gode rutiner for at skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom kan henvise barn og ungdom til den offentlige tannhelsetjenesten ved behov

Et godt og strukturert samarbeid mellom den offentlige tannhelsetjenesten og helsestasjon er en forutsetning for at helsestasjonen kan selv gjennomføre munnundersøkelser. Helsedirektoratet har gitt en sterk anbefaling:

- Munnundersøkelser bør gjennomføres på konsultasjonene ved 6 uker, 6 mnd., 1 år og 2 år
- Munnundersøkelsen kan foretas av helsesøster eller lege
- Helsestasjonen bør sørge for at barn blir henvist til den offentlige tannhelsetjenesten ved behov
- Motivering til og opplæring i tannpuss og god tannhelse bør være en sentral del av undersøkelsen
- Gjennomføring av munnundersøkelse forutsetter et godt og strukturert samarbeid mellom den offentlige tannhelsetjenesten og helsestasjon

Rutiner og regelmessige samarbeidsmøter
Leder av helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom bør sørge for å etablere rutiner og regelmessige samarbeidsmøter med barnevernet, med folkehelsekoordinator, med psykolog både på system- og individnivå og med tannhelsetjenesten. Dette for å sikre at barn og ungdommer fanges opp tidlig og får nødvendig hjelp. Samarbeidene bør ha skriftlige samarbeidsrutiner. Samarbeidsavtalen bør inneholde:

- Formål med avtalen
- Partenes ansvar og forpliktelser
- Rutiner for samarbeid
- Rutiner for å henvise
- En systematisk plan for veiledning, faglig støtte, herunder kriterier for henvisning
- En beskrivelse av hvilke kvalitetsdata som skal føres og bør evalueres (Helsedirektoratet.no).

Koordinerende enhet
Koordinerende enhet i kommunen er en sentral samarbeidspartner for helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom for å sikre helhetlig og koordinerte tjenester. I dette samarbeidet bør det etableres skriftlige samarbeidsrutiner for utredning og oppfølging av barn med behov for individuell plan eller langvarige tjenester (Helsedirektoratet.no).

3. Bemanning, kompetanse og organisering

3.1 Problemstilling og revisjonskriterier

Problemstilling

- Har helsestasjon og skolehelsetjenesten tilstrekkelig bemanning og kompetanse?

Revisjonskriterier

Revisjonen har undersøkt om helsestasjon og skolehelsetjenesten i Gjemnes kommune er tilstrekkelig bemannet og om den har tilstrekkelig kompetanse. Revisjonen har i tillegg undersøkt hvordan helsestasjon og skolehelsetjenesten er organisert. Revisjonskriteriet som kommunen er vurdert opp mot:

- Kommunen skal sikre tilgang på nødvendig personell i helsestasjon og skolehelsetjenesten.

Revisjonskriteriet er utledet fra:

- Forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj. §2-1 (1.ledd). Det er kommunens sitt ansvar å organisere helsestasjonstjeneste og skolehelsetjeneste i skoler
- Forskrift om helsestasjon- og skolehelsetj. §2-1 (2. ledd) og (3. ledd). For å kunne tilby de tjenestene barn og ungdom 0-20 år har krav på skal kommunen sørge for allmennlegetjeneste, fastlegeordning, helsesøstertjeneste, jordmortjeneste og fysioterapitjeneste
- Helse- og omsorgtjenesteloven §4-1. Lege må inngå i tjenesten
- Helse- og omsorgtjenesteloven §4-1 (1.) ledd, bokstav c. og d. og Helsepersonelloven §1, §3, §4, og §5 stiller krav til kompetanse
- Forskrift om sykepleiertjeneste i kommunen §3, krav til helsesøster
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgtjenesten §6 a) om plikt til å planlegge aktiviteter i virksomheten. Innebærer å beskrive mål, oppgaver, organisering, ansvar og hvordan arbeide for kvalitetsforbedring

3.2 Data/funn/fakta

Bemanning

Oppstartmøte
Revisjonen hadde oppstartmøte med rådmann og leder for helse- og omsorgs avdeling. De opplyste at Gjemnes kommune har 1,4 årsverk i helsesøster stillinger med ansvar for helsestasjon og skolehelsetjenesten. Henholdsvis en i 100% stilling for helsestasjonstjenesten og en 40 % stilling i skolehelsetjenesten. Kommunen kjøper inn jordmortjeneste fra Eide kommune. Jordmor jobber i 20 % stilling og har en kontordag i uken i Gjemnes kommune. Gjemnes kommune hadde i 2017 og 2018 2,5 årsverk i stilling som fysioterapeut, inkl. turnusfysioterapeut. Fysioterapeut i 50 % stilling var i tillegg i 50 % stilling som helsekoordinator. Kommunen har kommunelege og fastlege med kontor i helsehuset sammen med helsesøster, jordmor og fysioterapeut.

Rådmann opplyste at til tross for at kommunen har hatt realnedgang i inntektene (skatt og rammeoverføring) de siste tre år, har kommunen styrket helsestasjons- og skolehelsetjenesten med en 40 % stilling i skolehelsetjenesten. Økningen ble foretatt for å følge opp krav i forskriften om kommunens helsefremmede og forebyggende arbeid i helsestasjon- og skolehelsetjenesten.

Intervju
Revisjonen intervjuet syv ansatte innen helsestasjon- og skolehelsetjenesten i Gjemnes kommune (helsesøster i 100 % stilling, Helsesøster i 40 % stilling, helsesøster vikar i 70 % stilling, lege 6 timer pr. uke i helsestasjonen, jordmor i 20 % stilling, psykiatrisk sykepleier 80 % stilling/sektorleder i 20 % stilling, folkehelsekoordinator i 50 % stilling/fysioterapeut 50 % stilling).

Alle de syv opplyste at de opplever at helsestasjonen er tilstrekkelig bemannet men at de er sårbar ved sykdom. Når helsesøster er sykemeldt, jobber helsesøster (sykepleier) i skolehelsetjenesten 70 % (10 % i helsestasjonen og 60 % skolehelsetjenesten). Siden helsesøster i 100 % stilling har jobbet 80 % i helsestasjonen og 20 % i skolehelsetjenesten, setter de inn helsesøster vikar i 70 % stilling. Vikaren er under utdanning til helsesøster.

Helsesøster i 100 % stilling uttalte at kommunen bør tilstrebe at jordmor gjennomfører det første hjemmebesøket, innen 48 timer etter hjemreise. Helsesøster og jordmor har laget et system som fungerer etter forholdene. Alle nyfødte får ett hjemmebesøk, enten av jordmor eller av helsesøster. Helsesøster kontakter mor enten på SMS eller telefon før hjemreise, og spør hvordan mor/barn har det, og om ammingen er kommet i gang. Hvis mor svarer at det går bra, informerer helsesøster om at det ikke blir hjemmebesøk innen 48 timer, men at de blir enige om et tidspunkt som passer. Blir den fødende skrevet ut til helg/ høytid oppfordrer helsesøster foreldrene til å kontakte fødeavdelingen hvis det er noe de har behov å spørre om. Er det hverdag, oppfordrer helsesøster dem til å kontakte helsestasjonen. Helsesøster har alltid jobb mobilen slått på etter arbeidstid, og besvarer hvis foreldrene tar kontakt. Oppstår det amme problemer eller annen problematikk etter hjemmebesøk, og helsesøster ikke er tilgjengelig, oppfordres foreldrene til å kontakte ammehjelpen, eller amme poliklinikken som er tilknyttet fødeavdelingen. Helsesøster oppfordrer foreldrene til å kontakte fastlege også, ved usikkerhet eller problemer.

Hvis ikke jordmor eller helsesøster rekker hjemmebesøk innen 48 timer etter hjemreise, følger helsesøster opp med en ekstra vektkontroll i starten for å se om ammingen har kommet i gang og barnet får i seg nok næring.

Rådmann opplyste at Gjemnes kommune har vurdert å inngå et interkommunalt samarbeid om jordmortjeneste. Siden de har behov for litt mer økt stilling, er det vanskelig å få besatt stillingen av lokal jordmor.

Flere av de ansatte opplyste at kommunen ikke har nok bemanning i skolehelsetjenesten til å tilby helsestasjon for ungdom eller helsestasjons- og skolehelsetjenester for ungdom etter 10. klasse. Det er ingen oppfølging av skolehelsesøster etter 10. klasse, når ungdommene er 16 år. Det fremkom at kommunen mangler gratis lavterskeltilbud om helsetjenester til ungdom 16-20 år.

Skolehelsetjenesten opplyste at i 2016 og 2017 hadde de ikke ressurser til å ha helsesamtaler med barn i 3. og 8. klasse og har ikke deltatt i foreldremøter. Skolen har formidlet ønske om at tjenesten kunne ha informert om mobbing eller epilepsi på foreldremøter.

Under intervjuene ble det opplyst at kommunen har hatt og har fokus på psykisk helse for ungdom. Selv om de ikke har helsestasjon for ungdom så har de et styrket gratis lavterskeltilbud til ungdom innen psykisk helse i kommunen. Helsesøster eller skolehelsesøster og legene kan anbefale ungdommer som sliter, til å få samtale med psykiatrisk sykepleier. Ungdommene kan også selv ta kontakt med psykiatrisk sykepleier ved å sende en SMS for å avtale tidspunkt.

Skolehelsetjenesten greier å oppfylle de fleste av alle oppgaver som de Nasjonale faglige retningslinjene for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom anbefaler.

Ansatte i tjenesten gav uttrykk for at det egentlig er behov for jordmor i 50 % stilling i kommunen, for at alle mødre skal få ett hjemmebesøk av jordmor innen 48 timer som er anbefalt fra Helsedirektoratet. I intervju ble det opplyst at kommunen bestemte seg for å øke jordmorstillingen i 2015. Dette lyktes ikke og kommunen valgte da å etablere en 20 % stilling i skolehelsetjenesten, som etter hvert ble økt til 40 % stilling.

Folkehelsekoordinator i 50 % og fysioterapeut i 50 % stilling opplyste at stillingsprosentene har vært store nok til å utføre det arbeidet som har vært krevd av henne i kommunen. I samarbeid med helsestasjonen foretar fysioterapeut faste kontroller av motorisk utvikling hos alle barn i kommunen ved 4 måneders alder i barselgrupper og faste kontroller på motorisk utvikling av alle barn i kommunen før skolestart. Ellers følger fysioterapeut opp barn med behov etter henvisninger fra helsestasjonen, barnehage, skole, lege, fra foreldrene eller fra dem selv hvis de er gamle nok. De under 16 år får fri behandling. Fysioterapeut er med på ansvarsmøter ved behov og skriver inn i individuell plan, det som er utført av fysioterapeut.

Dokumentanalyse, KOSTRA
Innrapporterte tall til Statistisk sentralbyrå for 2017, viser at Gjemnes kommune har følgende stillinger innen helsestasjon og skolehelsetjeneste:

- 92 % stilling i svangerskaps- og barselomsorg/Helsestasjon 0-5 år (jordmor 20 %)
- 40 % stilling i skolehelsetjenesten i barneskolen
- 30 % stilling i skolehelsetjenesten i ungdomsskolen
- 0 % stilling i skolehelsetjenesten i videregående skole 16-20 år
- 0 % stilling i Helsestasjon for ungdom

Helsestasjon og skolehelsetjenesten i Gjemnes kommune har i tillegg avtale med følgende:

- To fastleger som jobber en dag hver pr. mnd.
- Fastlønnet fysioterapeut i snitt 1 time pr. uke

Tall fra KOSTRA viser at kommunen hadde 172 ungdommer 16-20 år med adresse i kommunen i 2017. Gjemnes kommune har ikke videregående skole, men en folkehøgskole hvor det er ungdommer i denne aldersgruppen. Tallene viser at kommunen ikke har gratis lavterskeltilbud på alle helsetjenester, men enkelte av de ansatte mener at de burde ha rapportert til KOSTRA at de har 20 % stilling i Helsestasjon for ungdom, siden de har psykiatrisk sykepleier ansatt i 20% stilling som arbeider mye med ungdommer med psykiske plager.

Kompetanse

Intervju
Alle syv ansatte, med oppgaver i helsestasjonen, opplyste i intervju at ansatte har tilstrekkelig kompetanse. Videre opplyste de om at fungerende helsesøster i skolehelsetjenesten mangler utdannelsen til helsesøster. Hun er utdannet sykepleier og er ansatt med avtale om at hun skal ta utdannelsen til helsesøster. I intervju fremkommer det at sykepleier i helsesøsterstilling fungerer godt. Sektorleder som også jobber som psykiatrisk sykepleier har fått inntrykk av at hun har opparbeidet seg god kontakt og tillit hos elevene. Sykepleieren i skolehelsetjenesten, opplever ikke å komme til kort selv om hun ikke har helsesøster utdannelse. Som sykepleier har hun erfaring med å sette sprøyter og har fått mye erfaring i løpet av disse to årene hun har vært i stillingen. Hun opplyser at hun har hatt god veiledning og støtte av helsesøster i kommunen underveis og at skolehelsetjenesten blir mer og mer brukt, jo mer trefftid de har på skolene.

Helsesøster er glad for at 40 % stilling i skolehelsetjenesten er på plass og dagens sykepleier fungerer godt i stillingen som helsesøster. Som sykepleier kan hun sette vaksiner, men kan ikke bestille medisiner for vaksinering, påse at driften av skolehelsetjenesten drives forsvarlig eller veilede helsesøsterstudenter.

Organisering

Oppstartmøte

Alle retningslinjer og styrende dokumenter skal legges ut på kommunens elektroniske kvalitetssystem Compilo. Gjennom dette legges dokumenter og rutiner for lesing og kvittering for aktuelle ansatte. Leder i helse- og omsorg gikk inn i Compilo under oppstartmøte og vi kunne se at ikke alle retningslinjer og prosedyrer for helsestasjon og skolehelsetjenesten var lagt inn der. Leder opplyste om at tjenesten har disse i papirutgave. Kvalitetshåndboken finnes i Compilo.

Intervju
Helsesøster opplyste at hun administrerer og planlegger alle avtaler for helsestasjonsvirksomheten, hun utfører alle konsultasjoner 0-5 år, skolestartundersøkelser og vaksinerer etter Barnevaksinasjonsprogrammet 0-16 år. I tillegg til å gjennomføre hjemmebesøk istedenfor jordmor. Helsesøster har også ansvar for at skolehelsetjenesten fungerer som den skal, siden ansatt i skolehelsetjenesten ikke er utdannet helsesøster. Helsesøster har også veiledningsansvar ovenfor helsesøsterstudenter. Helsesøster opplyser at de har problemer med å få til legekonsultasjoner til 6 ukers kontrollene og at barna kan bli 8 uker før de får dette. Helsestasjonen har hatt utfordringer med IT verktøyet sitt og det gamle WinMed 3 helsestasjonsprogrammet. Høsten 2017 har også vært utfordrende pga oppstart Tidlig Inn, opplæring av helsesøsterstudent og oppstart med nytt helsestasjonsprogram HsPro. Helsesøster opplyste at pr. i dag så er det bare de ansatte ved helsestasjonen som har innsyn i tidebøkene (avtalebøkene) og ved sykdom så er det de selv som må gå inn å avlyse konsultasjonene.

Sykepleier i skolehelsetjenesten opplyser at arbeidet i skolehelsetjenesten følger den nasjonale veilederen for arbeid i skolehelsetjenesten:

- 1. klasse - veiing, måling, helsesamtale, syn, hørsel, søvn, motorikk, tannpuss, kosthold, skjermbruk, foreldrerollen og rus /røyk, vold, språk, ulykker/ skader, skolevei, sosialt nettverk, familieforhold, utvikling/ adferd, oppfølging fra andre instanser.
- 2. klasse - vaksinering
- 3. klasse - veiing, måling, helsesamtale
- 5. klasse - pubertet undervisning
- 6. klasse - vaksinering
- 7. klasse - vaksinering
- 8. klasse - har klassen besøk av Smiso fra Molde, som er et senter mot incest og seksuelle overgrep. De informerer om voldtekt. Skolehelsesøster er tilstede. Vekt/lengde, helsesamtale. Undervisning om kosthold/fysisk aktivitet i samarbeid med folkehelsekoordinator
- 9. klasse - seksualundervisning, besøk fra krisesenteret og psykiatrisk sykepleier. Psykiatrisk sykepleier informerer om kommunens lavterskeltilbud til ungdommene innen psykisk helse. Skolehelsesøster er tilstede.
- 10. klasse - vaksinering
- Faste trefftider på tre skoler: barneskole i Angvik, privat barneskole i Torvikbukt og barne- og ungdomsskole i Batnfjord
- Skolehelsesøster er også leder for ansvarsgruppemøter, som er tverrfaglige møter for elever som har behov for ekstra oppfølging. Fortiden har hun ansvar for to ansvarsgrupper. Skriver også inn i elektronisk individuell plan for disse barna. Individuell plan elektronisk er nytt i Gjemnes kommune. Ble helt til nå skrevet på papir. Nå kommer alle aktuelle instanser inn og skriver i samme plan

Lege opplyste at de er to leger som deler på arbeidet i helsestasjonen. Den ene legen jobber i helsestasjonen 1. onsdag i måneden og den andre legen den 2. onsdagen i måneden og at det er helsesøster i 100 % stilling som organiserer hvem som skal til kontroll og når de har behov for lege.

Gjemnes kommune har også turnuslege på opplæring 6 mnd. om gangen. Turnuslege tar vanligvis de kontrollene på helsestasjonen den 2. onsdag i måneden. Turnuslege holder også kurs i førstehjelp for barselgruppen i helsestasjonen og tar seg av seksualundervisningen og informasjonen om prevensjon i skolehelsetjenesten.

Flere av de ansatte opplyste at de ikke har stillingsinstrukser eller nedskrevne ansvarsfordelinger, planer for arbeidet sitt eller for felles arbeid. De planlegger muntlig hvordan de skal arbeide.

Flere av de ansatte i helsestasjon og skolehelsetjenesten gav uttrykk for at de savner mer kommunikasjon med lederne om hvordan de sammen kan få til endringer for å forbedre tjenestene. De savner medarbeidersamtaler, personalmøter og informasjon på e-post.

Seksjonsleder for helsefremmende og forebyggende helsetjenester, er organisert under leder for helse- og omsorgsavdelingen. Han har vært i 20 % stilling, men stillingen ble utvidet til 40 % etter påske 2018. Han har tatt kontakt med de ulike fagområdene når han har blitt tilkalt. Han har jobbet etter et årshjul, men gav uttrykk for at han ikke har hatt nok tid til medarbeidersamtaler og personalmøter. Seksjonsleder har heller ikke fått laget et felles mål eller strategi å jobbe etter, men håper å få tid til dette i utvidet stilling.

Dokumentanalyse, Kvalitetshåndboken
Kommunens Kvalitetshåndbok opplyser om at: *«Gjemnes kommune benytter ikke stillingsinstrukser. Ansvarsområder/arbeidsoppgaver er beskrevet i utlysningstekst».*

Kvalitetshåndboken inneholder krav til at å planlegge kommunens aktiviteter og at ansatte skal ha rammer å arbeide etter:
«Alle ansatte skal ha gode rammer for arbeidet sitt og skal kunne utføre arbeidsoppgavene sine i samsvar med avtalt nivå, metode, standard og kvalitet. Compilo er et verktøy for å planlegge, utvikle, vurdere og iverksette kommunens aktiviteter og tiltak».

Kvalitetshåndboken inneholder krav til avdelingslederne til å ha et system for faste møter med de ansatte og at dette legges inn i avdelingens årshjul:
«Hver avdeling skal beskrive i handlingsplanen og ha system på faste møter med de ansatte, tillitsvalgte og verneombud. Dette legges inn i årshjul på rådmanns- og avdelingsnivå».

Kvalitetshåndboken har krav til hvordan ansatte skal arbeide med å forbedre kvaliteten på tjenesteproduksjonen: «*Gjemnes kommune skal innenfor vedtatte økonomiske rammer, kontinuerlig forbedre organisasjonen sin samlede tjenesteproduksjon og gi tjenester som er lett tilgjengelig».*

Kvalitetshåndboken inneholder krav til kommunikasjon mellom nivåene i organisasjonen:
«Informasjon og kommunikasjon er viktige og nødvendige virkemidler i og mellom alle nivå i organisasjonen».

3.3 Revisjonens vurdering

Bemanning

Gjemnes kommune har sørget for at helsestasjonen har helsesøster, lege, jordmor og fysioterapeut, som er kompetansen som de skal ha. Revisjonens undersøkelse viser at bemanningen er tilstrekkelig for de fleste av tjenestene i helsestasjonen. Det er tilstrekkelig med en helsesøster i 80 % stilling med tanke på at tjenesten greier å fullføre vaksinasjoner, kontroller, veiinger, målinger, henvisninger,

merkantilt arbeid, lager planer for hjemmebesøk, og har det overordnede ansvaret for skolehelsetjenesten.

Revisjonens undersøkelse viser at helsesøster i 80 % stilling i helsestasjonen, utfører de fleste av hjemmebesøkene til nyfødte. I tillegg foretar hun ekstra kontroller med veiing på helsestasjonen, fordi de ikke rekker det første hjemmebesøket innen 48 timer. Dette utgjør en risiko i forhold til å få gjennomført annen planlagt aktivitet.

Kommunen har en jordmor en dag i uken som skal foreta svangerskapskontroller og det første hjemmebesøk helst innen 48 timer etter hjemkomst. I 2017 rakk jordmor å gjennomføre 8 av disse og helsesøster gjennomførte 21 hjemmebesøk. Liggetiden på sykehuset er de siste årene blitt kortet ned og kvinnen og den nyfødte sendes i dag hjem mellom 8 og 48 timer etter fødselen.

I kommuner som har jordmor og helsesøster blir det oppfattet som like trygt å sende friske kvinner hjem med oppfølging i hjemmet, som at de er på en fødeavdeling (Helsedirektoratet.no). Men jordmorstillingen i Gjemnes kommune er for liten til at jordmor kan sikre dette i kommunen. Helsesøster rekker ikke hjem til alle nyfødte innen 48 timer.

Ved sykdom hos helsesøster eller jordmor blir helsestasjonen svært sårbar og nødvendig informasjon og veiledning til de som har født kan gå tapt og få konsekvenser for den nyfødte. Revisjonen registrerer at flere informanter opplyser at en utvidelse av jordmorstilling til 50 % stilling ville ha løst mange utfordringer.

Revisjonen ser det som viktig at virksomheten stadig arbeider systematisk for å utvikle bedre tjenester for innbyggerne. Kommunens eget kvalitetsreglement stiller krav til kontinuerlig forbedring av tjenesteproduksjonen. Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgtjenesten §6 stiller også krav til å arbeide med kvalitetsforbedring. Det å styrke jordmordressursen i Gjemnes kommune vil være en god utvikling av kommunens tjenester for innbyggerne.

Organisering

Flere av de ansatte i helsestasjon og skolehelsetjenesten gav uttrykk for at de savner mer kommunikasjon med lederne om hvordan de sammen kan få til endringer for å forbedre tjenestene. De savner medarbeidersamtaler, personalmøter og informasjon på e-post. Kommunens eget interne kvalitetsreglement sier at avdelingsleder skal ha et system for faste møter med de ansatte. Kommunens eget reglement sier videre at: *«Informasjon og kommunikasjon er viktige og nødvendige virkemidler i og mellom alle nivå i organisasjonen»*. Sektorleder for helsefremmende og helseforebyggende arbeid, opplyste at han ønsker å ta tak i dette når hans stilling blir utvidet etter påske 2018.

Revisjonens anbefaling:

- Kommunen bør vurdere om funksjon som jordmor kan styrkes

4. Helsestasjon og skolehelsetjenestetilbudet

4.1 Problemstilling og revisjonskriterier

Problemstilling

- Tilbyr Gjemnes kommune helsestasjon og skolehelsetjenester som barn og ungdom 0-20 år har krav på?

Revisjonskriterier

- Helseundersøkelser og rådgivning med oppfølging/ henvisning ved behov, skal tilbys barn og ungdom 0-20 år
- Informasjon om og tilbud om Barnevaksinasjonsprogrammet
- Helsestasjonen og skolehelsetjenesten skal gi tilbud om opplysningsvirksomhet og veiledning individuelt og i grupper, til barn og ungdom 0-20 år
  - Foreldre får tilbud om å delta i gruppekonsultasjoner på helsestasjonen
- Helsestasjonen og skolehelsetjenesten skal tilby hjemmebesøk og oppsøkende virksomhet
  - Hjemmebesøk av jordmor innen 48 timer og av helsesøster 7-10 dager etter fødselen
- Helsestasjon og skolehelsetjenesten skal bistå i undervisning i gruppe, klasse, foreldremøter i den utstrekning som skolen ønsker det
  - Skolehelsetjenesten skal bidra i undervisning om seksuell helse, om forebygging av bruk av tobakk, alkohol og andre rusmidler
- Kommunen skal sikre at informasjon blir gitt på et språk brukerne forstår

Revisjonskriteriene er utledet fra:

- Forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj. § 2-3, som lister opp hvilke tjenester som barn og ungdom 0-20 år skal få tilbud om:
  Helsestasjonens tilbud til gravide skal omfatte:
  -helseundersøkelser og rådgivning med oppfølging/henvisning ved behov
  -opplysningsvirksomhet, samlivs- og foreldreveiledning.

  Helsestasjons- og skolehelsetjenestens tilbud til barn og ungdom 0 - 20 år skal omfatte:
  -helseundersøkelser og rådgivning med oppfølging/henvisning ved behov
  -forebyggende psykososialt arbeid
  -opplysningsvirksomhet og veiledning individuelt og i grupper
  -hjemmebesøk/oppsøkende virksomhet
  -samarbeid med skole om tiltak som fremmer godt psykososialt og fysisk lærings- og arbeidsmiljø for elever
  -bistand og undervisning i gruppe/klasse/foreldremøter i den utstrekning skolen ønsker det
  -samarbeid om habilitering av barn og ungdom med spesielle behov, herunder kronisk syke og funksjonshemmede
  -informasjon om og tilbud om Barnevaksinasjonsprogrammet, jf. forskrift 2. oktober 2009 nr. 1229 om nasjonalt vaksinasjonsprogram.
- Merknad til forskrift for helsestasjon og skolehelsetj. § 3-1 om plikt til å tilby Barnevaksinasjonsprogrammet.
- Pasient og brukerrettighetsloven § 3-5. Informasjonen skal være tilpasset språkbakgrunn.

4.2 Data/funn/fakta

Helsestasjonen

Intervju

Helsesøster opplyser at barn 0-5 år får de tjenestene som de har krav på. Hun har gjort noen grep for å få det til. Blant annet så unnlater hun å kalle inn til 17-18 måneders konsultasjon og gjennomfører heller en god og grundig konsultasjon ved 15 måneder. Barn som viser avvik ved 15 måneder blir innkalt til målrettet konsultasjoner før 2 år.

Helsestasjonen i Gjemnes tilbyr følgende tjenester til barn 0-5 år:

0-2 uker etter fødsel: Hjemmebesøk til foreldre og den nyfødte. Helsesøster eller jordmor.
Vektkontroll. Informasjon og samtale. Konsultasjoner/vekt frem til 6 ukers kontroll avtales videre.

6 ukers kontroll: Konsultasjon med lege og helsesøster. Vaksineinformasjon. Setter rotavirus vaksine. Evn BCG og hepatitt-B til risikogrupper. Vurdering av generell utvikling hos barnet, samspill, ernæring, D- vitamin tilskudd.

3 mnd. kontroll: Konsultasjon med helsesøster.
Vurdering av generell utvikling. Ernæring, søvn, samspill. Vaksine mot difteri/stivkrampe/kikhoste/polio/HIB, pneumokokkvaksine, Hepatitt- B og Rotavirusvaksine.

Ved 4 mnd. alder: Gruppekonsultasjon med fysioterapeut og helsesøster.
Samtale og veiledning om motorisk utvikling. Mulighet for individuell vurdering og samtale etter gruppekonsultasjonen.

5 mnd. kontroll: Konsultasjon med helsesøster. Vurdering av generell utvikling. Ernæring-introduksjon av fast føde/søvn/samspill og vaksinasjon.

6 mnd. kontroll: Generell helseundersøkelse med lege og helsesøster.

Ved 7/8 mnd. alder: Gruppekonsultasjon om tannpleie av helsesøster.
Samtale rundt ulike tema; Tenner, søvn, ernæring, språk, lek, bevegelse og motorisk utvikling.

10 mnd. alder: Gruppe med tema førstehjelp til barn.
Turnuslege har temaet førstehjelp til barn. Samtale og veiledning om motorisk utvikling, ernæring, søvn og familiesituasjonen med snart en 1 åring, med helsesøster.

12 mnd. kontroll: Generell helseundersøkelse med lege og helsesøster
Vaksine mot difteri/stivkrampe/kikhoste/polio/Hip og pneumokokkvaksine.

15 mnd. kontroll: Vurdering av vekst og utvikling med helsesøster.
MMR vaksine (meslinger/kusma/røde hunder).

Ved 2 års alder: Generell helseundersøkelse ved lege og helsesøster. Fokus på språkutvikling.
3 år målrettet kontroll hos helsesøster ved behov.

Ved 4 års alder: Konsultasjon med helsesøster. Syntest og språkkartlegging ved bruk av språk. Hørselstest ved behov. Foresatte bestiller selv legetime hvis ønskelig.

Barselgrupper: Gjemnes helsestasjon setter i gang barselgrupper for å styrke det sosiale nettverket til småbarnsforeldre i kommunen. Etter første møte på helsestasjonen når barnet er mellom 2-6 uker blir gruppene selvstyrte.
Denne informasjonen er også tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

Hjemmebesøk

Intervju

Jordmor opplyste at veilederen av 2014 om barselomsorg, gir sterke føringer for at jordmor skal foreta hjemmebesøk innen 48 timer etter hjemreise. I Gjemnes må de vente til tirsdager med hjemmebesøk av jordmor, fordi da er hun på jobb der.
Helsesøster i kommunen tar kontakt med kvinnene og avtaler tid for hjemmebesøk. Helsesøster foretar hjemmebesøk når ikke jordmor er tilgjengelig. Hvis det skulle skje at de ikke rekker et første hjemmebesøk innen 48 timer så innkaller helsesøster den nyfødte til vektkontroll på helsestasjonen. Dette for å få oversikt over om barnet får i seg nok mat og observasjon av bl.a

gulsott. Helsesøster opplyste at kommunen har ikke opplevd noen risikofylte hendelser, blant de nyfødte som ikke har fått hjemmebesøk innen 48 timer.
Jordmor opplyste at de har ikke fått noen tilbakemeldinger fra mødre om at de savner to hjemmebesøk etter hjemreise fra sykehuset. Hun tror at de fleste nybakte foreldre ikke kjenner til at det anbefales to hjemmebesøk, ett av jordmor og ett av helsesøster.
Jordmor har ikke opplevd noen kritiske situasjoner for mor eller barn så langt med tanke på at kommunen ikke har nok ressurser til å foreta hjemmebesøk mellom 24-48 timer etter hjemkomst.

Dokumentanalyse, KOSTRA
Tallene viser at i 2017 hadde helsesøster og jordmor foretatt 29 hjemmebesøk. 8 av disse var gjort av jordmor. I 2017 hadde kommunen 10 nyinnskrevne gravide som hadde møtt til svangerskapskontroller.
Kommunen har opplyst til Statistisk sentralbyrå at hjemmebesøk av jordmor utføres innen 1-6 døgn etter hjemkomst på grunn av avgrenset tilgang på jordmor en dag i uken. Helsesøster tar kontakt hvis ikke tilgang på jordmor.

Barnevaksinasjonsprogrammet

Dokumentanalyse, Folkehelseinstituttet
Kommunene rapporterer gjennomførte vaksinasjoner til SYSVAK, det nasjonale vaksinasjonsregisteret. Folkehelseinstituttet behandler innkomne data. Registeret er også et hjelpemiddel for å kunne tilby et fullstendig vaksinasjonsprogram til alle norske barn. Barnevaksinasjonsprogrammet finansieres i dag over Nasjonalt folkeinstitutts budsjett (lovdata.no).

Revisjonen analyserte folkehelseprofilen for å kartlegge vaksinasjonsdekningsgraden i Gjemnes kommune. Dekningsgraden er sammenlignet med Møre og Romsdal fylke og hele landet. Tabellen inneholder seks ulike vaksiner som er en del av de ni vaksinene i Barnevaksinasjonsprogrammet.

Alder ved vaksinering	Vaksine	Gjemnes 2012-2016	Møre og Romsdal 2012-2016	Hele landet 2012-2016
2 år	Difteri	95,3 %	94,2 %	94,6 %
9 år	Difteri	93,6 %	93,3 %	93,1 %
16 år	Difteri	**86,2** %	91,8 %	91,0 %
2 år	Stivkrampe	95,3 %	94,3 %	94,6 %
9 år	Stivkrampe	93,6 %	93,4 %	93,1 %
16 år	Stivkrampe	**86,2** %	91,1 %	91,1 %
2 år	Poliomyelitt	95,3 %	94,2 %	94,6 %
9 år	Poliomyelitt	93,6 %	93,2 %	92,9 %
16 år	Poliomyelitt	**91,4** %	93,0 %	92,1 %
2 år	Meslinger	96,1 %	95,0 %	94,5 %
9 år	Meslinger	97,7 %	95,2 %	95,1 %
16 år	Meslinger	**80,3** %	94,0 %	92,9 %
2 år	Kusma	96,1 %	95,0 %	94,5 %
9 år	Kusma	97,7 %	95,2 %	95,0 %
16 år	Kusma	**80,3** %	94,0 %	92,8 %
2 år	Røde hunder	96,1 %	95,0 %	94,5 %
9 år	Røde hunder	98,3 %	95,2 %	95,1 %
16 år	Røde hunder	**80,3** %	94,0 %	92,8 %

Kilde: Folkehelseprofilen 2017, Folkehelseinstituttet.

Vaksinering av 2 åringene og 9 åringene i Gjemnes kommune viser en dekningsgrad som ligger over fylket og landet. Oversikten viser en høy dekningsgrad for vaksinering i disse aldersgruppene i denne fem års perioden. Derimot viser tallene at vaksinering av 16 åringene i Gjemnes kommune har en lavere dekningsgrad enn fylket og landet i denne femårsperioden.

Intervju
Helsesøster opplyste at ungdommene har fått tilbud om vaksinene. Det kan være vanskelig å vite årsaken til at færre 16 åringer har vaksinert seg i Gjemnes kommune. I intervju med helsesøster opplyste hun at enkelte foreldre og ungdommer har takket nei til tilbudet. Helsesøster opplyste også at det ikke var kapasitet i skolehelsetjenesten til å følge dette opp i ettertid med nye tilbud til disse ungdommene. Hun var i denne tiden alene om helsestasjon og skolehelsetjenesten, inntil det ble ansatt helsesøster (sykepleier) i 40 % stilling i skolehelsetjenesten februar 2016.

Dokumentanalyse
Revisjonen har innhentet informasjon fra annen kommune som også hadde lav vaksinasjonsdekning blant 16 åringene. Fagsjef for forebyggende helse i Nesodden kommune skrev i 2015 at de hadde hatt en gledelig utvikling i vaksinasjonsdekningsgraden, men at det var en kjensgjerning at blant de litt eldre barna så hadde de en lavere dekningsgrad på vaksinering enn resten av landet. Det innebærer at hele flokken med 16 åringer er ikke immune mot disse sykdommene. Han skrev videre at om det skulle bryte ut kikhoste eller meslinger på Nesodden, er det økt sannsynlighet for å bli smittet. Den største bekymringen var at de på Nesodden har barn som av ulike grunner ikke kan vaksinere seg, og at disse vil være svært sårbare ved utbrudd av for eksempel meslinger (nesodden.kommune.no).

Dekningsgraden i Nesodden lå da på 91% på meslinger, røde hunder og kusma for 16 åringene og på difteri, stivkrampe og kikhoste hadde de en dekningsgrad på 89% hos 16 åringene. På kommunens hjemmeside oppfordret fagsjefen om at alle kunne ta kontakt med helsestasjonen eller skolehelsetjenesten for å få nytt tilbud om gratis vaksinering.

Dokumentanalyse, KOSTRA
Tallene fra Statistisk sentralbyrå viser at Gjemnes kommune i 2017 hadde:

- 32 fødsler
- 673 barn 0-20 år
- 200 av de 673 er barn 0-6 år
- 172 ungdommer 16-20 år (2017)
- 194 sekstenåringer skulle fått vaksine i perioden 2012-2015
- 39 sekstenåringer ble ikke vaksinert i perioden 2012-2015

I 2017 hadde helsestasjonen foretatt:

- 6 ukers kontroll: helsestasjonen hadde 72 konsultasjoner av barn innen 8. leveuke. Siden tallet er så høyt så er det stor sannsynlighet for at det er telt med kontroller som helsesøster foretar i de tilfeller de ikke rekker hjemmebesøk innen 48 timer, og heller innkaller den nyfødte til veiing, for å se om den får i seg nok melk
- 2- årskontroll: helsestasjonen hadde fullført 30 to-årskontroller
- 4- årskontroller: helsestasjonen hadde fullført 28 fire-årskontroller

Skolehelsetjenesten

Dokumentanalyse, årsmelding 2017
Gjemnes kommune sin årsmelding beskrev kommunens skolehelsetilbud:
«Etter opptrapping av skolehelsetilbudet i Gjemnes skulle alle elever som ønsket det få samtale med helsesøster. Det er satt av tid til faste treffpunkt for de ulike skolene; Torvikbukt 1 dag pr. mnd. à 3

timer. Angvik 2 ganger pr. mnd. à 3 timer. Batnfjord hver mandag fra kl. 09-13. Ved de to minste skolene er trefftiden tilstrekkelig for å ta unna avtalte- og akutte samtaler. Ved Batnfjord skole har det vært vanskeligere å være tilgjengelig for de som ønsker å droppe inn for en samtale».

Videre var kommunens videre arbeid med barn og unge beskrevet slik under Endringssignaler:

- Prioritere arbeid med barn og unges psykiske helse

Intervju
Helsesøster i skolehelsetjenesten i 40 % (og 20 % av helsesøster sin stilling), har ansvar for oppfølging av barn 5-15 år til de går ut av 10. klasse. Skolehelsetjenesten opplyste at de følger den nasjonale veilederen for arbeid i skolehelsetjenesten og kommunen tilbyr følgende helsetjenester for barn og ungdom 5-15 år:

- 1. klasse - veiing, måling, helsesamtale, syn, hørsel, søvn, motorikk, tannpuss, kosthold, skjermbruk, foreldrerollen og rus/røyk, vold, språk, ulykker/skader, skolevei, sosialt nettverk, familieforhold, utvikling/adferd, oppfølging fra andre instanser
- 2. klasse - vaksinering
- 3. klasse - veiing, måling, helsesamtale
- 5. klasse - pubertet undervisning
- 6. klasse - vaksinering
- 7. klasse - vaksinering
- 8. klasse - har klassen besøk av Smiso, info om voldtekt. Skolehelsesøster er tilstede. Vekt/lengde, helsesamtale. Undervisning om kosthold/fysisk aktivitet i samarbeid med folkehelsekoordinator.
- 9. klasse - seksualundervisning, besøk fra krisesenteret og psykiatrisk sykepleier. Psykiatrisk sykepleier informerer om kommunens lavterskeltilbud for ungdom. Skolehelsesøster tilstede
- 10. klasse - vaksinering
- Faste trefftider på tre skoler: barneskole i Angvik, privat barneskole i Torvikbukt og barne- og ungdomsskole i Batnfjord

Helsestasjon og skolehelsetjenesten opplyser at 5-15 år hovedsakelig får de tjenestene som de har krav på, men etter ungdommene har fylt 15 (16) år så er det ingen oppfølging av skolehelsesøster. Slik at kommunen mangler helsestasjon for ungdom med gratis lavterskeltilbud på helsetjenester til ungdom 16-20 år innen flere faglige områder. Kommunen er derimot styrket innen psykisk helsetilbud til ungdom. Psykiatrisk sykepleier/seksjonsleder og skolehelsetjenesten opplyser at de pleier å oppfordre ungdommer 16-20 år med behov, til å ta kontakt med helsestasjon for ungdom i den kommunen hvor de går på videregående skole. De fleste går på videregående skole i Kristiansund, Fræna eller Molde. Psykiatrisk sykepleier opplyser at han også blir kontaktet av elever fra folkehøyskolen i Gjemnes, som har behov for samtale om psykiske plager.

Dokumentanalyse, KOSTRA
Tallene viser at skolehelsetjenesten i 2017 gjennomførte helseundersøkelser av:

- 26 førsteklassinger
- 343 elever 6-16 år. Tallene viser at kommunen har 343 elever som skolehelsetjenesten skal vaksinere, veie, måle, ha planlagte samtaler med, delta i undervisning om kosthold, seksualliv, vold og være tilgjengelig på skolene til faste trefftider

- 42 av disse var sekstenåringer i 10. klasse som skulle vaksineres og tallene fra Ungdata undersøkelsen viste at de som bruker trefftidene mest av ungdommene er jentene i 10. klasse

I tillegg opplyste helsesøster i skolehelsetjenesten at hun deltar på ansvarsmøter, samarbeider med tverrfaglig team og skriver inn de siste avgjørelsene i individuell plan.

Dokumentanalyse, Statistisk sentralbyrå (SSB)
Kommunen har innrapportert følgende opplysninger i 2017 til SSB:

- Gjemnes kommune har ikke helsestasjon for ungdom
- Gjemnes kommune har ikke et samarbeid med andre kommuner om helsestasjon for ungdom
- Gjemnes kommune har etablert rutinemessig forpliktende samarbeid med offentlig tannhelsetjeneste

Dokumentanalyse av Ungdata 2017
Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved Høgskolen i Oslo og Akershus og sju regionale kompetansesentre innen rus står bak Ungdata. De gjennomførte i 2017 en undersøkelse av ungdommer i Norge i 8. trinn, 9. trinn og 10. trinn (13, 14 og 15 år). Undersøkelsen er anonym og det er frivillig for ungdommene å være med. Foreldrene er informert om undersøkelsen.
Blant disse ble 112 ungdommer fra Gjemnes kommune spurt om å være med på undersøkelsen. Det var 88 stk. som svarte og det gav en svarprosent på 79.

Følgende tabell viser svarene fra Gjemnes kommune på spørsmål om hvem de ville ha snakket med eller søkt hjelp hos, hvis de hadde et personlig problem og følte seg utafor og trist.

Nære relasjoner

Tenk deg at du har et personlig problem. Du føler deg utafor og trist og trenger noen å snakke med. Hvem ville du snakket med eller søkt hjelp hos?

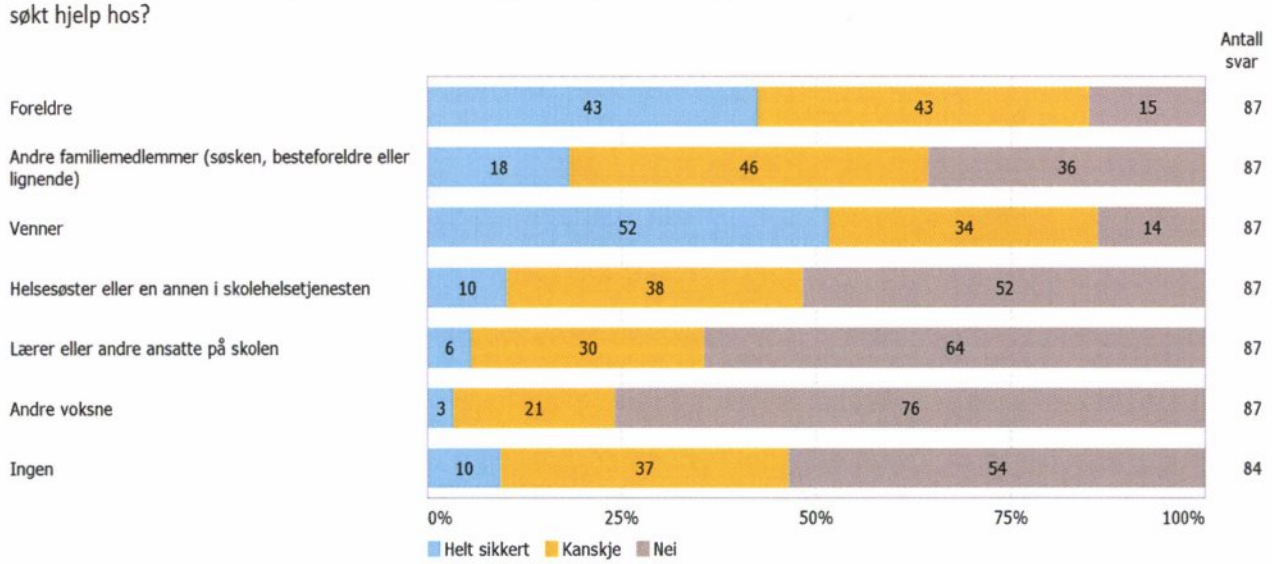

Undersøkelsen viser at både jentene og guttene på 8., 9. og 10. trinn rangerte hvem de ville ha snakket med slik:

1. plass: Venner
2. plass: Foreldre
3. plass: Andre familiemedlemmer (søsken, besteforeldre ol.)
4. plass: Helsesøster/skolehelsetjenesten
5. plass: Ingen
6. plass: Lærer eller andre på skolen
7. plass: Andre voksne

Revisjonens merknad:

Undersøkelsen viser at både jentene og guttene i alle trinn, ville ha valgt venner og nære personer fra familie og snakket med, hvis de skulle få et personlig problem og føler seg trist. Rett etter det rangerte de skolehelsetjenesten på 4. plass. Noe som viser at skolehelsetjenesten er den foretrukne offentlige instans som ungdom ville ha tatt kontakt med.

Intervju

Rådmann og seksjonsleder for helsefremmende og forebyggende tjenester, mente at lavterskeltilbud innen psykisk helse, burde her vært et svaralternativ. Ut fra deres erfaringer i sin kommune, mener de at da ville ungdommer valgt det alternativet.

Nedenfor følger tabell fra Ungdata undersøkelse i 2017 hvor ungdommene ble spurt om hvor mange ganger de hadde brukt ulike helsetjenester det siste året:

Hvor mange ganger har du brukt følgende helsetjenester i løpet av de siste 12 månedene?

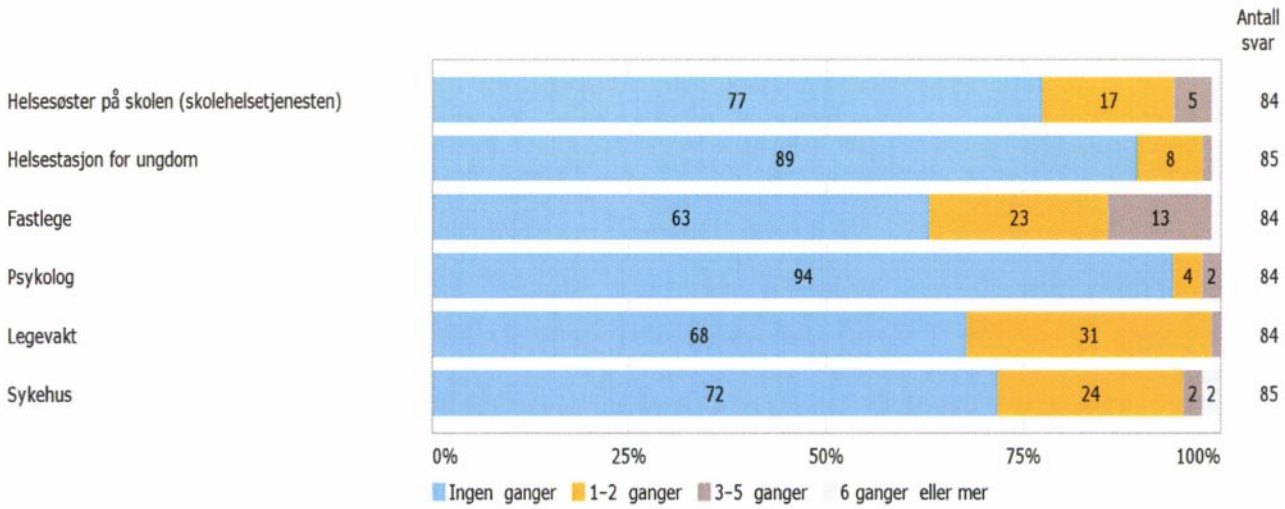

Undersøkelsen viste at ungdommene hadde vært oftest hos fastlege og færrest ganger hos psykolog rangert slik:

1. plass: Fastlege
2. plass: Legevakt
3. plass: Sykehus
4. plass: Helsesøster i skolehelsetjenesten

5. plass: Helsestasjon for ungdom
6. plass: Psykolog

Skolehelsetjenesten ble i undersøkelsen rangert som det 4. mest brukte alternativet for helsetjenester. 8% av jentene har også benyttet seg av til tilbudet om å oppsøke helsestasjon for ungdom i annen kommune.

Tabellen nedenfor viser hvilke helsetjenester som ungdommene har brukt de siste 12 månedene inndelt i kjønn:

Hvor mange ganger har du brukt følgende helsetjenester i løpet av de siste 12 månedene? (Prosentandel som har svart 'minst en gang')

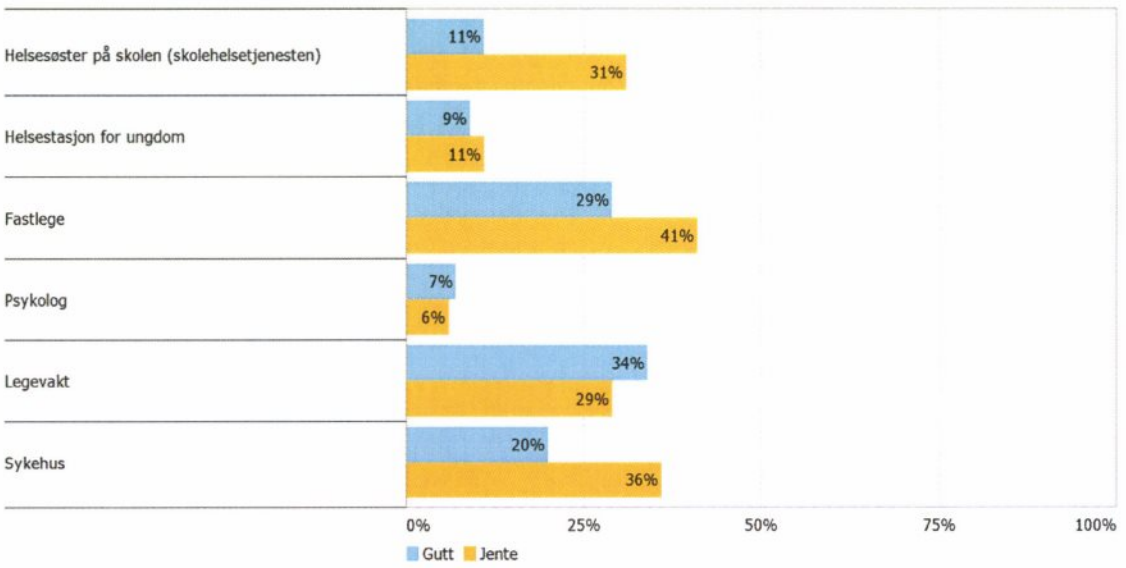

Revisjonens merknad:

Denne tabellen viser at tre ganger så mange av jentene som av guttene, har benyttet seg av skolehelsetjenesten minst en gang de siste 12 månedene.

Helsestasjon for ungdom

Intervju

Ansatte i tjenesten opplyste at Gjemnes kommune har ikke ressurser til selv å drifte en helsestasjon for ungdom, men at ungdommene er flinke til å benytte skolehelsetjenesten sitt tilbud på skolene. Lærerne og lederne på skolene er flinke til å opprette kontakt mellom elever og helsesøster, når de ser elever som har behov. Psykiatrisk sykepleier opplyste at ved behov så oppfordrer de ungdommer til å ta kontakt med helsestasjon for ungdom i Molde eller Kristiansund.

Dokumentanalyse, KOSTRA

Kommunens innrapportering til KOSTRA viser at Gjemnes kommune ikke har inngått samarbeid med andre kommuner om helsestasjon for ungdom.

Plassering av skolehelsetjenestens kontor

Skolehelsetjenesten opplyste at kontoret til helsesøster i Batnfjord skole er et møterom som ikke er heldig plassert siden det er godt synlig fra lærerrommet. Kontoret er også vanskelig tilgjengelig for handicappede barn siden det ligger i 2. etasje uten heis. Ved konsultasjoner til handicappede barn flytter helsesøster seg til et annet rom på skolen. Det er ikke alle elever som ønsker å treffe helsesøster på skolen, så da forsøker hun å få det til slik at de kan komme til helsestasjonen utenom de faste trefftidene.

De øvrige ansatte opplyste at de ikke har opplevd at elever har uttrykt misnøye over at skolehelsetjenestens kontor er plassert synlig fra lærerrommet. Siden kontoret ligger i 2. etasje borte fra elvetrafikk, er det ikke godt synlig for medelever.

Helsesøster opplyste at tidligere så har skolehelsetjenesten måttet ta det rommet som har vært tilgjengelig og flyttet med seg utstyret. Nå har de et fast rom på hver av de tre skolene. Gode tilgjengelige rom til helsesøster på skolene er noe som må prioriteres. I Angvik skole har skolehelsetjenesten fått et eget tilpasset rom i et nytt påbygg, mens på skolen i Torvikbukt har de et lager til disposisjon hvor de tar imot elevene. På begge de sistnevnte skolene, er ikke kontorene godt synlige for andre medelever.

Språk

Oppstartmøte

Under oppstartmøte opplyste rådmann og avdelingsleder for helse- og omsorg at ansatte i kommunen kan gå inn i Compilo for å innhente informasjon om hvordan de skal gå frem ved bestilling av tolk til møter med fremmedspråklige. Rådmann opplyste at denne tjenesten blir hyppig brukt i kommunen.

Intervju

De ansatte i tjenesten opplyste at de har god tilgang til telefontolker. De bestiller via mail fra et firma i Ålesund og de kan levere telefontolk innen kort tid på det språket som de ønsker. Men selve konsultasjonen tar lenger tid når man må bruke tolk.

Det er Helsestasjonen som tar seg av veiledning i forhold til foreldre og barneoppdragelse i Norge.

Jordmor opplyste at det hender at hun må veilede fremmedspråklige om hvilke normer og leveregler vi har her i Norge. De har andre vaner og levemåter der de kommer fra. Ved planlagt konsultasjon av fremmedspråklige pleier jordmor å bestille telefontolk en uke i forveien. Dette gjøres også i forkant av hjemmebesøk. Hun har ikke egen mobil i arbeidet i Gjemnes men hun har et godt samarbeid med helsesøster og låner hennes mobil når det er behov for tolk. Høyttalerfunksjonen på mobiltelefonen benyttes på hjemmebesøk i tolksamtale med mor.

Psykiatrisk sykepleier opplyste at de ikke har hatt bruk for denne tjenesten enda, men at han kjenner til at det er lett å skaffe telefontolk.

Fysioterapeut opplyste at hun ikke har hatt behov for tolk ved sine kontroller enda. De har kommunisert på engelsk og norsk.

Forebyggende arbeid

Intervju

De ansatte i tjenesten opplyser at alt arbeid i helsestasjon og skolehelsetjenesten er forebyggende arbeid. Vikarierende helsesøster opplyser at i tillegg til vaksiner veileder helsestasjonen for å forebygge dårlige søvnvaner og dårlige kostholdsvaner. Helsesøster og jordmor samarbeider om et prosjekt som heter EPDS (Edinburgh postnatal Depression Scale), hvor de kartlegger og avdekker fødselsdepresjon, depressive symptomer, alkoholforbruk og rus. De informerer om hvilke

hjemmeforhold som kan gi psykiske plager hos barnet senere i livet. De informerer om at det ikke er lov og at det er skadelig for små barn og bli ristet. De deler også ut en DVD om dette temaet. Hvert år blir det i Norge avdekket flere tilfeller av hodeskader på barn, som følge av risting.

Hun opplyste også at helsestasjonen gir informasjon for å forebygge ulykker i hjemmet, som sikring av trapper, sikring av komfyrer, forsiktighet med varme drikker og viktigheten av trygge stelleplasser.

Flere av de ansatte opplyser at kommunen opplever en økning i psykiske problemer blant ungdommene. Flere ungdommer opplever at ting er vanskelig og at de har behov for å snakke med noen. Av den grunn skulle skolehelsetjenesten ønske at de har mer ressurser til å følge opp dette. Kommunen har også et oppsving av alkoholbruk i 9. klasse i forhold til tidligere år. I undersøkelsen Ungdata svarte disse ungdommene at de ikke pleide å drikke alkohol. Det er også registrert at ungdommene i 9. klasse i år bruker snus og røyker rulletobakk.

Skolehelsetjenesten og folkehelsekoordinator har samarbeidet i etterkant av Ungdata undersøkelsen i kommunen i 2017. De har sett på hva kommunen bør jobbe med i forhold til ungdommene.

Psykiatrisk sykepleier opplyste at det er viktig å avdekke psykiske problemer tidlig slik at man kan gi hjelp tidlig å avverge større problemer. Psykiatrisk sykepleier har årlig informasjon og veiledning i undervisningen i 9. klasse og informerer om at elevene kan ta kontakt hvis de har problemer som de ønsker å snakke om med psykisk sykepleier. De opplyser om at elevene gjerne kan ta kontakt pr. SMS. De samkjører denne veiledningen med helsesøster og turnuslege, når de har seksualundervisning.

Helsesøster skulle ønske at skolehelsetjenesten hadde ressurser til mer forebyggingsarbeid for ungdom innen psykisk helse. I tillegg til veiledning i hvordan ungdommene kan unngå overvekt, alkoholmisbruk, bruk av tobakk, rusmidler og vold i nære relasjoner. Skolehelsetjenesten har heller ikke nok timer til å bli med på felles foreldremøter, når det er ønskelig for å informere om ulike tema.

Lege opplyser at innen forebyggende arbeid så foretar legene opplysningsarbeid om prevensjon og seksualliv både på kontoret og i undervisning på skolen. Legene har i tillegg en medisinsk faglig rolle i vaksineringen. Lege opplyser at det er mer arbeid med vaksinering nå som kommunen har flere personer med flerkulturell bakgrunn. Kontrollene ved helsestasjonen ved 6 uker, 6mnd., 1 år og 2 år inngår også som forebyggende arbeid. Hvis legene avdekker avvik ved disse kontrollene så blir barna fulgt opp ytterligere ved behov.

Helsesøster opplyste at de høsten 2017 startet opp med et nytt prosjekt, som heter Tidlig Inn, TI, som skal ivareta mødrene/familien bedre innen psykisk helse, vold og rus. De har et samarbeid med Eide og Fræna kommune i dette prosjektet. (De kartlegger og avdekker tilstanden til foreldre, barn og fødende i disse tre kommunene) Rådmann har inngått avtale om at kommunen skal følge opp dette prosjektet.

Jordmor opplyste at hun gjennomfører forebyggende arbeid ved å kontrollere at mor og barn har det bra under svangerskapet. Mor velger selv om hun vil gå til kontroll til jordmor eller lege. Jordmor gjennomfører forebyggende arbeid bl.a med fokus på depresjon, rus og vold mot den gravide. Jordmor foretar systematiske undersøkelser for å avdekke dette og henviser til andre instanser ved behov. For eksempel til samtale med psykiatrisk sykepleier i kommunen, til familievernkontoret i Molde eller henvisning til Knausen i Molde. Fastlege blir informert om slike henvisninger. Jordmor deler rutinemessig ut foldere om vold, som er skrevet på 25 språk, i tillegg på norsk om alkohol, og om humørsvingninger med tittelen: «Når følelsene svinger i svangerskap og barseltid». Samtidig som hun spør om kvinnene har opplevd vold og om det er noe de ønsker snakke om rundt det temaet.

Fysioterapeut opplyste at hennes forebyggende arbeid går ut på at hun kan avdekke avvik fra normal motorisk utvikling når hun foretar kontroller ved 4 måneders alder og ved kontrollene av 6 åringene før skolestart.
Folkehelsekoordinator opplyste at hennes del av forebyggende arbeid har gått ut på å undersøke miljøet blant barn og ungdom i kommunen og å avdekke risikoområder.

Tabellen nedenfor viser at 8. klasse i 2017 hadde ikke drukket så mye alkohol at de hadde følt seg beruset. Undersøkelsen i 2017 viser også at det var 8. klasse hvor færrest hadde drukket alkohol.

Hvor mange ganger har du gjort noe av dette det siste året (de siste 12 månedene)? (Prosentandel som har svart '1 gang' eller fler)

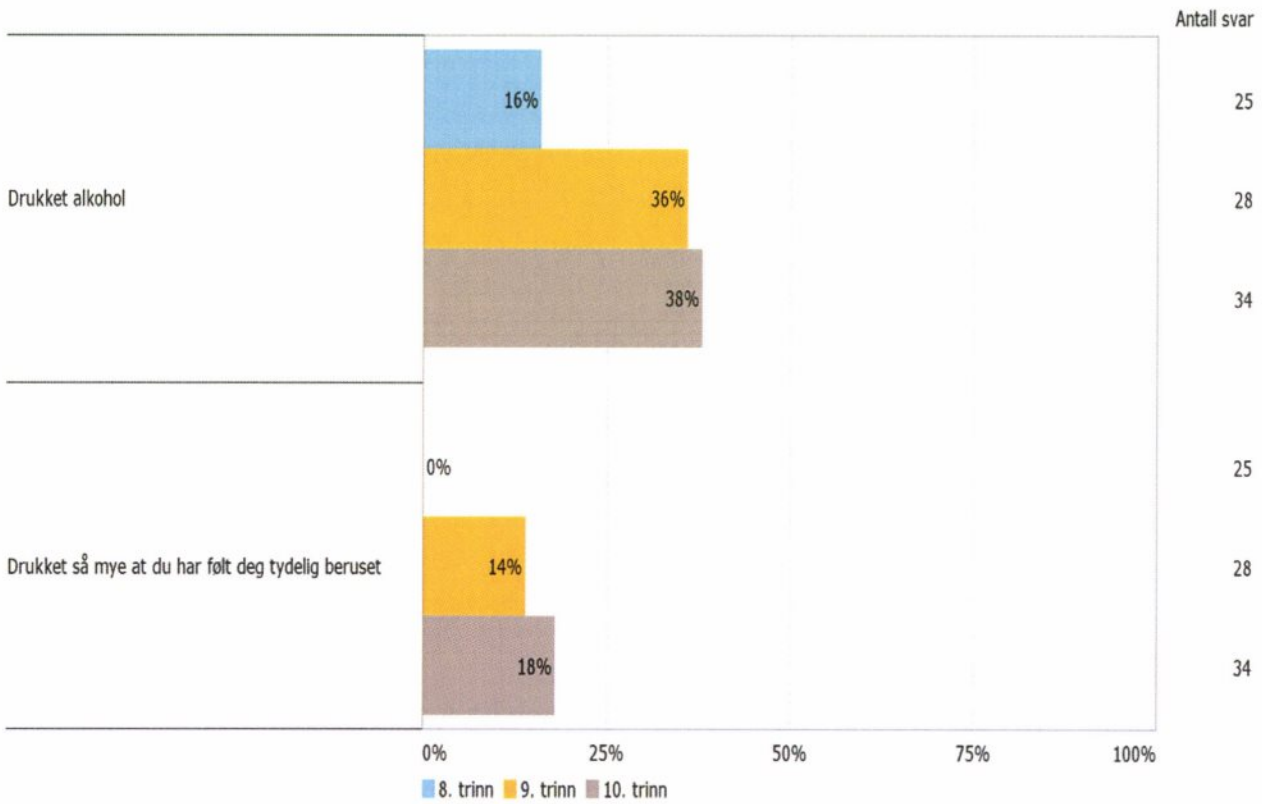

Folkehelsekoordinator og skolehelsesøster opplyste at de har registrert en økning av alkoholforbruket i 9. klasse i 2018, i forhold til hva disse elevene svarte i Ungdata undersøkelsen i 2017, når de gikk i 8. klasse. De samarbeider nå for å komme frem til en god strategi på hva kommunen kan gjøre for å forhindre ytterligere økning av alkoholforbruk blant ungdommene i kommunen.

Rådmann og seksjonsleder opplyste at da resultatene fra Ungdata undersøkelsen kom ut i 2017, arrangerte kommunen et stort møte for foreldre og ungdommer i Gjemnes kommune. Kommunen informerte om at det var første gang at Gjemnes var med i en slik landsomfattende undersøkelse og at det kom frem mye informasjon som var nyttig for kommunen å vite for fremtidig arbeid. Kommunen informerte om svarene som var kommet frem fra ungdommene i Gjemnes kommune og de snakket sammen med foreldrene og ungdommene, om hva de kunne gjøre med dette i fremtiden.

4.3 Revisjonens vurdering

Helsetjenester 0-20 år

Barnevaksinasjonsprogrammet

Intervju viste at helsestasjonen og skolehelsetjenesten gjennomfører den vaksineringen som det er krav om i Barnevaksinasjonsprogrammet til og med 10. klasse. Opplysninger fra Folkehelseinstituttet viste en noe lav vaksinasjonsdekningsgrad av kommunens 16 åringer fra 2012 til 2016. Revisjonen registrerte at alle 16 åringene hadde blitt informert, men hvert av de årene var det enkelte som ikke møtte til vaksinasjon. Selv når vaksineringen er frivillig, bør helsepersonell arbeide mot en så høy vaksinasjonsdekning som mulig for å oppnå høy grad av immunitet i befolkningen. De som ikke er vaksinerte utgjør en fare andre som av en eller annen grunn ikke kan vaksinere seg. Revisjonen ser det som hensiktsmessig at skolehelsetjenesten er oppmerksom på dette i fremtiden.

Undersøkelsesprogrammet

Utenom vaksinering skal helsestasjon og skolehelsetjenesten også tilby helseundersøkelser ved konsultasjoner. Revisjonens undersøkelse samlet viser at barn 0-5 år får de helsetjenestene med kontroller, veiing, måling, veiledning og henvisninger som de har krav på, med et forbehold. Det er knyttet risiko til tiden etter hjemkomst for de nyfødte barna. Kommunen hadde 32 fødsler i 2017, som er 10 mer enn året før. Knappe ressurser fra jordmor som kun er tilstede i dag pr. uke. i 20% stilling og helsesøster i 80% stilling som må utfylle jordmors oppgave. Revisjonen har i problemstilling 1 om bemanning, anbefalt en løsning på dette under revisjonens anbefaling.

Revisjonens undersøkelse viser at barna mellom 6 og 13 får de helseundersøkelsene med veiing, måling og helsesamtale, som de har krav på, men ikke helsesamtaler i 3. og 8. klasse. Kommunen har ikke gratis lavterskeltilbud i skolehelsetjenesten etter 10. klassetrinn. I 2017 var det 172 ungdommer 16-20 år i Gjemnes kommune. Kommunen har også en Folkehøgskole som drar ungdommer til Gjemnes kommune. Intervjuene viste bekymring fra de ansatte om at de ikke har helsestasjon for ungdom i kommunen. Ifølge lovverket skal kommunene tilby gratis lavterskel helsetjenester også til ungdom mellom 16 og 20 år. Helsestasjon for ungdom skal være et supplement til skolehelsetjenesten. Gjemnes kommune har et gratis lavterskeltilbud til ungdom innen psykisk helse.

Opplysningsvirksomhet

Revisjonens intervju viser at helsesøster gjennomfører opplysnings og veiledningsarbeid på helsestasjonen individuelt og i grupper. Første gang på hjemmebesøk, så videre på konsultasjonene ved 6 uker og hver måned frem til 4 år. Opplysnings og veiledningsarbeidet går ut på amming, søvn, samspill, lek, språk, D-vitamin tilskudd, tannpuss og kosthold. Andre ansatte som driver opplysningsvirksomhet i helsestasjonen er jordmor som opplyser, veileder og avdekker tilstander under svangerskapskontrollene. Det er arbeid bl.a med fokus på depresjon, rus og vold mot den gravide. Jordmor deler rutinemessig ut foldere om vold og humørsvingninger. Helsestasjonen har også fysioterapeut som veileder om motorisk utvikling ved 4 mnd. og turnuslege som veileder om førstehjelp i barselgruppe ved 10 mnd. alder.

Revisjonens undersøkelse viser at skolehelsetjenesten bidrar i undervisningen på skolen for barn 6-12 år om seksualitet, pubertet, vold, overgrep. Helsesøster i skolen deltar også i undervisningen for ungdom 13-15 år og veileder om pubertet, sex i samfunnet, vold, overgrep, prevensjon, abort, kjønnssykdommer og rus. Psykiatrisk sykepleier deltar også her med informasjon om gratis lavterskeltilbud innen psykisk helse. Helsesøster i skolen driver også opplysnings og veiledningsarbeid i trefftidene på skolene.

Forebyggende psykososialt arbeid

Helsestasjon og skolehelsetjenesten skal drive forebyggende psykososialt arbeid. Revisjonens undersøkelse viser at dette blir gjort i helsestasjonen 0-5 år under opplysningsvirksomheten og i skolehelsetjenesten 6-15 år i undervisning på skolene.

Skolehelsetjenesten er oppmerksom på resultatene i Ungdataundersøkelsen og samarbeider med folkehelsekoordinator om videre arbeid for ungdommene. Kommunens årsmelding for 2017 beskriver også at kommunen har fokus på arbeid med barn og unges psykiske helse.

Skolehelsetjenestens kontor

Revisjonens undersøkelse viser at et av kontorene til skolehelsetjenesten har noe uheldig plassering. På Batnfjord skole er kontoret plassert i 2. etasje uten heis og er dermed ikke tilrettelagt for handicappede. På Batnfjord skole er kontoret plassert veldig synlig fra lærerrommet, enkelte elever ønsker å møte opp på helsestasjonen istedenfor. Skolehelsetjenestens kontor på Torvikbukt skole og Angvik skole er greit plassert i forhold til synlighet fra medelever. Arbeidsforholdene til helsesøster kunne vært bedre tilrettelagt på Torvikbukt skole. Der har helsesøster sitt kontor på et lager, hvor hun tar imot elever til konsultasjoner.

Språk

Revisjonen registrerer at ansatte i helsestasjon og skolehelsetjenesten har god tilgang til telefontolker. De bestiller via mail fra et firma i Ålesund og de kan levere telefontolk innen kort tid på flere språk.

Revisjonens anbefaling:

- Skolehelsetjenesten bør ha økt oppmerksomhet på at det har vært en femårsperiode med lav vaksinasjonsdekning blant 10. klassingene
- Kommunen bør sikre at ungdom 16- 20 år får gratis lavterskeltilbud om helsetjenester, også innen andre helsetjenester enn psykisk helse
- Kommunen bør sikre at skolehelsetjenesten kan delta på foreldremøter på skolene, i de tilfeller hvor dette er et ønske fra skolen

5. Samarbeid

5.1 Problemstilling og revisjonskriterier

Problemstilling

- Har helsestasjon og skolehelsetjenesten et hensiktsmessig system for samarbeid med andre instanser?

Revisjonskriterier

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal ha rutiner for samarbeid med fastlegene, andre kommunale tjenester, tannhelsetjeneste, fylkeskommunen og spesialisthelsetjenesten.

Revisjonskriteriet er utledet fra:

- Forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj. § 2-1 (3. ledd). Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal ha rutiner for samarbeid med fastlegene, med andre kommunale tjenester, med tannhelsetjenesten, med fylkeskommunen og med spesialisthelsetjenesten.

- Forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj. § 2-2. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal bidra til kommunens oversikt over helsetilstanden og de faktorer som kan virke inn på helsen til barn, ungdom og gravide som går til kontroll i tilknytning til helsestasjon.

- Folkehelseloven § 5. Helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom skal ha et systemrettet samarbeid med den som er ansvarlig for kommunens folkehelsearbeid, for å kunne bidra til den oversikten som kommunen skal ha.

5.2 Data/funn/fakta

Intervju

I forhold til tidligere år har flerfaglig team nå møter flere ganger i året hvor barnevernet, PPT, helsesøster, barnehage, skole og psykisk helse er med. Møtene kommer i stand som følge av at det er saker å ta opp og det kan gå en stund før de mottar nok saker. Helsesøster opplyser at flerfaglig team har vært rundt om i barnehagene og skolene høsten 2017/vinteren 2018 og delt ut brosjyrer og informert om hvilke saker som de kan melde inn til flerfaglig team.
Helsesøster opplever det som at det er lettere å sende henvisninger og kommunisere med spesialisthelsetjenesten nå som de har fått et bedre datasystem som snakker sammen.

Skolehelsetjenesten opplyser at de har et godt samarbeid innad i kommunen med leger, fysioterapeut, tannlege, psykiatriske sykepleiere, barnehager og skoler.

Legen opplever det som at samarbeidet mellom instansene fungerer godt. Samarbeidet med barneavdelingen på sykehuset i Kristiansund fungerer greit. Tverrfaglig team har møter noen ganger i året. Der har det vært mye utskiftinger av ansatte som er med. Tidligere var det ikke faste møter, men nå blir det utarbeidet plan på møtene. Legen er usikker på i hvilken grad planen blir fulgt, han har ikke vært på så mange møter der, men opplyste at det ikke har vært behov for lege i alle saker de har tatt opp.

Jordmor opplever at det er lett å samarbeide med andre instanser slik som fastlege, psykiatrisk sykepleier, familievernkontor og spesialisthelsetjenesten. Jordmor opplever det som lettere i dag å henvise til sykehusene og motta epikriser fra sykehusene via pc system som kommuniserer med hverandre. Jordmor er ikke fast med i møtene i tverrfaglig team, men kan bli innkalt ved behov.

Seksjonsleder for helsefremmende og forebyggende helsetjenester opplyste at fordelen ved å være en liten kommune er at det er kort avstand mellom fagpersonene og at det da er lettere og samarbeide. Det er også raskere og få til endringer når de er få ansatte i forhold til om de hadde vært mange ansatte.

Fysioterapeut opplyste at hun har god kommunikasjon med helsestasjon og skolehelsetjenesten om hvordan de skal jobbe sammen fremover. Innen kommunen er det kort vei til de andre og de har et nært samarbeid. Fysioterapeut opplever det som at rutinene for samarbeid mellom instansene er gode. Fysioterapeut opplyser at PPT tjenesten har lite ressurser og mange vakante stillinger og at dette kan føre til at det tar for lang tid å få hjelp av dem. Hun opplyser at spesialisthelsetjenesten tar raskt kontakt ved henvendelser.

PPT står for Pedagogisk-Psykologisk tjeneste i kommunene. Tjenesten skal hjelpe barn og ungdom og voksne med særlige behov gjennom utdanningsløpet (udir.no).

Fysioterapeut er ikke med på alle tverrfaglige møter i løpet av året, men blir kalt inn ved behov.

Barnevernet

Intervju

Helsesøster opplyste at hun savner tilbakemeldinger fra barnevernet til helsestasjonen vedrørende tiltak som blir satt i verk etter bekymringsmeldinger. Dette også etter skriftlige tilbakemeldinger som helsestasjonen har gitt etter oppfordring fra barnevernet.

Skolehelsetjenesten opplyste at de har fire faste tverrfaglige møter i året hvor barnevernet, PPT, helsesøster, skole og barnehage er med. De samarbeider med BUP i Molde, men de er ikke med på de faste møtene bare ved behov. PPT tjenesten deler de med Eide og Fræna. Barneverntjenesten deler de med Averøy og Kristiansund.

Psykiatrisk sykepleier opplyser at det er god kommunikasjon mellom instansene. Barnevernet, PPT, psykisk helse, helsestasjon, barnehage og skole pleier å ha møter sammen i Gjemnes kommune. Psykiatrisk sykepleier er med på faste møter i tverrfaglig team. De har rutine på å planlegge neste møte, når de har møte.

Legen opplever det som at samarbeidet med barnevernet på Frei fungerer greit. Møter med barnevernet har avtatt, men mottar brev innimellom om at de ønsker opplysninger i spesifikke saker.

Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP)

Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk er et spesialisthelsetjenestetilbud til barn 0-18 år. Psykiatrisk sykepleier opplyste at BUP samarbeider med Gjemnes kommune på sak. De ringer til BUP og diskuterer sak for å kunne finne en hensiktsmessig løsning sammen. BUP kan komme til Gjemnes for samtale med de som har behov eller at barn, ungdom, foreldre og psykisk sykepleier kan komme til BUP i Molde for samtale. De har også mulighet til å kontakte BUP akutt hvis det er saker som ikke kan vente. Da får man samtale med de samme dag eller neste dag.

Helsesøster savner tilbakemeldinger fra BUP etter at helsestasjonen har sendt henvisninger dit. Hun håper at helsestasjonen får tilsendt elektroniske epikriser nå etter oppstart av nytt helsestasjonssystem HsPro fra desember 2017. Epikrisene har tidligere blitt sendt elektronisk bare til fastlegene, og ikke til helsestasjonen.

Tannhelsetjenesten

Intervju

Helsesøster opplyser at de siste to årene har ikke helsestasjonen hatt avtale med tannhelsetjenesten. Tidligere så hadde de tannpleier som kunne veilede barselgruppene om tannpuss ved 7-8 måneders kontrollene, men nå har de ingen og helsesøster gjennomfører denne veiledningen selv.

Dokumentanalyse, KOSTRA

Kommunens innrapportering til KOSTRA for 2017, viser at kommunen har etablert rutinemessig forpliktende samarbeid med offentlig tannhelsetjeneste.

5.3 Revisjonens vurdering

Revisjonen registrerer at de ansatte i Helsestasjon og skolehelsetjenesten i Gjemnes kommune har et godt samarbeid med andre instanser. De henviser til andre instanser ved behov og har flere ganger i året møter med tverrfaglig team. Barnevernet, PPT, helsesøster, barnehage, skole og psykisk helse er med på disse møtene. Flerfaglig team har vært rundt om i barnehagene og skolene og informert om hvilke saker som de kan melde inn til flerfaglig team. Kommunen har et forpliktende samarbeid med offentlig tannhelsetjeneste.

6. Høring

Gjemnes kommune
Helse og omsorg

Lillian Kristoffersen

Deres ref:	Vår ref	Saksbehandler	Dato
	2018/11226-3	Carl Gunnar Orset	15.05.2018

Høringsuttalelse fra Helse og omsorg

Forvaltningsrevisjonsrapporten for helsestasjon og skolehelsetjenesten er gjennomgått, og det konkluderes med at den gir et riktig bilde av tjenesten.

Dette brevet er godkjent elektronisk og har ingen signatur.

Med hilsen

Carl Gunnar Orset
Seksjonsleder helse og forebygging

Postadresse	Besøksadresse	Telefon	Bank
Nordmørsvegen 24, 6631 Batnfjordsøra	Batnfjordsøra	71 29 11 11	3933.05.00097
E-post:	**Hjemmeside:**	**Telefaks**	**Org.nr**
post@gjemnes.kommune.no	www.gjemnes.kommune.no	71 29 11 99	964 981 426

7. Litteraturliste

Veiledning fra helsedirektoratet, anbefalinger for barselomsorgen:
https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/nasjonal-faglig-retningslinje-for-barselomsorgen-nytt-liv-og-trygg-barseltid-for-familien

Veiledning fra helsedirektoratet, hjemmebesøk:
https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/nasjonal-faglig-retningslinje-for-barselomsorgen-nytt-liv-og-trygg-barseltid-for-familien#hjemmebesøk

Nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen 2014. «Nytt liv og trygg barseltid for familien» utgitt av Helsedirektoratet:
https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/130/IS-2057-Barsel-fullversjon.pdf

Helsedirektoratet.no, avdelingsdirektør uttaler seg om helsesøstertittelen og utdannelse, lest 19.03.2018:
https://sykepleien.no/2017/05/reagerer-pa-helsesoster-og-helsebror-uten-helsesosterutdanning

Helsedirektoratet.no. om organisering, ansvars- og oppgavefordeling, lest 13.04.2018:
https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten/seksjon?Tittel=fellesdel-ledelse-styring-og-5873#ansvars--og-oppgavefordeling:-ledelsen-skal-sikre-god-og-tydelig-ansvars--og-oppgavefordeling-i-helsestasjon,-skolehelsetjeneste-og-helsestasjon-for-ungdomkrav-i-lov-eller-forskrift

Helsepersonelloven, vedrørende autorisert helsepersonell, sykepleier/ helsesøster, lest 19.03.2018:
https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64

Helsedirektoratet.no, krav til samarbeid mellom instansene, lest 19.03.2018:
https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten/seksjon?Tittel=fellesdel-samhandling-og-samarbeid-5871#nav:-helsestasjon,-skolehelsetjenesten-og-helsestasjon-for-ungdom-bør-samarbeide-med-navsterk-anbefaling

Helsedirektoratet.no, samarbeid med koordinerende enhet, lest 22.03.2018:
https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten/seksjon?Tittel=fellesdel-samhandling-og-samarbeid-5871#koordinerende-enhet:-helsestasjon,-skolehelsetjenesten-og-helsestasjon-for-ungdom-skal-samarbeide-med-koordinerende-enhet-for-habilitering-og-rehabiliteringkrav-i-lov-eller-forskrift

Helsedirektoratet.no, om samarbeid med fastlege og kommunelege, lest 22.03.2018:
https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten/seksjon?Tittel=fellesdel-samhandling-og-samarbeid-5871#fastlege:-helsestasjon,-skolehelsetjenesten-og-helsestasjon-for-ungdom-skal-samarbeide-med-barnets/ungdommens-fastlegekrav-i-lov-eller-forskrift

Helsedirektoratet.no, om skolehelsetjenesten, helsestasjon for ungdom og språk, lest 22.03.2018:
https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten/seksjon?Tittel=fellesdel-ledelse-styring-og-5873#brukermedvirkning:-helsestasjon,-skolehelsetjeneste-og-helsestasjon-for-ungdom-skal-sikre-brukermedvirkningkrav-i-lov-eller-forskrift

Helsedirektoratet.no, om tannhelsetjenesten, lest 22.03.2018:
https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten/seksjon?Tittel=fellesdel-samhandling-og-samarbeid-5871#tannhelsetjenesten:-helsestasjon,-skolehelsetjenesten-og-helsestasjon-for-ungdom-skal-samarbeide-med-den-offentlige-tannhelsetjenestenkrav-i-lov-eller-forskrift

Helsedirektoratet.no, om det som skolehelsetjenesten bør bidra med i undervisningen på skolen, lest 23.03.2018:
https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten/seksjon?Tittel=samhandling-med-skole-10337#undervisning-om-seksuell-helse:-skolehelsetjenesten-skal-tilby-seg-å-bidra-i-skolens-undervisning-om-seksuell-helsesterk-anbefaling

lovdata, Barnevaksinasjonsprogrammet i forskrift om nasjonalt vaksinasjonsprogram, lest 27.03.2018:
https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2009-10-02-1229

KOSTRA tall fra Gjemnes kommune 2017, lest 05.04.2018:
https://www.ssb.no/statbank/table/04685/tableViewSorted/?rxid=abb7fbef-124d-41ae-b445-f25ec1639af7

Folkehelseinstituttet, kommunehelseprofil, kommunehelsa statistikkbank 2012-2016, lest 05.04.2018:
http://khs.fhi.no/webview/

fhi.no, publisert 06.04.2017, om Folkehelseinstituttets publisering av vaksinasjonsdekning hvert år, lest 07.04.2018:
https://www.fhi.no/hn/helseregistre-og-registre/sysvak/barnevaksinasjon---statistikk/

KOSTRA og statistikkbanken, definisjon, lest 07.04.2018:
https://www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra

nesodden.kommune.no om fagsjefen for forebyggende helse, sin uttalelse om lav vaksinasjonsdekning blant 16 åringene, lest 07.04.2018:
https://www.nesodden.kommune.no/barn-unge/barn-unge-og-familie/vaksinasjon/vaksinering-pa-nesodden.176931.aspx

molde.kommune.no, helsestasjon for ungdom 2 dager i uken, lest 09.04.2018:
http://www.molde.kommune.no/helsestasjon-for-ungdom.267940.no.html

oslo.kommune.no om forklaring på BUP, lest 02.05.2018:

https://www.oslo.kommune.no/helse-og-omsorg/psykisk-helse/barne-og-ungdomspsykiatrisk-poliklinikk-bup/

udir.no om forklaring på PPT, lest 02.05.18:

https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/samarbeid/pp-tjenesten/hva-gjor-pp-tjenesten/

lovdata.no om SYSVAK, vaksinasjonsregister, lest 07.04.2018:

lovdata.no om vaksinasjonsdekning, lest 07.04.2018:

Forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj. § 3-3. Meldeplikt til SYSVAK.

Forskrift om helsestasjons- og skolehelsetj. § 3-1. Plikt til vaksinasjonsprogram.

Årsmelding Gjemnes kommune 2017

Kvalitetshåndboken til Gjemnes

GJEMNES KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1557/02
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 25.5.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 14/18	Kontrollutvalget	4.6.2018

OPPFØLGINGSLISTE

Sekretariatets innstilling

Det gjøres følgende endringer i oppfølgingslisten:

Saksopplysninger

Kontrollutvalget vedtar selv endringer i listen. Dette innebærer endring i status for den enkelte sak, det vil si følgende alternativ:

- Som nytt punkt
- Endringer i punkt (grunnet orienteringer gitt eller saken behandlet som egen ordinær sak i møte)
- Punktet går ut (saken anses for avsluttet fra kontrollutvalgets side)

Vedlagt følger:

- Ajourført oppfølgingsliste pr. 14.2.2018

I dette møtet er det ikke lagt opp til orienteringer fra administrasjonen knyttet til saker på oppfølgingslisten

VURDERING

Dersom det er saker utvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i et senere møte, kan disse bli fremmet i møtet for oppføring på oppfølgingslisten.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET I
GJEMNES KOMMUNE

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr 14.2.2018)

Saker som er tatt opp:	Dato:	Ansvar:	Merknad:	Status:
Refusjon sykepenger	10.02.16	Adm./rev. /sekr	Revisjonens rapport 2. halvår 2015 omtaler en uavklart fordring på refusjon sykepenger fra 2013 på kr 777 824,- som må undersøkes nærmere for eventuelle tap, dvs. om fordringen er reel. Kontrollutvalget ønsket informasjon fra administrasjonen om eventuelle tap, samt orientering om rutiner for refusjon sykepenger og hvilket arbeid som blir gjort for å undersøke uavklarte fordringer. Kontrollutvalget ser behov for å følge opp denne saken til gode rutiner på området er på plass.	**10.05.16**: Økonomisjef og rådmann orienterte utvalget jf. OS 12/16. Kontrollutvalget ønsker en ny orientering om 1 år. **22.05.17**: Administrasjonen hadde fått litt kort varsel på seg til å orientere om denne saken i dagens møte. Utvalget ønsker derfor at rådmannen i første møte høsten 2017 orienterer om hvordan rutinene på dette området nå fungerer, om størrelsesorden på utestående krav overfor NAV, samt aldersfordelt oversikt over kravene. **20.09.17**: Orienteringen utsettes til neste møte, pga. sykdom hos adm. **15.11.17**: Utvalget hadde i dagens møte bedt om en orientering om hvordan rutinene på dette området nå fungerer, om størrelsesorden på utestående krav overfor NAV, samt aldersfordelt oversikt over kravene. Økonomisjefen orienterte jf. OS 17/17. Utvalget ønsker å få en ny orientering om 1 år for å følge opp om samhandlingen med NAV har bedret seg, og om samarbeidet med Tingvoll kommune har gitt seg utslag i bedre fungerende rutiner på området. **14.02.18:** Oppdragsansvarlig revisor opplyste at kommunen har avtalt møte med Nav. Det fremgår av rapport fra interimrevisjon 2017 at avstemmingen av refusjon sykepenger mot NAV bør

				gjennomfores innen rimelig tid.
Eldreomsorg i Gjemnes kommune	09.05.16	Adm./sekr	I kommunebarometeret skårer Gjemnes jevnt bra, men når det gjelder eldreomsorg kommer Gjemnes kommune på 403 plass. Dette er dårligst i regionen, ned 47 plasser fra året før. Administrasjonen ble i KU-møte 09.05.16, sak 14/16 Eventuelt, spurt om orientering/vurdering om deres syn på tallene. Rådmannen vil analysere tallene nærmere, men sier at det kan se ut som at det at pasientene på sykehjemmet ikke har eget bad slår dårlig ut. Utvalget vil få tilsendt informasjon om metoden som er brukt for å komme frem til skår i Kommunebarometeret. Etter at utvalget har fått sett på bakgrunnen for tallene, vil de vurdere om dette er noe de ønsker å følge opp nærmere. Kontrollutvalget ønsker å følge opp helse og omsorg i Gjemnes videre.	**15.06.16:** Utvalget diskuterte nøkkeltallene og vektingen som ble brukt i kommunebarometeret for eldreomsorg og ønsker en orientering fra rådmannen i neste kontrollutvalgsmøte om administrasjonens analyse av tallene. Utvalget ønsker også oversikt over kommunens plassering i forhold til de ulike nøkkeltallene, dersom administrasjonen har fått en slik oversikt. **14.09.16**: Rådmannen fikk utsettelse på orienteringen som var etterspurt. **05.12.16:** Utvalget fikk ikke orientering i dagens møte, da administrasjonen ikke har kunnet prioritere analysearbeidet. **16.02.17:** Avd.leder-Helse, Ragnhild Kleive og rådmann Birgit Eliassen orienterte utvalget jf. OS 05/17. KU ønsker tilsendt rapport etter at brukerundersøkelsen er gjennomført. **14.02.18:**Avdelingsleder Helse, har i e-post 10.1.2018 informert om at de ikke har greid å prioritere å gjennomføre brukerundersøkelser i 2017. Mål om gjennomføring er videreført til 2018.
Innkjop og offentlige anskaffelser	14.02.18	Adm./sekr	Anskaffelsesregelverket er omfattende og erfaringsvis er dette et risikoområde som det er viktig at kontrollutvalget følger opp. Gjemnes kommune er deltaker i Nordmøre Interkommunale Innkjøpssamarbeid. Samarbeidet er organisert etter kommuneloven§ 27. Kontrollutvalget ønsker en årlig oppdatering av status på innkjøpsområdet, dette	**14.02.18:** Sekretariatet bes om til førstkommende møte å hente frem revisjonens anbefalinger fra tidligere gjennomført forvaltningsrevisjonsprosjekt på området.

			innbefatter bl.a. status for rammeavtaler.	
Kvalitetssikring av saksfremlegg til politiske saker	14.02.18	Adm./sekr	Etter kommunelovens § 23 pkt. 2, skal administrasjonssjefen påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet og at vedtak blir iverksatt. Utvalget ønsker å følge opp hvordan det sikres at politikerne får de opplysninger som er nødvendig for å fatte forsvarlige beslutninger. For eksempel hvordan kvalitetssikres opplysninger som er grunnlag for beslutning om store investeringer, slik at beslutningene er faglig godt fundert.	
Tilsynsrapporter	14.02.18	Adm./sekr	Flere eksterne forvaltningsorgan fører tilsyn med Gjemnes kommune. For eksempel fylkesmannen, helsetilsynet, arbeidstilsynet og arkivverket. Disse tilsynene kan avdekke avvik eller svakheter i den kommunale organisering og utøving av tjenesteproduksjonen. Det er formålstjenlig at kontrollutvalget blir orientert om slike tilsyn, for å kunne løpende følge opp at den samlede tjenesteproduksjonen i Gjemnes kommune kvalitetssikres og forbedres. Kontrollutvalget ber om at rådmannen alltid sender kontrollutvalget endelig rapport fra gjennomførte tilsyn. Samt kommunens plan for lukking av eventuelle avvik og tilsynsetatens brev om oppfølgingen/lukking av tilsyn.	**14.02.18:** Sekretær kontakter administrasjonen og ber om rapporter fra gjennomførte tilsyn i 2017.

GJEMNES KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1557/02
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 18.5.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 15/18	Kontrollutvalget	4.6.2018

EVENTUELT

Tiltaksplan 2018 – Kontrollutvalget i Gjemnes
Det blir anledning til å oppdatere tiltaksplanen i møte.

TILTAKSPLAN 2018

KONTROLLUTVALGET I GJEMNES KOMMUNE

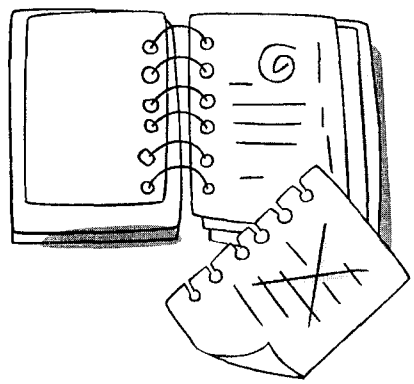

Oppdatert 14.02.18

Tilsyn med forvaltningen

Møte	Oppgaver knyttet til tilsyn med forvaltningen
Fortløpende rapportering	• Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg. • Erik Aspen Bakke er kommunestyrets representant i kontrollutvalget. • Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging • Oppfølging av kommunestyrevedtak (i tertialrapporteringen) • Sykefravær (i tertialrapporteringen) • Anmeldelser og varslinger
Aktuell informasjon/orienteringer	I den grad temaer/områder ikke blir undersøkt gjennom bestilling av forvaltningsrevisjon, kan det være aktuelt å be om tilbakemeldinger fra administrasjonen på ulike områder, bl.a. ut fra overordnet analyse for forvaltningsrevisjon. Slik informasjon blir spesifisert under hvert enkelt møte. Saker til oppfølging vil også fremgå av kontrollutvalgets oppfølgingsliste
14.02.18	•
18.04.18	• få skatteoppkreverens årsrapport for 2017 og kontrollrapport fra Skatteetaten til orientering
04.06.18	• Økonomirapport 1. tertial
19.09.18	• Virksomhetsbesøk/orientering fra enhetsleder • Økonomirapport 2. kvartal
19.11.18	• Økonomirapport 3. kvartal • Tiltaksplan 2019 – Kontrollutvalget i Gjemnes

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er i all hovedsak relatert til bestemmelsene i kap. 4 i forskrift om kontrollutvalg..
14.02.18	• Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2017.
18.04.18	
04.06.18	• Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2017, Gjemnes kommune • Årsavslutningsbrev for revisjonsåret 2017.
19.09.18	• Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2018. • Avstemming av risikovurdering og vesentlighet.
19.11.18	• Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2018 (ev. i det første møte i 2019). • Orientering om oppfølging av årsavslutningsbrev for 2017

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er plan for forvaltningsrevisjon og bestemmelsene i kap. 5 i forskrift om kontrollutvalg.
14.02.18	•
18.04.18	•
04.06.18	• Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Helsestasjon- og skolehelsetjenester i Gjemnes kommune». Rapporten fremlegges og behandles i kontrollutvalget og oversendes kommunestyret for endelig vedtak
19.09.18	• Bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt
19.11.18	•

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med selskapskontroll.

Møte	Oppgaver knyttet til selskapskontroll
	Utgangspunktet for oppgavene er plan for selskapskontroll og bestemmelsene i kap. 6 i forskrift om kontrollutvalg Kontrollutvalget og kommunens revisor skal varsles og har rett til å være tilstede på generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ. Dette gjelder i IKS, interkommunale styrer etter § 27 og i AS der kommunen alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer jf. komml. § 80
14.02.18	•
18.04.18	•
04.06.18	•
19.09.18	•
19.11.18	•

Tilsyn med revisjonen

Møte	Oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonen
	Revisjonen rapporterer om sin virksomhet ved behov. Revisjonens plan for Gjemnes kommune og er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget. Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i koml. § 77 nr. 4.
14.02.18	•
18.04.18	•
04.06.18	• Vedlegg til oppdragsavtalen «Honorar for gjeldende år» (2018) gjennomgås.
19.09.18	• Oppdragsansvarlig regskapsrevisors habilitetserklæring for Gjemnes kommune for revisjonsåret 2018. • Egenevaluering fra revisjonen
19.11.18	• Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, jf. NKRFs veiledere.

Budsjettbehandlingen

Møte	Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg § 18.
14.02.18	•
18.04.18	•
04.06.18	•
19.09.18	• Forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2019 behandles kontrollutvalget.
19.11.18	• Kontrollutvalget følger opp at utvalgets forslag følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet (jf. forskrift om kontrollutvalg § 18)

Kontrollutvalgets rapportering

Møte	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets rapportering
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsen i koml. § 77 nr. 6. Resultat av forvaltningsrevisjoner eller selskapskontroller rapporteres fortløpende til

Møte	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets rapportering
	kommunestyret
14.02.18	• Kontrollutvalgets årsrapport for 2017 behandles og oversendes deretter kommunestyret til orientering. • Oppfølging av anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporter/selskapskontroller skal gå fram av kontrollutvalgets årsrapport.
18.04.18	•
04.06.18	•
19.09.18	•
19.11.18	•